ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

БРОЈ 1478

10 динара

25.4.1980. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLI

КОМПЛЕТАН СТРИП

ТАЈНИ АГЕНТ Х-9

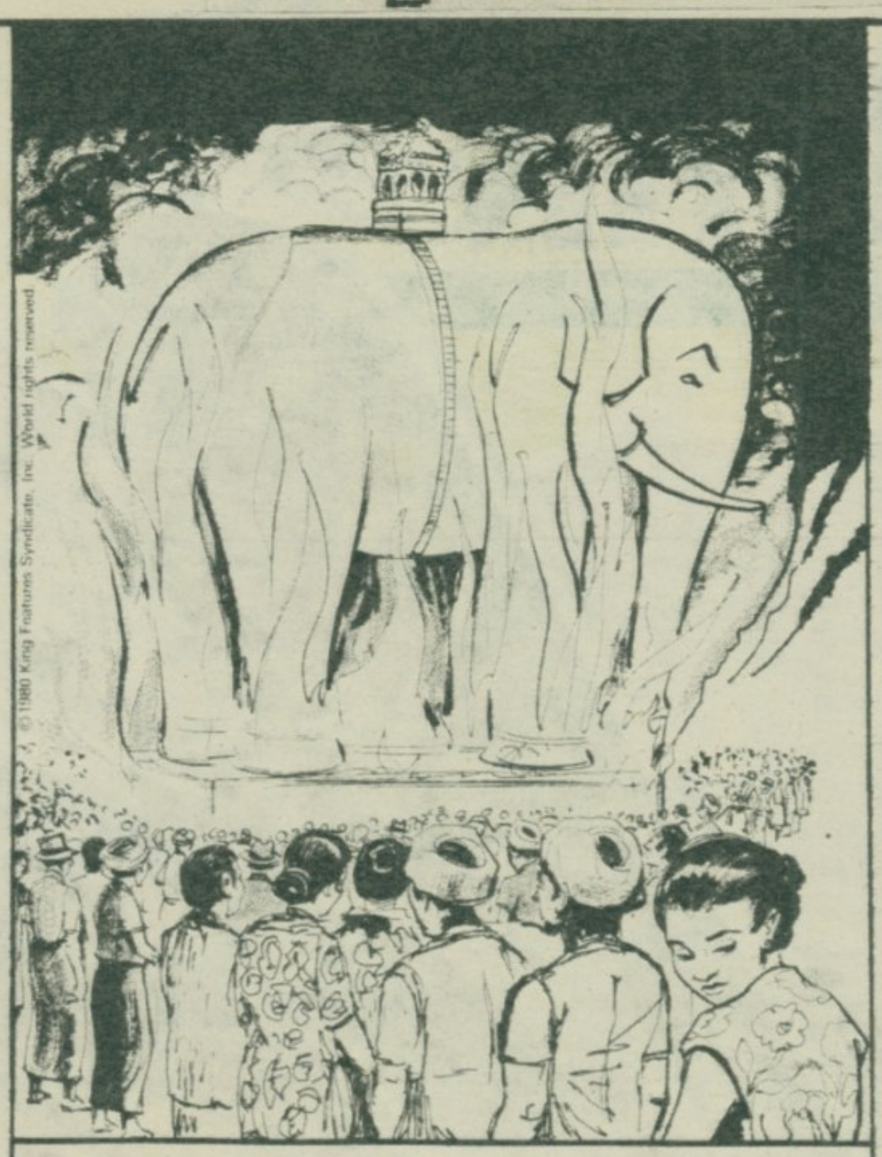
Ripley

Веровали или не!

РИЧАРД ГИБСОН

ДВОРСКИ ЗАБАВЉАЧ КРАЉА ЧАРЛСА II СТЈУАРТА (1630-1685), БИО ЈЕ И ВЕОМА ТАЛЕНТОВАН СЛИКАР МИНИЈАТУРА.

ОГРОМНЕ СТАТУЕ БЕЛОГ СЛОНА

КОЈЕ СУ СЕ ИЗРАЂИВАЛЕ У БУРМИ, СЛУЖИЛЕ СУ КАО ЛОМАЧА ЗА УГЛЕДНЕ СТАНОВНИКЕ, А СПАЉИВАНЕ СУ ЗАЈЕДНО СА ПОКОЈНИКОМ.

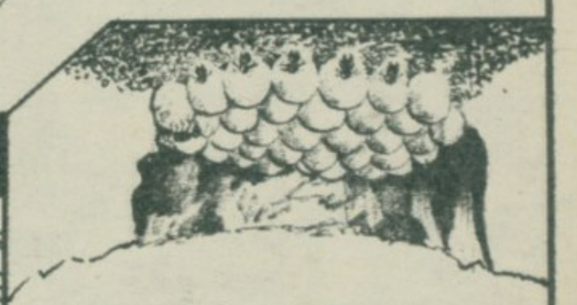
ПРВА ТРАМВАЈСКА ЛИНИЈА У САД

УСПОСТАВЉЕНА ЈЕ У ЊУЈОРКУ 1832. ГОДИНЕ. ВОЗИЛО ЈЕ БИЛО ИЗРАЂЕНО ПО УЗОРУ НА ПОШТАНСКУ КОЧИЈУ И ВУКЛИ СУ ГА КОЊИ.

У ТАРАНТСКОМ ЗАЛИВУ

У ИТАЛИЈИ, УСРЕД МОРА ПОСТОЈИ ИЗВОР СЛАТКЕ ВОДЕ.

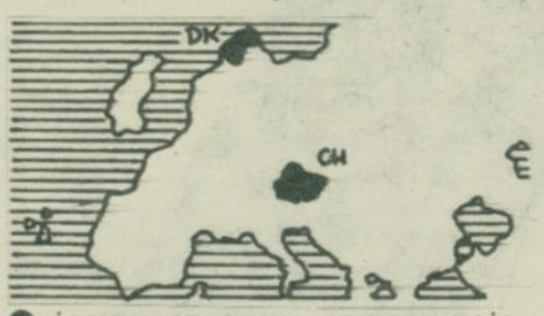
МЕДОНОСНИ МРАВИ

ЧУВАЈУ МЕД НА НЕОБИЧАН НАЧИН - ПРАВЕ ЖИВЕ „ЋУПОВЕ МЕДА." МРАВИ СНАБДЕВАЧИ СТАВЉАЈУ У ТРБУХЕ РАДИЛИЦА ТОЛИКО МЕДА ДОК СЕ НЕ УВЕЋАЈУ НЕКОЛИКО ПУТА. РАДИЛИЦА У ТОМ СТАЊУ НЕ МОЖЕ ДА СЕ КРЕЋЕ ВЕЋ ВИСИ НА ТАВАНИЦИ ПОДЗЕМНИХ КОМОРИЦА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● француски племићи у 17. веку, бар они који су желели да прате моду, носили су ципеле са потпетицом преко којих су навлачили и папуче.

● једине европске државе које су сачувале заставе онакве какве су биле и у средњем веку су Швајцарска и Данска.

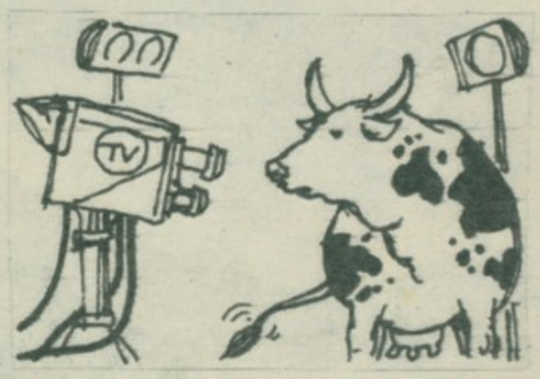
● шкотски брод „Данди стар" којег је посада напустила још 1887. године за време снажне олује, наставио је пловидбу и за четири године направио круг око света да би се на крају насукао на један спруд.

● у Брисбењу, у Аустралији, општинске власти су одлучиле да укину број 13 у обележавању кућа. Закључили су да се куће које носе овај број тешко продају или чак никада не добијају власнике.

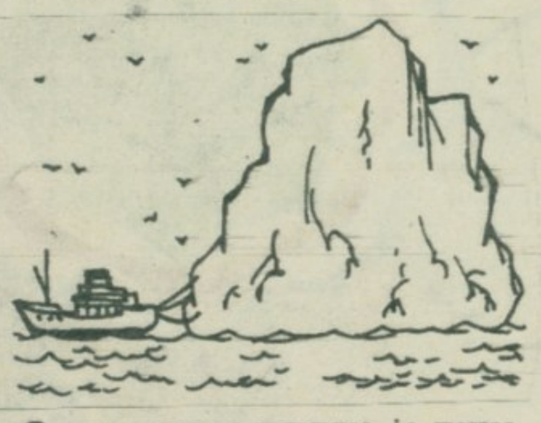
● један немачки ветеринар отворио је специјалну школу за дресуру паса. После месец дана сваки пас може, између осталог, да научи да мирно седи за столом, да не мљацка док једе и кад заврши оброк да обрише њушку.

● недавно је угинула крава у Америци. Имала је 39 година и на свет је донела 30 телади. Ова животиња постала је и права телевизијска звезда јер се често појављивала у рекламним емисијама.

● неки припадници афричких племена из бркова, златне мачке која још живи у Бурми, на Тибету и Малајском полуострву, издвајају отров смртоносан за човека.

● проналазач грисина је пекар из Торина Брунеро који је почео да их прави 1679. године. Подаци говоре да их је радо јео и Наполеон I и увек их имао на трпези.

ИЗМЕЂУ ДВЕ ВАТРЕ

СОЛУНЦИ ГОВОРЕ — АНТОНИЈЕ ЂУРИЋ

— ХАЈДЕ, МИЛАДИНЕ МИЛЕТИЋУ — ГОВОРИО САМ СЕБИ — ЛАКО ЈЕ БИЛО СА КАМЕНЧИЋЕМ НА ЛИВАДИ. УБАЦИ ТИ, БРАЈКО, БОМБУ У ТУРСКИ РОВ.

Могао сам, као дечак, да бацим камен на одређено место, по жељи. Док сам са вршњацима чувао стадо на пашњацима Милутовца, кладио сам се да ћу убацити камичак у гнездо, у оџак на кући, да ћу каменом „скинути" крушку. Кладио сам се да ћу на одређену црту, на одстојању од тридесетак метара, бацити камен. Био сам непогрешив, век сам добијао опкладе.

Кад сам дванаесте позван у војску, шта бих ја тада могао да будем ако не — бомбаш? Хајде, Миладине Милетићу, говорио сам себи, лако је било са каменчићем на ливади, убаци ти, брајко, бомбу у турски ров! И, богами, да се не хвалим, убацивао сам бомбе где год је требало — од Куманова до Једрена. У то време био сам у Четвртој чети Првог батаљона 15. пешадијског пука „Стеван Синђелић". Дивизија — Тимочка, Армија — Друга, војводе Степе Степановића.

КОМАНДАНТ ЈЕ ЗАРОБЉЕН

Командир чете Милија Мијатовић, капетан прве класе, кад год је било густо позове ме и каже: „Хајде, Милетићу, соколићу, узми два војника, па види да се с друге стране непријатељ не досађује". Када је испред Једрена требало да се уклоне бодљикаве жице, он зове мене. „Узми своје бомбаше", каже ми он, „па мало маказама, мало више бомбама искидајте оних четрнаест реди жице, тек да можемо да прођемо". Турци гађају и топовима, али — ми правимо пролаз.

Тако, као искусан војник, ућох у рат са Бугарима. С њима, као и са Турцима, по кратком поступку. Али, ево и Шваба ударио са свих страна. Тада сам био у Првој чети Другог батаљона. Пук исти. Потиснули нас са Дрине. Зауставили смо се на Врапчем брду, код Лазаревца. Ту смо примили борбу. Развијамо се у стрелце. Испред нас је командир чете. Мој вод је на левом крилу. Швабе надиру. „Сагни се, господине поручниче", говорим свом командиру вода, јер меци фијучу око нас а он висок и прав као бор. Само што сам изговорио ове речи, погоди га метак. Поручник паде без речи. Преузмем команду. Седамдесет војника слуша сада моју заповест.

Чујем команду командира чете: „За мном, јуриш", па онда понављам речи и трчим испред војника. Грми артиљерија, праште бомбе, кључа... Под брдом у шљивику група војника, као да није борба! С њима и официр. Сазнајем да је то Трећа чета и говорим: „Прва чета гине, а ви стојите у шљивику!" Тако се и они укључише у борбу. Измешасмо се са швабама. Они мисле — ми се предајемо! Ја мислим — они се предају! Хвата се сутон и све се мање разабира шта се догађа. Као да је настала општа збрка.

ШТА РАДИТЕ?

Ту мој вод зароби 63 војника и једног официра. Одредим војнике да спроведу заробљенике у штаб пука. Покажем им руком у ком правцу да се крећу, кад на своје запрешћење видим команданта пука Мићуна Пајевића: воде га Аустријанци! Заробили га... Војници су то, срећом, видели па кренуше улево.

Како сам наједном остао сам, никад нисам успео да разјасним. Тек испред мене истрчаше тројица Шваба. „Доле оружје", вичу, а ја њима кажем да се — они предају, да имамо пуно заробљеника. Видим опасна ствар, па бацим пушку и тог тренутка се осетих јадно — као да сам све скинуо са себе, као да сам остао го. Швабе узеше моју пушку и отрчаше да одробе оне заробљенике. Немам пушку, али у шињелу имам две бомбе.

Трчим сад и ја и у мраку набасам на групу војника. Ко сте, питам, спреман да бацим бомбе. „Твоји смо војници, поднаредниче Милетићу", кажу ми. Онда за мном. Препречим пут оној тројици Шваба! Препознаше ме по бради, али неће да се предају. Мисле: немам оружје. Кад су видели групу војника, предадоше се.

Кад је пао мрак и умукла борба, сакупили смо се. Од 70 војника, преживело нас је — 28! Те ноћи смо преспавали у сену. Сутрадан смо се повукли. Швабе су надирале. Следећег дана смо преузели офанзиву. За кратко време стигли смо до Колубаре.

Позове ме командир чете и каже: „Милетићу, узми два војника, па преко Колубаре. Извиди где су Швабе". Узмем Милана Радивојевића, комшију из Милутовца, и Јевреме Мишића, из суседних Страгара, па на обалу Колубаре. Одсечемо једно подугачко стабло, повалимо га у воду и држимо се док штапом меримо дубину воде. Одатле, с друге стране реке, пузимо уз брдо Стриковац. Одједном, швапски митраљез поче да везе. Чујемо зујање метака. Наши одговарају равном мером. Нађосмо се између ватре. Не зна се која је опаснија. Али, жалије нам некако да погинемо од метака наших војника.

Дође ми да се окренем и викнем нашима: да ли сте паметни? Знате ли шта радите?! Послали сте три војника у извиђање, а сада пуцате у њих. Али ћутимо и пузимо уз брдо. Кад смо дошли на стотинак метара од швапског митраљеског гнезда, наш митраљез умукну. То је због нас, приметили су нас, престали су да гађају и чекају шта ћемо да урадимо.

ВРХ У ДИМУ

А шта ми можемо да урадимо него да кренемо још коју десетину метара, да пужимо, немо, без речи. Договарамо се погледом. Радивојевић и Мишић су толико пута опробани у окршајима да им је ово дошло као — вежба! Кад смо били на око тридесетак метара, онај митраљез још сипа ватру. Још мало, само још који минут, и никад се више нећеш огласити — шапућем у себи. Причекам који секунд, па кад су пришли Радивојевић и Мишић, очима се договоримо да истовремено бацимо три бомбе. Мајко моја, који секунд касније, као да се планина цепа. Врх је био обавијен димом. Чуло се запомагање, јауци су допирали са врха. Чим се дим разишао, викнуо сам: „Лево крило напред"! Подигли смо се нас тројица и у неколико скокова нашли се испред рањених и унезверених Шваба.

Ту смо заробили 36 војника и једног подофицира. Онај митраљез смо заувек ућуткали. Наши су с друге стране реке све посматрали и убрзо затим је цео пук био на вису. Ту смо их сачекали и предали заробљенике и њихово оружје. Одатле, поново на Дрину.

Нешто касније, кад на територији Србије није било више ниједног непријатељског војника, осим мртвих и заробљених, био је постројен пук. Командант пука лично питао је војнике ко заслужује да добије Карађорђеву звезду. Војници су у један глас изговорили моје име. Моји другови, Радивојевић и Мишић, добили су Златне Обилићеве медаље за храброст. Тако је то било...

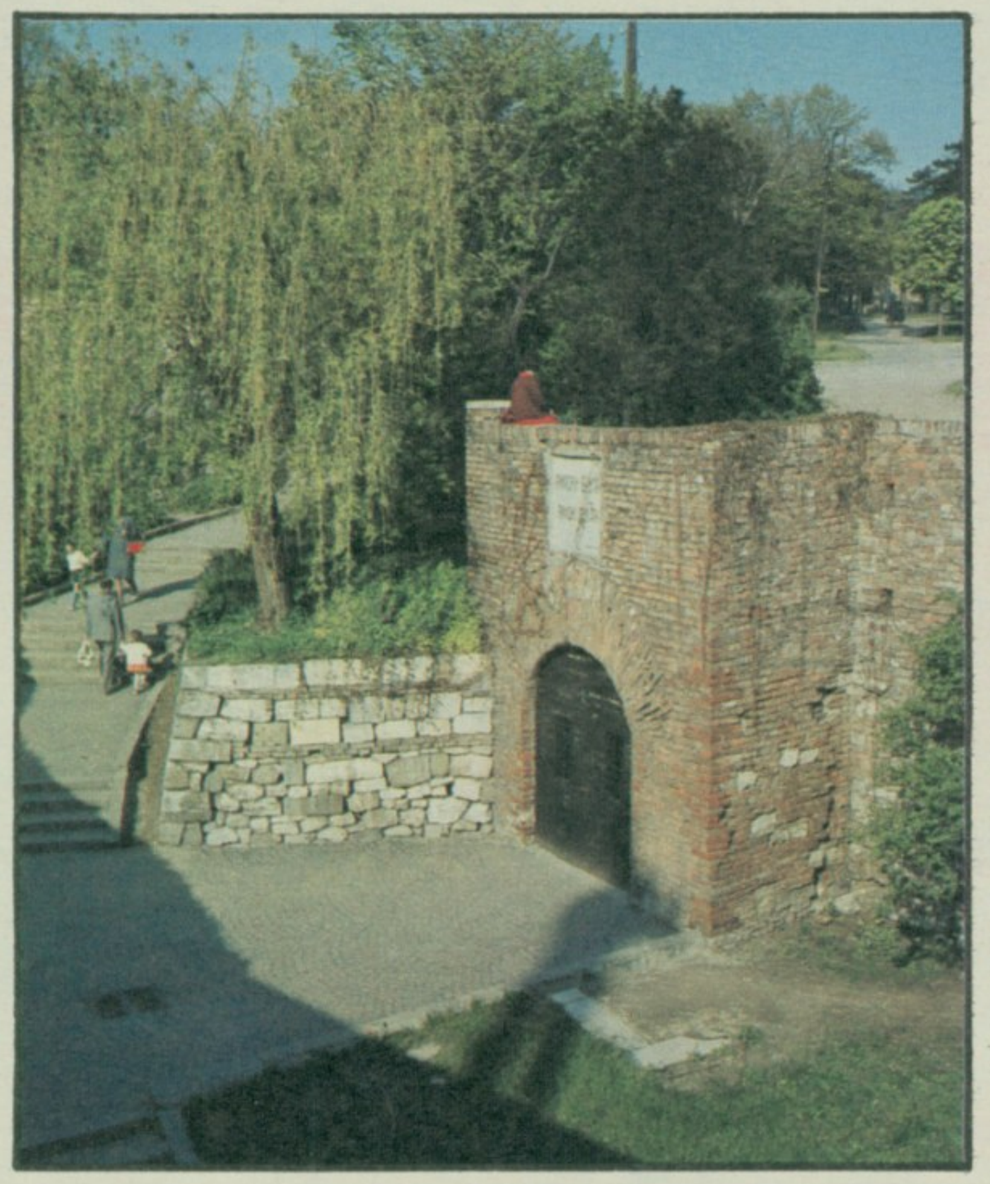
БЕОГРАДСКЕ ЧЕСМЕ И ФОНТАНЕ

ТАЈНА КОЈЕ НЕМА

Хиљадама година вода је неспутано текла тамо куд је хтела. Ако је неком била потребна, морао је да иде к њој. Она сама нином није хтела. Све до пре 50 венова. Тада је човеку досадило да јој иде »на ноге«. Зашто она сад не би ишла њему? И — био је то крај слободи. Укроћена, почела је да извире и тамо где извора није било. Кроз дрвену лулу, металну цев, мермерну каду. Зависно од могућности и осећаја за лепо.

КРОЗ ВОДУ ДО ВЛАСТИ — За снабдевање тврђава и војног логора који се налазио на месту где је сада Велики Мокри Луг, Римљани су изградили водовод. Извори су му се налазили у Липовици, шуми подно Стојичиног брда поред данашњег смедеревског пута. Од извора до Калемегданске тврђаве водио је озидани канал широк око 80 и висок 160 сантиметара. Водом из римског водовода снабдевала се и чесма која је у Горњем граду подигнута по наређењу Мехмед-паше Соколовић. Било је пријатно одморити се крај ње, записао је Евлија Челебија. И то би било све што се тиче историје чесме, али не и водовода. Сем воде, њиме су једног дана 1804. године кренули и људи. Биле су то злогласне дахије. Обесне и непокорне јаничарске старешине успеле су да се са великим бројем војника неприметно увуку у тврђаву, убију Мустаф-пашу и дочепају се власти.

ДА СЕ МАШТА ЗАГОЛИЦА — Још један извор воде сагрђен је у време кад су Београдом владали Римљани — Римски бунар. Вековима су се о њему испредале приче које су голицале машту: говорило се да из њега тајним пролазима може да се стигне изван зидина тврђаве. И заиста, приликом чишћења бунара који су Римљани подигли као стратешку резерву у случају да непријатељ уништи водовод, на дну је пронађен свод попут узиданих врата. Испод њега се налазило само плитко удубљење у стени. Очигледно је да су градитељи имали намеру да прокопају ходник али су од ње одустали. Бунар је дубок око 60 метара. Све до 53. метра пречник му је 3,40 м. На дну је упола мањи: износи само 2 метра. Све до половине бунара, тачније до 35. метра дубине, постоји двоструко спирално степениште.

УБИСТВО КРАЈ ЧЕСМЕ — У 17. веку Београд је нарастао толико да су његове потребе далеко надмашивале количину воде која се у град стицала римским водоводима. Зато су Турци саградили нов водовод чије се изворište налазило у горњем делу Булбудерске долине, поред данашње Градске болнице. За овај водовод са цевима од печене земље било је везано 18 чесми међу којима и она поред које је 28. маја 1862. године турски војник убио српско дете и тако изазвао бомбардовање града. Крајњи резултат убиства крај Чукур-чесме био је одлазак турске посаде из Калемегданске тврђаве. На месту где се некад налазила Чукур-чесма 1931, по замисли вајара Симеона Роксандића, подигнута је ова спомен чесма.

О КНЕЖЕВОМ ТРОШКУ — Када су 1724. године Аустријанци почели да граде варош на савској падини, суочили су се с проблемом који је век раније и Турке мучио: морали су да реше снабдевање водом. После краћег трагања, воду су пронашли у долини Дубоког потока, на месту где се данас секу Улице Војислава Илића и Заге Маливук. У керамичке цеви новог водовода сливала се и вода са извора који се налазио на данашњем углу Господара Вучића и Војислава Илића. На овај водовод биле су прикључене 22 чесме међу којима је била и Теразијска. Временом, Теразијска чесма је постајала све запуштенија па је кнез Милош о сопственом трошку 1859—1860. на њеном месту подигао нову. Због реконструкције Теразија, чесма је 1911. пренесена у Топчидер да би тек 1975. била враћена на старо место.

ЖУБОР ИЗ ЗДЕЛА — Фонтана на слици данас се налази у Зоолошком врту где је пренета педесетих година овог века. Кажу да је некад красила врт дворца Кнегиње Љубице и да је својом водом, која се преливала из једне у другу зделу, за спарних вечери представљала освежење.

РИБАР СА ЗМИЈОМ — Композицију „Борба“ вајар Симеон Роксандић израдио је за време боравка у Риму 1906. године. Један одливак постављен је на Језуитском тргу у Загребу а други на Калемегдану. Композиција која представља борбу рибара са змијом нашла је своје место као централни мотив велике кружне фонтане. Некада су са свих страна шикљали млазеви воде и сливали се низ камено постоље. Временом млазеви с обода фонтане престали су да теку па чак и онај који је избијао из уста змије постао је некако стидљив и немоћан

Снимци: **М. Вујовић**

ЛИКОВИ НАШИХ НАУЧНИКА: Јован Жујовић

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ОСЛУШКИВА

— Лепота једног предела не губи од своје чари када се дозна кроз које је све мене пролазио док је до своје садашње лепоте доспео — писао је познати геолог и петрограф.

Следећи пример свог великог учитеља Јосифа Панчића, многи његови ученици и следбеници посветили су се испитивању српске историје, људи и обичаја, флоре и фауне, стена и минерала. Земљу коју је до Панчићевог времена ретко, и увек само уз пут, походио понеки страни истраживач, почињу да испитују наши научници. Они би све да виде, о свему да чују. И како људи говоре, и откуда су досељени, које траве расту на њиховим ливадама и која им дивљач у горама живи, на каквом земљишту која жита сеју, како земљу обрађују.

Неиспитана и непозната Србија почиње пред науком и научницима света да открива своје лице.

О КОМАДУ ПРОЈЕ

Најпре је почело испитивање њене флоре и фауне, али као део зоолошких и ботаничких радова природно се везују и испитивања земљишта јер ни биљке ни животиње не могу да се посматрају одвојено од тла на којем живе. Тако је наш велики природњак Јосиф Панчић, иако ботаничар по ужој струци, оставио за собом збирку од 1.800 узорака стена и минерала сакупљених на путовањима по разним крајевима Србије. То је била таква основа за даљи рад на геолошким истраживањима Србије да је професор Коста Петковић назвао Јосифа Панчића оснивачем српске геолошке школе.

Кад је за суплента на Великој школи у Београду, после завршених студија у Паризу где је студирао на Антрополошкој школи и Факултету наука, постављен Јован Жујовић, поверена му је настава геологије с минералогијом. Тада је овај предмет одвојен од катедре за укупну Јестаственицу коју је држао Јосиф Панчић. Иако је прави геолошки рад у Србији тек требало да се развије, Јован Жујовић није кренуо сасвим од почетка. Неке су стазе на том путу већ биле утабане.

Било је мучно ходати таквим стазама последњих деценија прошлог века кад је Јован Жујовић започео своје геолошке радове. Путовало се најчешће на брдском коњићу, често и пешачило. Онај ко се бојао летње спарине или оштрих зима, није смео да крене на такав пут. Ако крене, морао је бити спреман на живот о комаду проје у путничкој торби и сматрати великом срећом ако уз пут наиђе на чобане који ће га понудити ведрицом свежег млека. Могао је то само човек пун одушевљења и снаге, а у Јовану Жујовићу било је и једног и другог.

За свега пет година на Великој школи Жујовић је успео да пређе Србију уздуж и попреко и донесе толико нових узорака стена и минерала да Панчићеву збирку вишеструко увећа. Као резултат тих испитивања појавила се 1886. године, у издању Бечког геолошког друштва, Жујовићева прегледна геолошка карта Србије каква до тада није постојала.

Откако је 1880. године дошао на Велику школу па до 1889. када је из политичких разлога први пут пензионисан и протеран из Србије, Жујовић је објавио велики број радова о геологији Србије. То је било од изванредног значаја, јер се Србија тиме издвајала из области интересовања страних научника, нарочито бечких геолошких експедиција на Балкан. На то је Жујовић с разлогом био врло поносан. За земљу која је била тек на почетку свог привредног развитка то је било од великог интереса.

ПРОГНАН ИЗ ЗЕМЉЕ

— Човек снабдевен геолошким знањем, који уме природу да посматра и са гледишта науке запиткује и ослушкује њене одговоре, разумеће је више но други без тог знања... Лепота једног предела не губи од своје чари када се дозна како је првобитно био простије сграђен и кроз које је све мене пролазио док је до своје садање лепоте доспео. Напротив, и у овој би се прилици могло рећи да је знано-вољено, и то вољено више но нешто незнано — писао је Јован Жујовић у делу „Принос геологије просвећеном човеку".

Резултати Жујовићевих геолошких истраживања у последње две деценије прошлог века објављени су у његовом најзначајнијем делу „Геологија Србије" чија су два тома изашла 1900. и 1903. године Било је то дело од великог научног значаја. Професор Милан Луковић, један од Жујовићевих ученика, рекао је о њему: „Од овога дела мора се поћи при детаљној студији ма ког дела Србије".

Жујовић је припадао генерацији српских научника која није живела затворена у лабораторије и кабинете, без слуха и осећаја за оно што се изван њих збива. Развијао се под јаким утицајем првих српских социјалиста Живојина Жујовића и Светозара Марковића. У јавни живот Србије ушао је скоро истовремено са својим првим научним радовима. Он је пратио и у нашу науку преносио све ново што се дешавало у геолошкој науци у свету, али је учествовао и у борбама са последњим Обреновићима. Због тога је, после познатог ивандањског атентата на краља Милана 1899. године, пензионисан и прогнан из земље. Повратак у земљу му је одобрен 1901. године.

Међутим, године емиграције нису за Жујовића биле изгубљене године. Провео их је у Паризу радећи у лабораторији Колеж д'Франс у којој су положени темељи петрографије. У то доба објављени су многи класични радови о микроскопском испитивању стена и минерала, међу које се убраја и Жујовићев рад о стенама Кордиљера објављен још 1884. године. Тај рад увео га је у ред познатих светских петрографа, а поверење које је тиме стекао даље је само јачало. Ваља рећи да је Србија била једна од првих земаља у којима су почела систематска испитивања стена и минерала под микроскопом.

САВЕТНИК, МИНИСТАР, ДИПЛОМАТА...

После повратка у земљу 1901. године Жујовић поново преузима своју катедру на Великој школи, али све до краја првог светског рата не престаје ни његово интензивно бављење политиком.

„Жујовић је", писао је о њему Александар Белић, **„ушао у политику, по моме мишљењу, зато што је сматрао да ниједан грађанин нема права да не понесе бригу о земљи, ако то она од њега затражи, или**

...О ПРИРОДУ

ако сам осети да јој стварно може помоћи“.

У периоду од повратка у земљу до балканских ратова Жујовић је био сенатор, државни саветник, министар спољних послова и министар просвете. У првом светском рату, већ као председник Академије наука, обављао је важне дипломатске мисије у Лондону и Паризу.

Служећи садашњости и будућности своје земље, Жујовић се као геолог стално окреће њеној прошлости. Још године 1888, у својој приступној академској беседи, изложио је својим колегама са Академије геолошку прошлост Србије.

—Хтео бих — рекао им је **— да више мисли упутим на оно време када је океан последњи пут покривао нашу отаџбину, да вас у мислима издигнем изнад наше земље баш онда када се тај океан почео повлачити и када се из њега наша садашња Србија почела помаљати... Нишка је котлина била испуњена водом која је више од 300 метара стајала изнад данашње Моравске долине... Дно од тога нишког језера није било цело, већ се до велике дубине провалијивало и кроз пукотине је куљала вулканска маса која се по дну размештала, мешајући се са језерским наносом или гомилајући чисте вулканске складове. О томе се можемо уверити на кориту Нишаве, изнад места где се у њу речица са Грамаде слива.**

Геолошку прошлост Србије Жујовић је изложио и у књизи „Постање земље и наше домовине“ коју је 1927. године објавила Српска књижевна задруга чинећи ову занимљиву тему приступачном најширем кругу заинтересованих читалаца.

ПРАЗНИК ЗА ГЕОЛОГЕ

Поред чисто геолошког рада Жујовић је радио и у оним областима где се геологија додирује с другим наукама. Највише се бавио односом агрономије и геологије, што је сасвим разумљиво кад се има у виду привреда Србије оног времена. Често је наводио пример неких терена кристаластих шкриљаца који оскудевају у фосфору и калцијуму и на њима пољопривредне културе слабо успевају. Животиње су такође кржљаве, пужеви су ретки а љуштуре су им танке. Кокошке носе јаја с танком љуском, костур стоке је слаб, из извештаја регрутних комисија види се да су и момци стасали за војску кржљава раста.

Жујовић је био од научника који су се највише залагали да се оснује пољопривредно - шумарски факултет, а када је основан у Земуну, он је постао професор агрогеологије. На Техничком факултету предавао је техничку геологију.

Организујући наставу геологије најпре на Великој школи, а затим на Универзитету у Београду, Жујовић је 1883. године увео гелошке конференције. То су најпре били семинари са студентима, али су се на њима убрзо почеле саопштавати новости из геолошких наука, па су и свршени студенти почели да долазе. Постали су то прави скупови српских геолога који су одржавани сваког десетог у месецу, а водио их је Јован Жујовић. Године 1891. од ових конференција постало је Српско геолошко друштво.

За дуга живота, родио се 1856. у Брусници, у рудничком срезу, а умро у Београду 1936, Жујовић је у различитим областима постигао и добио многа признања.

А. Матејић

ЗАБАВНИКОВ ЛЕКСИКОН

ПИГМАЛИОН

По хеленској митологији, Пигмалион је био краљ Кипра који се заљубио у статуу Афродите.

Овидије је у „Метаморфозама“ дао своју верзију старе приче. По њему, Пигмалион је бис вајар са Кипра који је одлучио да живи само за своју уметност и да се никад не жени. Једном је од слоноваче направио кип девојке који је бис толико леп — да се Пигмалион заљубио у своје дело. Молио је свемоћну Венеру да му пронађе жену која би била лепа као кип који је извајао. Богиња је знала да Пигмалион у ствари жели само кип — и удахнула му је живот. **Девојка изваjана од слоноваче је оживела и уметник се њоме оженио.**

Овидијеву причу литерарно је обрадио енглески књижевник Виљем С. Гилберт у свом делу „Пигмалион и Галатеа“ (1871).

Бернард Шо је с доста ироније даље развијао тему односа стваоца према свом делу. У његовој драми „Пигмалион“ (1912) професор Хигинс је од припросте цвећарке Елизе начинио даму, тиме што ју је научио правилном енглеском изговору и лепом понашању. Шо је оставио своју драму без правог завршетка, а у поговору расправља са читаоцем о разним могућностима краја. Шо је више за завршетак по коме се Елиза не би удала за Хигинса. Међутим, варијанта с очекиваним срећним завршетком доживљава и данас светски успех кас мјузикл „Моја љупка дама“ „My Fair Lady“.

ДАМОКЛОВ МАЧ

Дамокле је био неки ласкавац на двору Дионисија, тиранина Сиракузе (4. век пре н. е). Једном је Дамокле поласкао тиранину да му завиди на срећи, власти и богатству. Да би показао свом дворанину како је његова владарска срећа несигурна, Дионисије је приредио гозбу у Дамоклову част, гостио га је за својом трпезом као каквог краља, али је изнад Дамоклове главе о коњску длаку окачио — мач који је сваког тренутка претио да падне.

Отуда се за опасност која над неким стално лебди каже „Дамоклов мач“.

ДОЂОХ, ВИДЕХ, ПОБЕДИХ!

И данас се често брз успех или нека лако свршена ствар означава речима »Veni, vidi, vici« (Дођох, видех, победих). А те речи су, у ствари, чувени Цезаров извештај Сената у бици код Зеле 47. године пре н. е. у којој је победио понтског краља Фарнака.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

МОРАМ ДО БАКАЛНИЦЕ, ПАЈО! ПРИПАЗИ НА РУЧАК!

НЕ БЕРИ БРИГУ, БЕЛКА!

КОЛАЧИ

ХЕЈ! НЕ ДИРАЈ ТО!

КОЛАЧИ

!

!

!

?

НАЈБОЉИ ЛОВАЦ НА СВЕТУ

ТРАГОМ ДО СОНОРЕ

СВАКИ РАНЧЕР У НАЈМАЊЕ ДВЕ ОБЛИЖЊЕ САВЕЗНЕ АМЕРИЧКЕ ДРЖАВЕ СТАЛНО ЈЕ ИМАО СПРЕМАН ЛЕЖАЈ ЗА ЊЕГА, АЛИ ЈЕ ОН ОБИТОВАО НАПОЉУ, У ПРИРОДИ, УВЕК НА ОПРЕЗУ, ЖИВЕЋИ ИСТИМ ЖИВОТОМ КАО ЗВЕРИ КОЈЕ ЈЕ ПРОГОНИО.

Лето 1907. године. Спаран дан ломио је људима снагу. Председник Сједињених Америчких Држава Теодор Рузвелт тромо је диктирао извештај једном од неколико секретара, а кад је завршио и секретар већ пошао према вратима, тргао се и зауставио га.

— У вези с ловом на медведе у Луизијани који припремам за политичаре... постарајте се да нађете добре водиче... и једног за мене.

— Ако желите најбољег у земљи онда је то Бен Лили! — узвратио је секретар обећавши да ће све средити.

На дан лова председник се упознао са Беном. Пред њим је стајао четрдесет седмогодишњи човек зарастао у густу браду, са неком чудном шубаром на глави и у одећи која је представљала мешавину индијанске и траперске. Оштар поглед и одмерени покрети одавали су јаку личност. Нашло се ту и стотинак новинара спремних да забележе сваку ситницу. Рузвелт је пружио руку водичу и упитао га:

— Да ли ћемо имати среће у лову?!

— Тешко! У Луизијани готово да нема медведа. Све сам их потаманио! — спонтано, као и увек одговорио је Бен.

ВЕЧИТИ БЕГУНАЦ

Председник Рузвелт се збунио. Ипак, дипломатски лов није пропао јер је Бен после недељу дана упорног трагања успео да пронађе неколико примерака ове крупне дивљачи.

Штампа се ко зна који пут огласила о ловцу Бену. Тако су га називале новине, тако ранчери, тако готово цела Америка. И сви одреда сматрали су га већим ловцем од дотад најпознатијих — Дејвија Крокета и Данијела Буна.

Бен Лили и није био ловац у данашњем смислу речи. Живео је у природи са зверима, спавао под ведрим небом, хранио се месом дивљих животиња и само по потреби, и то ретко, долазио у додир са цивилизацијом.

Није био изгнаник. Није ни мрзео свет. Напротив. Имао је дивне родитеље који су се трудили да му обезбеде школовање и миран живот. Али све то није вредело. Нешто неодољиво, нешто што никада за живота није умео да објасни, вукло га је природи и потрази за зверима.

Због те страсти је већ у дванаестој години побегао од куће у шуму. Отац га је пронашао и вратио. Чим се замомчио, родитељи су га уписали у војну академију у нади да ће га „војска смирити". Преварили су се. И одатле је побегао. Онда га је отац дао на ковачки занат. Опет је побегао.

Мир је нашао на ујаковој фарми у Луизијани. Одмах се предао околини богатој шумом. Из лова се враћао тек после неколико дана дочекиван прекорима да такав живот никуда не води. Послушао је ујака и оженио се. Жена није хтела да трпи његова вишенедељна избивања из дома. Оставила га је.

НЕДЕЉАМА КРОЗ БЕСПУЋЕ

Отишао је у шуму и није се враћао скоро десет година. Тада се оженио други пут. Основао је лепу фарму, али срце му је било у природи и у лову. Жена је зановетала. Једног дана потрпао је најнеопходније ствари у торбицу, преписао јој кућу и имање и без речи напустио фарму. И никада се није вратио у цивилизацију.

Тако је Бен закорачио на стазу славе најбољег ловца на свету. Он је то заиста и био. Не само због оштрог ока и хитре руке већ и зато што је живео истим животом као звери које је прогонио и ловио на исти начин као што то оне чине међу собом.

Завлачио се у крајеве где људска нога није крочила и ту тражио животињски траг, а онда је био у стању да га прати данима и недељама кроз кланце и мочваре, преко врлети и долина, по киши, жези и снегу, понекад и по више дана без хране и воде. Верује се да је за живота убио преко 600 пума и на хиљаде медведа!

Неком приликом, пратећи једног медведа, стигао је чак до неприступачних предела Соноре у Мексику. Ту је остао четири године сам у дивљини. У Сонори се поново обрео 1912. Опет следећи траг медведа, овога пута чак из Алабаме. Како је у то време у Мексику била револуција, морао је недељу дана да чека дозволу за прелазак преко границе. За то време животињи се замео траг.

Бен се није предавао. Наставио је даље и успео да га пронађе. Затим га је опет изгубио у планини. Прешао је целу Сонору и ушао у Чихауху. Испуцалих усана од жеге и потпуно исцрпљен, више се тетурао него што је ишао, али је ишао... Упорност се исплатила: „ухватио" је траг. Неочекивано, животиња је окренула назад према америчкој граници. Ту ју је сустигао.

ЗАБОРАВЉАО ЈЕ НОВАЦ

Уопште, медведи су били Бенова „слабост", нарочито најснажнији од њих — гризли. Стицајем прилика неколико пута нашао се у медвеђем зигрљају. У пролеће 1916. притиснуо га је медвед тежак преко 500 килограма. Нашао се под њим на земљи. Један ударац медвеђе шапе био је довољан да му смрска лобању. Претходно рањена звер урлала је као помахнитала. Није се уплашио. Извијајући се вешто је избегавао космату шапу која се сваки час спуштала на њега и истовремено покушавао да дохвати пушку. Успео је. Тешком муком подигао је цев и опалио медведу у срце. Победио је.

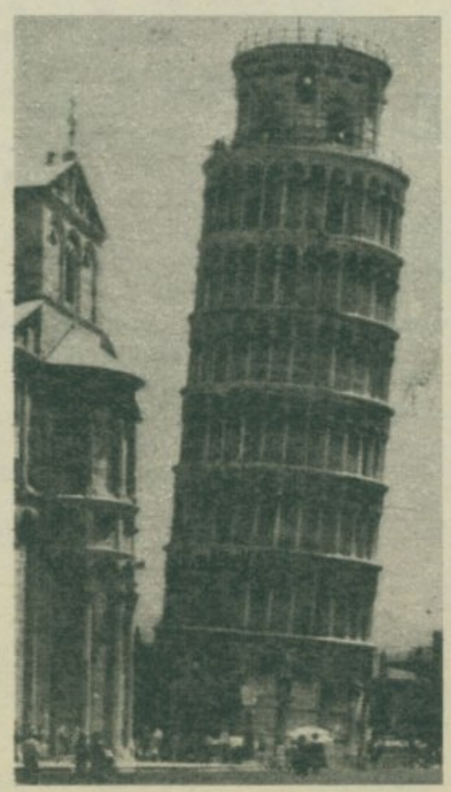
Медведи су ранчерима таманили стоку и они су га често звали у помоћ. Свако од њих увек је имао спреман лежај за Бена. За услугу су му добро плаћали. Новац је остављао по банкама у разним градовима, па је често заборављао где се све налази.

У градски живот није се вратио ни под старост. Живео је у колиби у шуми причајући сам са собом. Почео је да записује доживљаје, али га је памћење брзо издало. Пред очима су му стално били медведи које је убио. Слика прошлих дана није могао да се ослободи до смрти. Умро је децембра 1936. у седамдесет петој години.

М. Т.

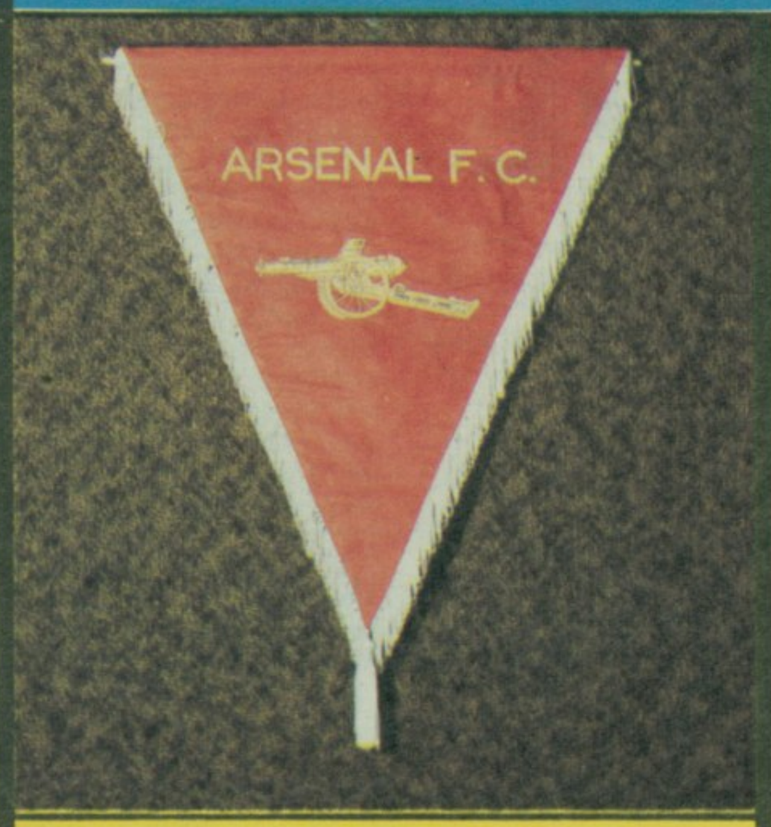

ИНЈЕКЦИЈА ЗА ТОРАЊ

Можда нисте знали да се у италијанском граду Пизи родио Галилео Галилеј, али за торањ сте сигурно чули. Торањ сигурно не би био тако славан да није накрив. Чувена грађевина је у периоду од 1971. до 1974. године прошла кроз озбиљну кризу — почела је да се „нагиње" ка земљи брзином од два милиметра годишње. Забринути градски оци основали су комитет за спасавање. Стручњаци су дуго мудровали и на крају се досетили — у темеље торња убризгали су цементне „инјекције". Симбол града Пизе тако је спасен.

СВИЛЕНА ЗНАМЕЊА ПРИЈАТЕЉСТВА

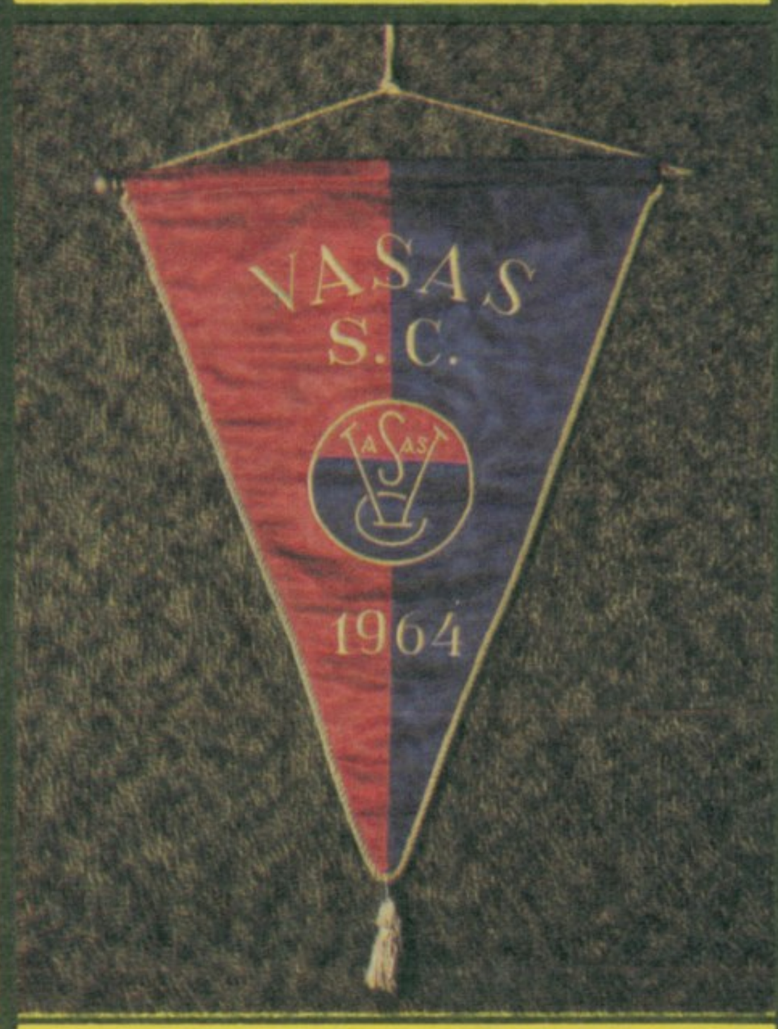
АРСЕНАЛ, Лондон, Енглеска

БАЈЕРН, Минхен, СР Немачка

БОТАФОГО, Ботафого, Бразил

ВАШАШ, Будимпешта, Мађарска

ГАЛАТАСАРАЈ, Истамбул, Турска

ДИНАМО, Кијев, СССР

Репрезентација ИРАЧКЕ АРМИЈЕ

ЈУВЕНТУС, Торино, Италија

НЕКА БУДЕ

Поред званичног и одређеног знака који фудбалер носи на дресу, симболи клубова су и боје самог дреса, затим значке, навијачке заставе, шалови, капе. Оне су увек у бојама које симболишу клуб за који се навија. У неким крајевима света, где је фудбал изразито популаран, љубав навијача према свом клубу изражава се и бојењем птица, петлова или неких других животиња пред утакмицу „свог" тима. У тренуцима одушевљења чак их пуштају на терен или изнад њега.

Врло дуго је устаљен обичај да капитени два тима, дакле представници два клуба на терену, предају један другом заставице својих тимова, нарочито ако је утакмица између екипа из две земље или ако је изузетно значајна, најчешће у куп-мечевима. Ова размена увек се обавља на средини терена, уз присуство судија и обавезно руковање, што представља израз спортског пријатељства и обећање да ће борба бити витешка.

ВИТЕШКИ!

Сви клубови, па и наши, у својим витринама чувају заставице противника и оне су својеврсна историја једног клуба: када прође много година, оне подсећају на велике утакмице, сјајне мајсторе фудбалске игре, успехе или поразе, путовања и пријатељства.

Већина заставица још се израђује ручно, најчешће на свили, са богатим везом. На њима се, такође везом, приказује симбол клуба, наводи често и година оснивања, а понекад и име противника, датум или година одигравања утакмице. Нека од ових знамења, нарочито она старија, познатијих тимова и са чувених утакмица, међу колекционарима достижу цену и до неколико хиљада долара!

Заставице приказане на ове две стране чувају се у витринама ФК „Партизан“ у Београду, где су и снимљене.

Текст: **И. Лончар**

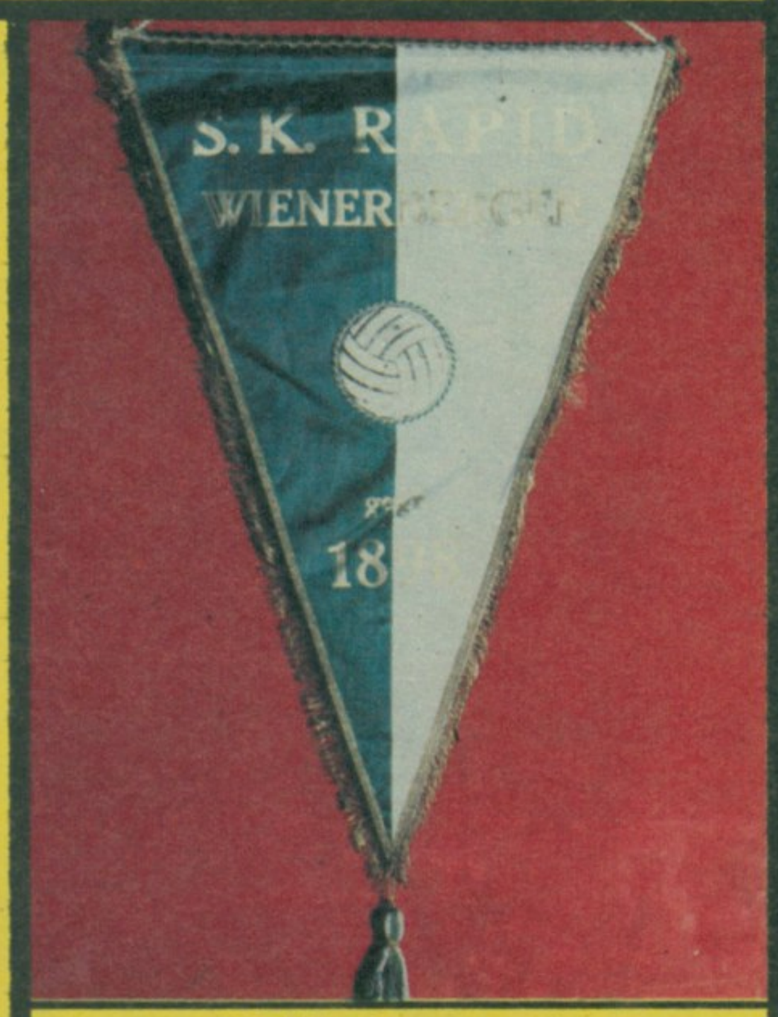
Снимио: **Љ. Патрногић**

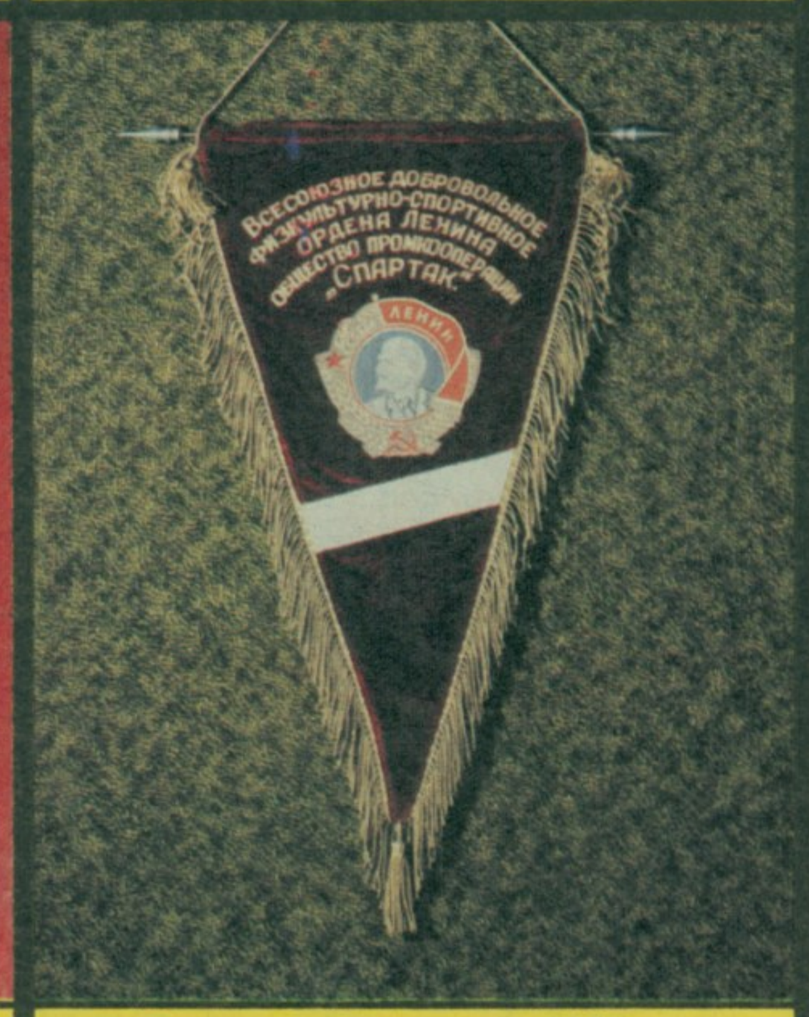
Репрезентација КИНЕСКЕ АРМИЈЕ

ЛИДС ЈУНАЈТИД, Лидс, Енглеска

РАПИД, Беч, Аустрија

СПАРТАК, Москва, СССР

СПОРТИНГ, Лисабон, Португалија

ТОРИНО, Торино, Италија

ХОНВЕД, Будимпешта, Мађарска

ШТУТГАРТ, Штутгарт, СР Немачка

УЛЕПШАВАЊЕ У ПЕРЛ ХАР

ПОЗНАТОЈ КАТАСТРОФИ СЕВЕРНОАМЕРИЧКЕ ПАЦИФИЧКЕ ФЛОТЕ НИЈЕ ДОПРИНЕО САМО СМАЊЕНИ ОПРЕЗ И НИЗ НЕСРЕЋНИХ СЛУЧАЈНОСТИ ВЕЋ И ЈЕДАН ФРИЗЕРСКИ САЛОН.

Леополд Кин, секретар немачког министра пропаганде Јозефа Гебелса, задовољно је трљао руке: Рут је вањано обављала посао за себе али и за њега. Стојећи у углу велике свечано украшене сале у којој се одржавао пријем, није скидао ока са шефа. А он је те вечери играо једино са Рут. У ствари, чим му је представљена више се није одвајао од ње. Познат по слабости према женама напречац се загрејао за девојку.

Рут је била Кинова сестра, изузетно лепа али и несташна. Жудела је за високим друштвом и лаким животом. Наумила је да се интимно спријатељи с Гебелсом и преко њега оствари амбиције. Послужила се братом.

Почетак је био вечерашњи пријем. Упалило је: Гебелс јој се удаварао, шапутао на уво за време игре, наздрављао јој. Кин се радовао: ако веза његове сестре успе, могао је да се нада каријери. У том троуглу свако је рачунао за себе, а све троје заборавило је Гебелсову пргаву жену и јавност. Касно у ноћ гала пријем је завршен.

Било је то почетком 1935. године.

ОТРЕСТИ СЕ ДЕВОЈКЕ

Идила између Гебелса и лепе Рут није остала тајна. Зато је брзо морала и да се угаси. Гебелс је то схватио. Једини начин да се отресе девојке био је да је удаљи из земље, али није знао како. Рут је имала породицу: поочима Бернарда Јулиуса Отоа Кина чије је презиме носила, мајку Фриду и полубрата шестогодишњег Ханса Јоакима.

Осим тога, Гебелс у то време није био у добрим односима са обавештајном службом која је, иначе, под добрим изговором могла да пошаље целу породицу и на крај света. Пожалио се пријатељу доктору Клаусу Хаусхоферу, сину некадашњег генерала и генетичара. Срећом по њега, обратио се на праву адресу.

Хаусхофери, отац и син, одавно су одржавали везе са јапанском владом. Временом су постали и њена веза са Немачком. И не само то: како су Јапанци стално тражили људе за своју обавештајну службу Нипон јунаки хеи, Хаусхофери су се врбујући агенте и ту показали „радишни".

Чувши за Гебелсов „проблем" Клаус је одмах нашао решење: Јапанци ће добити целу породицу Кин, осим Леополда и малог Ханса Јоакима, за шпијунску делатност, породица новац, а Гебелс мир. Тако ће бити и вуци сити и овце на броју.

Кинови су одмах пристали. Девојци је било јасно да јој је пропала шанса да преко Гебелса постане „неко и нешто". Понуђена јој је друга. Када је боље размислила, а била је веома оштроумна, ова је била неупоредиво већа :за мало рада добијаће много новца, а сам посао одговарао је духу. А када је још чула да ће јој нови дом бити Хонолулу на Хавајима, њеном одушевљењу није било краја.

Ни средовечни Бернард Јулиус Ото, неуспешан лекар али зато окорели нациста, није се противио напуштању Немачке. Напротив, нову службу сматрао је питањем дуга према отаџбини. Нацизмом је била затрована и његова жена Фрида.

Новопечени шпијуни добили су инструкције како да ступе у везу са јапанским конзулом у Хонолулуу Одјиром Окудом и представе се у „новој домовини".

ТО ЈЕ ОЛОШ!

Породица Кин искрцала се на Хаваје 15. августа 1935. године. Отац Бернард представио се као седи професор који је дошао да у миру проучава историју домородачког становништва. Уопште, чланови породице договорили су се да пазе на лепе манире и о-ставе утисак сложене заједнице. О пореклу и разлозима доласка у Хонолулу нико их званично није испитивао, али се они нису устручавали од склапања пријатељстава наглашавајући у свакој прилици да су Немци.

Нису крили да имају новца. Приређивали су вечере и седељке и у разговору, као узгред, поминьали да у Холандији и Немачкој ималу велике поседе који доносе леп приход. Тиме су оправдавали велике суме које им је јапанска обавештајна служба уплаћивала на банковни рачун, разуме се под именом неке фирме из Ротердама. На честа питања шта мисле о нацистима отац Кин је одговарао да их мрзи, а Рут љутито додавала:

—То је све сам олош!

Брзо су савладали енглески језик. Бернард је крстарио острвом Оаху, у чијем се заливу налази град и лука Перл Харбор, и помно памтио конфигурацију земљишта, заливе и пролазе у мору. Рут није заостајала за њим, али је била другачије усмерена: на сваком кораку правила је познанства која нису значила ништа али су била основа да их људи касних година сматрају „својима".

Све до 1939. Кинови су обављали безначајне задатке и били су свесни тога. Ипак, Јапанци су им исплаћивали огромне суме. Прво 70, а онда, у неколико наврата, још по 30 хиљада долара! Знали су да ће им се једног дана та инвестиција многоструко исплатити.

Поређење вредности није се чак могло ни правити јер је још од окончања првог светског рата интерес јапанске војне клике и буржоазије гурао земљу у освајања без обзира на жртве. То је требало да буде највећи подухват у историји Јапана, а могао је да се постигне само ратом против Сједињених Америчких Држава. У току тих припрема посебна пажња поклањана је обавештајној служби и читавој мрежи агената. Како се срце америчке флоте

БОРУ

налазило на Хавајима, највеће наде полагане су у Кинове.

БРБЉАЊУ НИКАД КРАЈА

Прави посао шпијунске породице почео је 1939. Те године Рут је отворила фризерски салон у Перл Харбору. Био је супермодеран и одушевио је жене поморских официра. Далеко од домовине и велеградске буке, „окована" учмалим животом и досадом, навраћале су сваки трећи дан у Рутин салон за улепшавање, размењивале рецепте кулинарских специјалитета, брбљале о бродовима, мужевима, њиховим одласцима и доласцима, обавезама...

Детаљи тих разговора, или поједини делови нису сами за себе значили много. Али, Рут је била бистра. Уз то већ је добро познавала Хавајска острва. Прикупљене информативне коцкице вешто је склапала у мозаик и скоро свакодневно имала тачну слику о америчкој флоти. Податке је предавала јапанском конзулу Окуди.

Тако су Јапанци знали не само распоред америчких ратних бродова већ и њихове квалитете и мане. Сазнали су увежбаност, навике и расположење посада, распоред авиона и узлетишта, снагу противавионске одбране, чак и број ципела појединих виших официра и какви су као мужеви!

Само три дана пре јапанског напада на Перл Харбор генерал Нагумо, на пример, добио је од својих претпостављених обавештење које, да се којим случајем нашао у бази на Хавајима, ни сам не би тако вешто саставио. Оно је гласило:

„Кретање у Перл Харбару до 28. новембра у осам ујутро. Испловила 2 бојна брода „Оклахома" и „Невада", носач авиона „Ентерпрајз", 2 тешке крстарице и 12 разарача. Стигли бродови који су испловили 22. новембра. На сидришту се налазе 6 бојних бродова, 1 носач авиона, 9 тешких и 5 лаких крстарица".

Није тешко закључити да је то било Рутино дело. Рут је изврсно играла своју улогу. Да би предупрела евентуалне сумње, верила се с једним америчким официром. Истовремено, преузела је од оца улогу вође породице и целе шпијунске операције. Годило јој је, одувек је желела да буде значајна. Отац је морао да извршава њена наређења.

Што није сазнала у фризерском салону, видела је лично. За то је купила малу пољску кућу у Калами поред Перл Харбора, наводно за одмор, и одатле на миру дурбином посматрала кретање бродова у луци и околини. Обавештена од конзула Окуде да се „приближава дан напада на Перл Харбор" измислила је светлосну сигнализацију и са оцем сачинила кодекс сигнала. Договор са Окудом био је да током напада сигналима обавештавају јапанске авионе на које објекте да обрате посебну пажњу.

У мноштву новинских текстова и књига до ситница је описан изненадни страшан јапански напад на Перл Харбор који је почео 7. децембра 1941. у 7,49. Неки публицисти тврдили су да је Рут обавештена неколико дана раније о дану и часу операције. У то је тешко поверовати јер су их знале само највише личности Јапана. Штавише, у плану су били предвиђени алтернативни дани јер је напад зависио од мноштва објективних околности.

ОДАЛИ ЈЕ СИГНАЛИ

У пламену и ужасном разарању луке, постројења и бродова, Рут и њен отац су се, на своју несрећу, превише занели слањем светлостних сигнала. Иако је владао хаос, амерички контраобавештајни официри приметили су необично светлуцање у Калами. Сели су у џип и пожурили да виде о чему се ради.

То је био крај Рутине „велике каријере" за којом је толико чезнула. Када су официри банули, гледала их је пренеражено. Где је погрешила, питала се. У кући, а касније и у стану у Перл Харбору, нађена је читава гомила доказа њене прљаве игре. Цела породица Кин пребачена је у Америку.

Да би се спасао, Бернард Јулиус Ото понудио је Американцима своје шпијунске услуге. Одбијен је с презрењем. Рут и мајка Фрида признале су све. Знале су да би ћутањем само отежале свој положај. Фебруара 1942. отац Кин осуђен је на смрт. Сви су чекали да виде шта ће се догодити са мајком и кћерком.

У молби за помиловање Кин је понудио Американцима трампу: за сопствену главу податке о немачкој и мрежи. Понуда је одбијена. Ипак, помилован је и осуђен на 12 година робије у злогласном Алкатразу. Никада није обелодањено шта је испричао америчкој обавештајној служби и зашто су, после рата, Рут и њена мајка Фрида интернициране у Немачку.

М. Тодоровић

ПЛАТА ЗА СМЕХ

Када је Ен Хокинс, четрдесет двогодишња домаћица из Чикага, одлучила да са мужем прослави двадесетогодишњицу брака у једном ноћном клубу, није ни у сну сањала да ће јој тај вечерњи излазак донети читаво мало богатство. Ен је толико уживала у шалама и геговима кабаретског комичара да је ускоро цела сала одјекивала од њеног громогласног смеха.

Енино добро расположење заразно је деловало и на остале госте који су те вечери били далеко ведрији и бучнији него иначе. Када се шаролики спектакл завршио, власник локала је пришао госпођи Хокинс и у знак захвалности за њен допринос успеху представе љубазно јој понудио да и следеће вечери буде његов гост. Уз то је додао да ће, уколико поново својим смехом успе да „раскрави" госте, добити и награду у новцу.

Сада Ен присуствује свим премијерама овог ноћног клуба, а ангажовала су је и три друга локала где за своје „услуге" добија позамашну своту од 125 фунти недељно, односно преко пола милиона старих динара.

Добра плата за здрав смех, зар не?

МУКЕ СА СПОМЕНИЦИМА

Цементни кип Спаситеља, висок тридесет и осам метара, на врху „Главе шећера", чувеног брега на улазу у бразилску луку Рио де Женеиро, само што се није распао. На лицу и телу статуе услед ветра отворише су се дубоке напуклине. Градске оце који су донедавно незаинтересовано гледали како ветар разједа симбол града обузела је паника. Откако је објављено да ће папа у јулу посетити њихов град, званичници су се дали на спасавање Спаситеља.

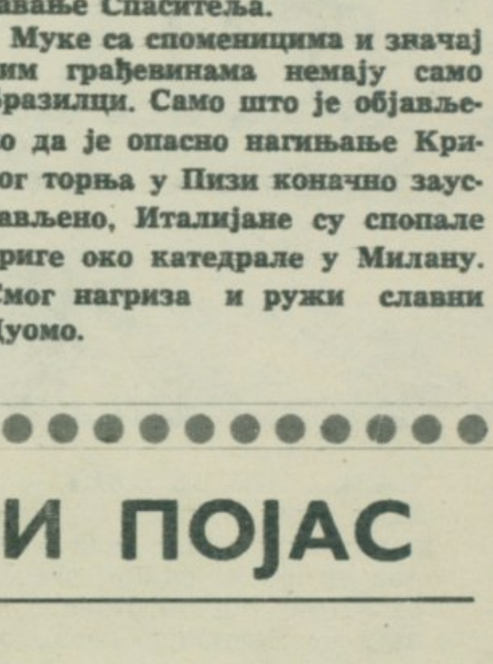
Муке са споменицима и значајним грађевинама немају само Бразилци. Само што је објављено да је опасно нагињање Кривог торња у Пизи коначно заустављено, Италијане су спопале бриге око катедрале у Милану. Смог нагриза и ружи славни Дуомо.

НАЈМЛАЂИ ЦРНИ ПОЈАС

Иако се ликом и стасом не разликује од вршњака, деветогодишња Лиза Бошнек из Њујорка право је чудо од детета. Захваљујући упорним тренинзима које је започела још у шестој години, на прошлогодишњем такмичењу каратиста одржаном у Њујорку освојила је титулу најмлађе каратискиње на свету — носиоца црног појаса.

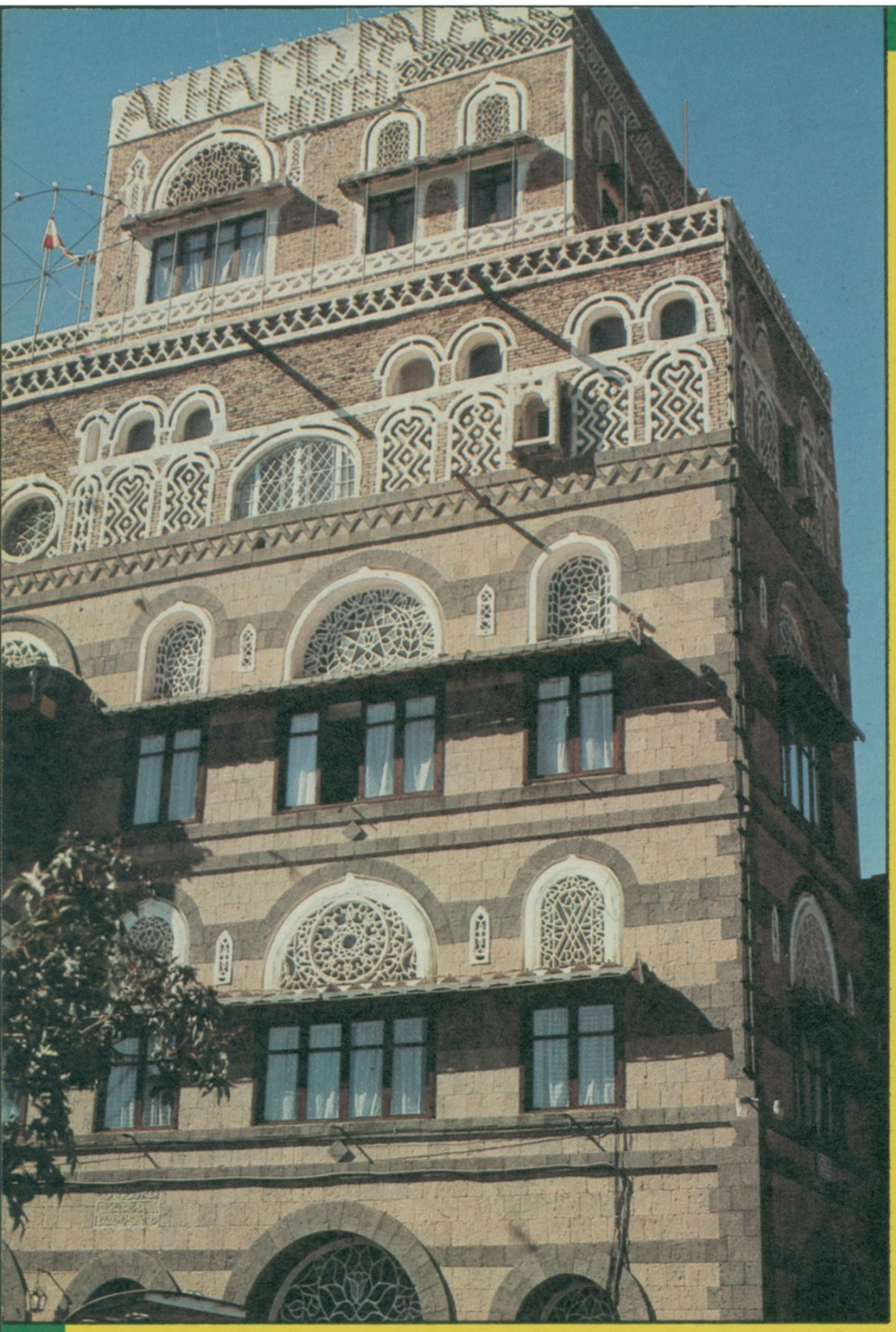
Лизину изузетну спретност у овој борилачкој вештини осетио је на сопственој кожи и њен отац Мајк Бошнек. Када је једном приликом зачикавао Лизу да му покаже како се противнику задаје ударац, девојчица је, схвативши овај изазов веома озбиљно, снажно замахнула руком и само једним ударцем оборила оца на под.

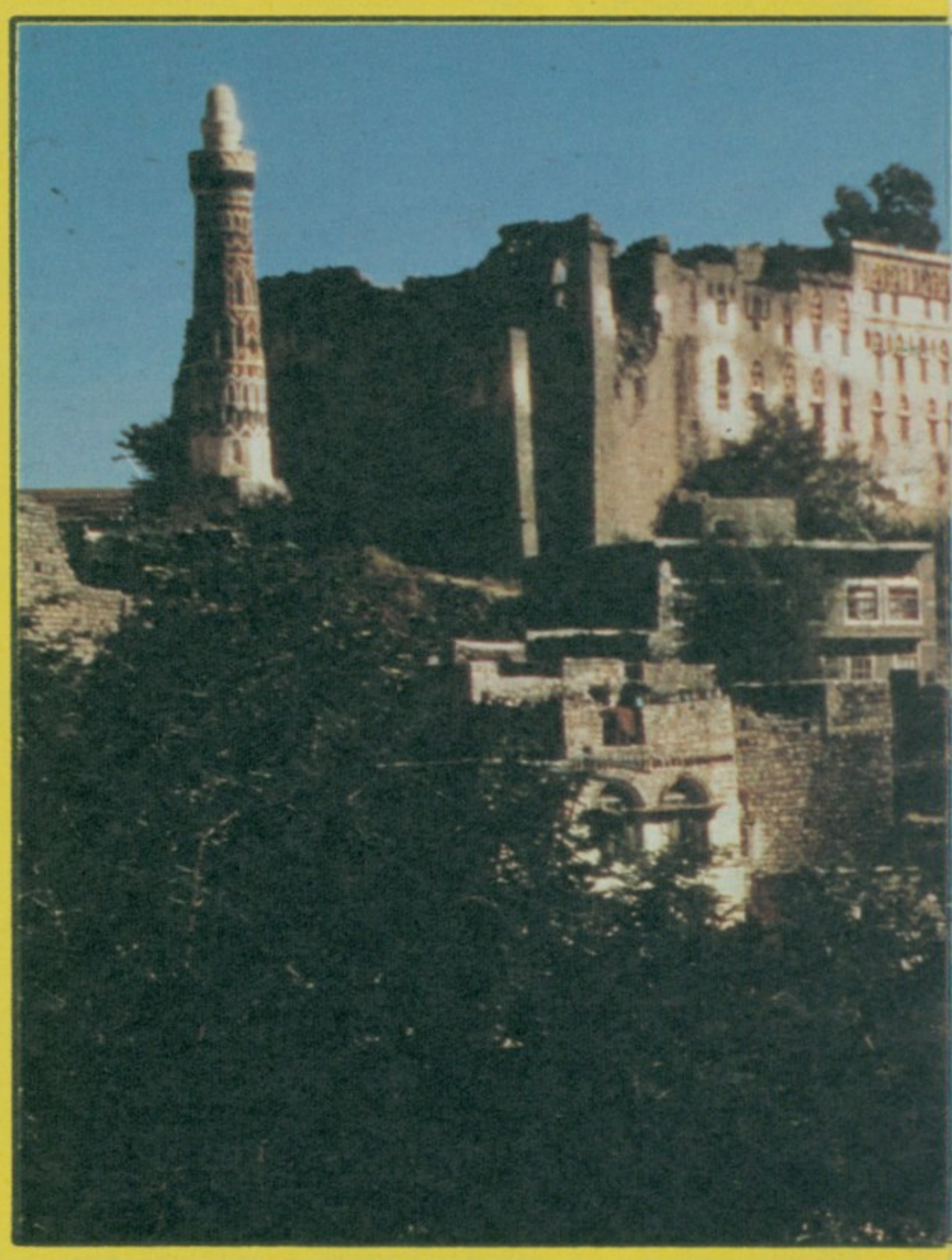
— Да ме није с таквом лакоћом оборила, никада не бих поверовао да се у њој крије толико снаге — каже с поносом Мајк Бошнек. — Али тајна њене вештине лежи, пре свега, у прецизности којом задаје ударац. Погодила ме је тачно у Адамову јабучицу. Поучен овим искуством, могу слободно да изјавим да њен ударац, уколико погоди право место, може бити и смртоносан.

2

КАО ИЗ

ПАЗОЛИНИЈЕВ ЦВЕТ — Главни град Јеменске Арапске Републике Сана пружа најкомплетнију слику атмосфере, живота и архитектуре овог дела света. Грађевине јединствене по стилу, као ова на нашој слици, високе су и до десет спратова. На фасадама се истичу богати украси, углавном беле боје, који помало подсећају на Венецију. Град који се налази на висини 2 380 метара и има око 80 хиљада становника са свих страна је окружен високим земљаним бедемима. Познати режисер Пазолини својевремено је баш Сану изабрао као најпогоднији амбијент за снимање свог филма „Цвет хиљаду и једне ноћи".

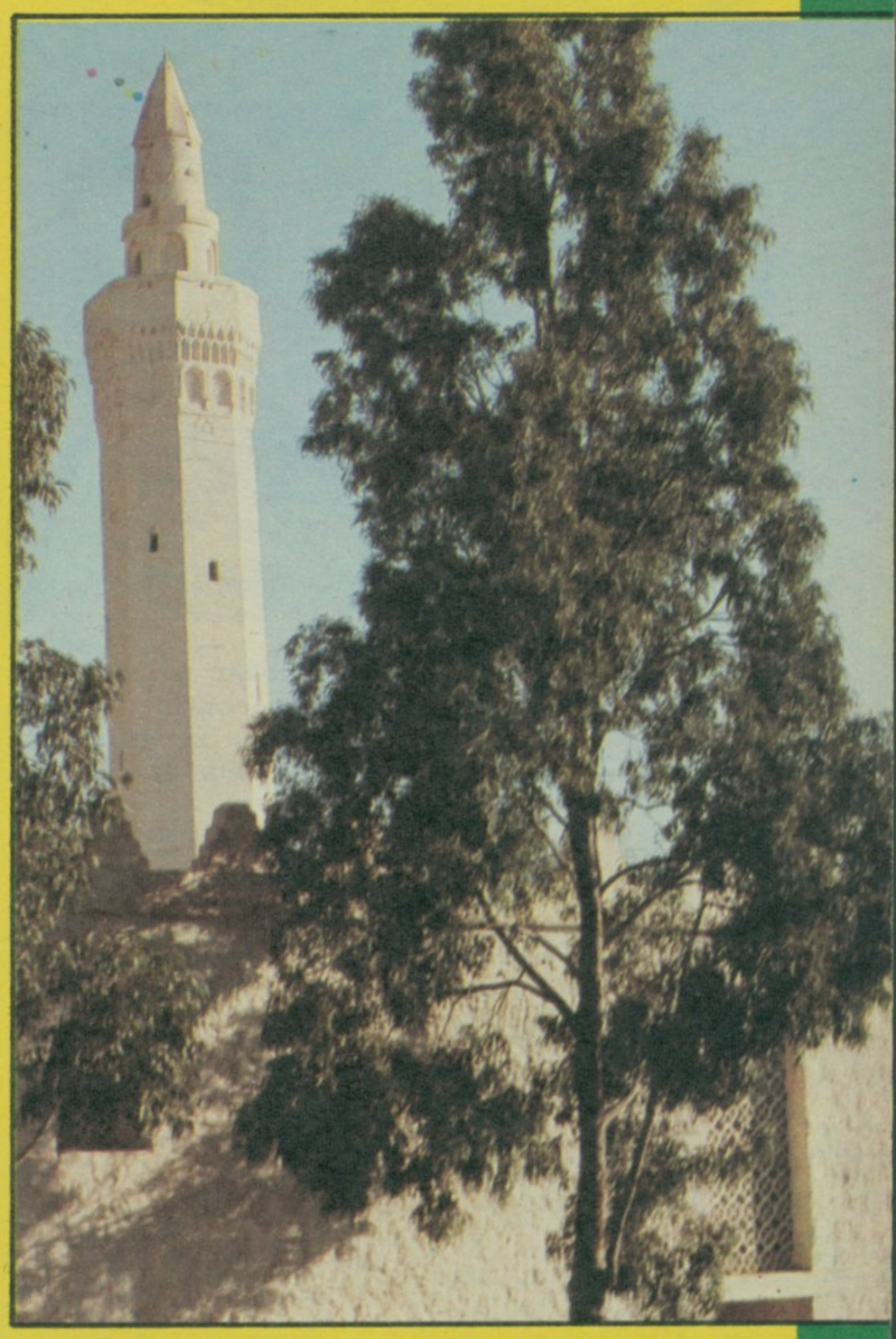

ЧАРДАК И НА НЕБУ И НА ЗЕМЉИ — Једна од најзанимљивијих грађевина у Сани свакако је имамова палата у четврти Вади д'Ар сазидана на самом врху огромне стене. Темељи грађевине прилагођени су подлози — чини се као да су из ње израсли — а све заједно представља мало архитектонско чудо.

ЈЕМЕНСКА АРАПСКА РЕПУБЛИКА

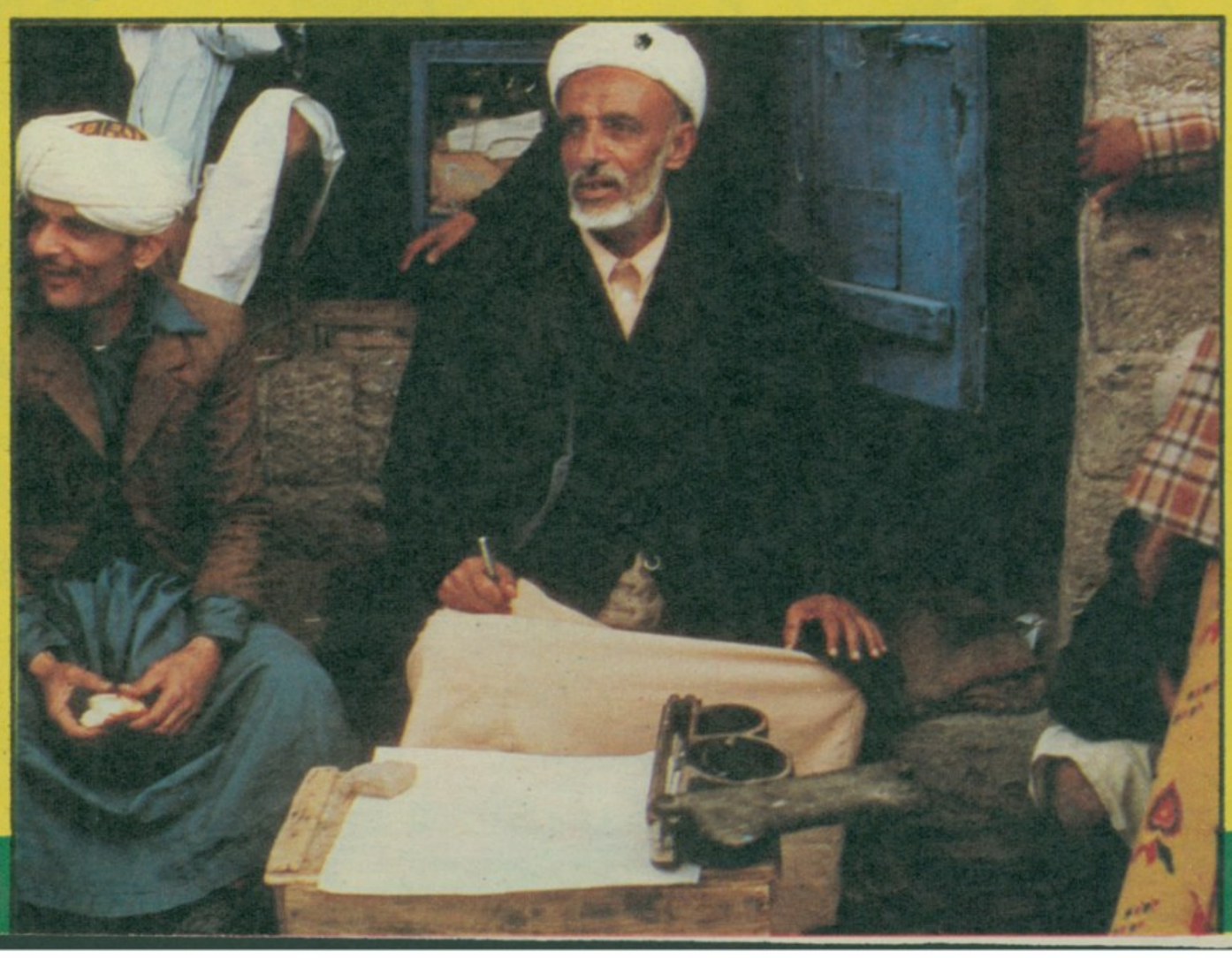
1001 НОЋИ

НАЈСТАРИЈИ У ЗЕМЉИ — Други град по величини у Јеменској Арапској Републици је Таиз, такође смештен у сликовитом планинском амбијенту унутрашњости земље. Таиз је у много чему савременији од Сане, а има и развијенију трговину. Веома је лепо уређен предео око старе имамове палате. Прича се да је имам, да би обезбедио свој главни посед од напада, имао обичај да отима децу шеика различитих племена и држи их као таоце. Унутар палате држао је кавез са лавовима и другим крволочним животињама које су у то време представљале симболе највише власти. На слици: минаре најстарије џамије у Јемену (960. година).

ТАМЈАНОВ ПУТ — Градић Цибла је још један архитектонски драгуљ ове земље. Лежи на путу између Сане и Таиза — на високом гребену до којег се стиже преко каменог моста и дугачких широких степеница. Овде су сазидане најлепше џамије у читавој Арабији. Из једног оваквог града, у стара времена, на седамдесетодневно путовање до Медитерана кретали су каравани. То је био тзв. „тамјанов пут“ (јеменски тамјан био је високог квалитета и веома тражен за религијске светковине античког света). У време краљице Арова Бини која је владала Јеменом у 13. веку Цибла је била главни град.

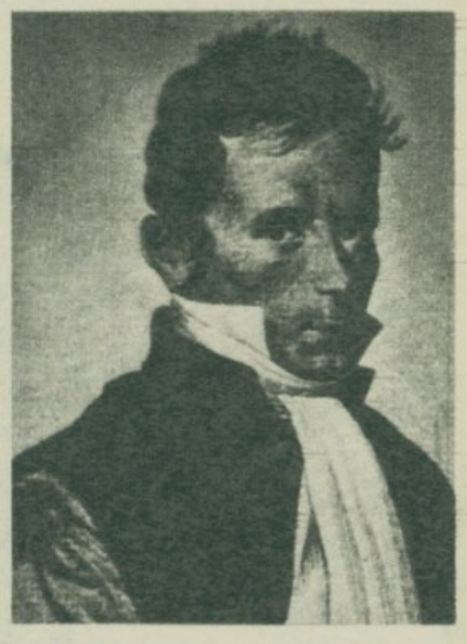

УЛИЧНИ ПИСАР — Главни град увек има и неке своје специфичности. Тако, обилазећи Сану и њене знаменитости, туриста може наићи на овог љубазног уличног писара који уз минималну надокнаду свакодневну чини услуге сугрђанима који нису успели да овладају овом вештином.

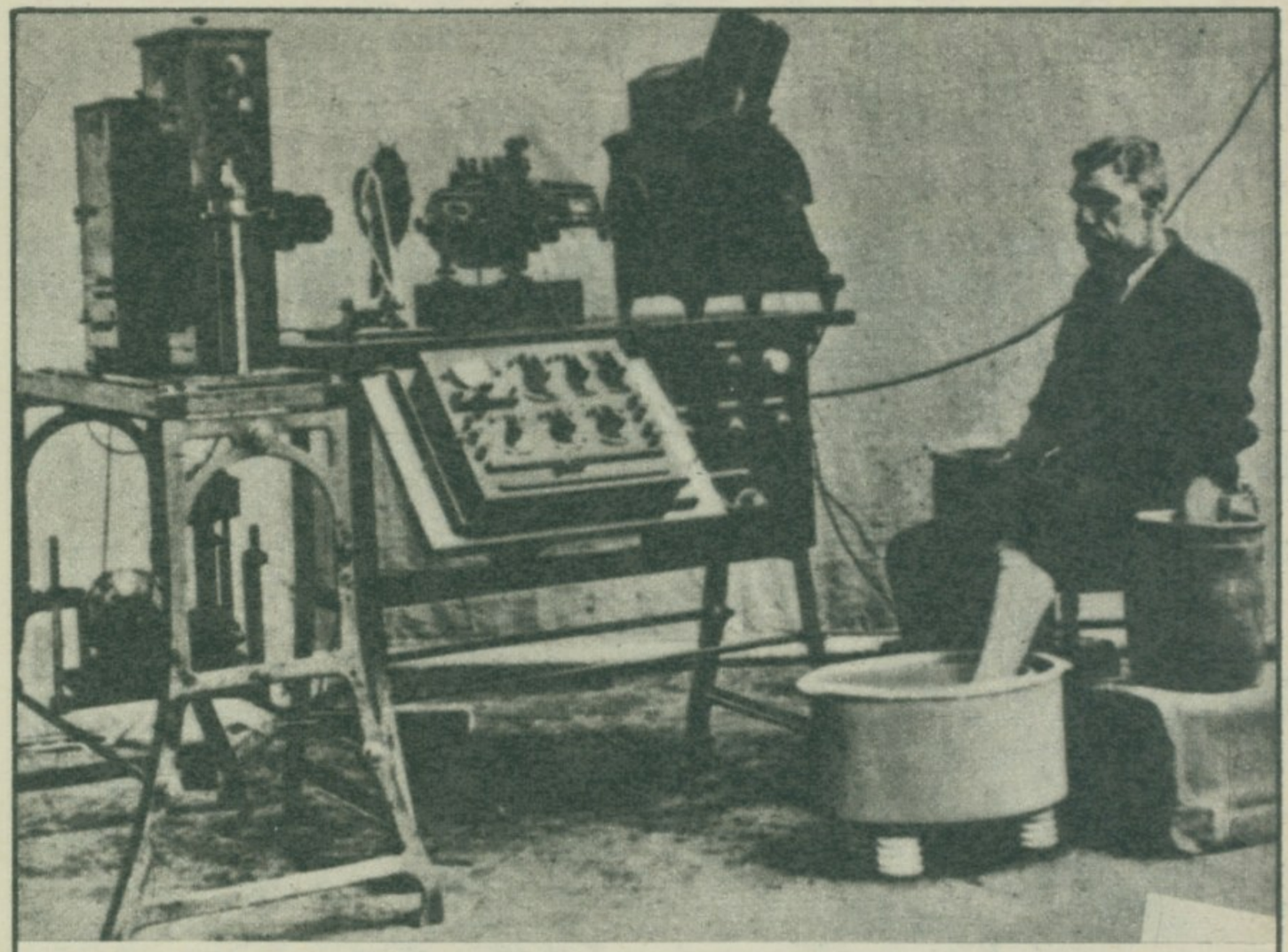
ПРЕОКРЕТ У ДИЈАГНОСТИЧКОЈ МЕДИЦИНИ

ПИЈАВИЦЕ ПР

Млади доктор Лаенек направио је први стетоскоп али захваљујући идеји коју је добио од групе дечака док се шетао париским парком Тиљари.

Да је било по његовом, Рене Теофил Лаенек провео би живот резбарећи шаре у дрвету.

Овако је 1908. године изгледао електрокардиограф. Да би се олакшао проток струје, пацијенти су морали да држе ноге и руне у лаворима са раствором сумпорне киселине.

Стари Римљани веровали су да само непогрешива и невидљива стрела бога уметности и светлости Аполона може да заустави људско срце. Морали су да прођу векови да би људи, упоредо са развојем медицине, схватили да рад срца не зависи од ћудљивог расположења бога који се забавља одапињући невидљиве стреле већ, далеко мање поетично, од зачепљења једне артерије.

НЕДОСТАЈЕ ИНСТРУМЕНТ

Систематизацијом целокупног дотадашњег људског знања о анатомији и физиологији срца Гален, који је живео од 129. до 199. године, дошао је до закључка да је срце покретач крви и ваздуха у жилама. Мудрац из Пергама преварио се само у двема стварима: срце није, као што је он веровао, топлије од осталих органа, нити у њему крв прелази из леве у десну комору.

Тако је од седишта душе и интелекта, како су га пре седам миленијума дефинисали Сумери, и „апсолутног господара тела", према Египћанима, срце сведено на прозаичну пумпу чији је рад, мада од животног значаја, ипак само механички.

Све до 16. века Галеново учење прихватало се без поговора. Нови замах истраживањима дали су детаљни описи градње и функционисања срца Леонарда да Винчија и Андеаса Везала, али се и поред значајних продора у овој области све до почетка 19. века ипак није много одмакло.

Најозбиљнију препреку представљала је чињеница да су се у то доба сви експерименти и изучавања на срцу изводили тек пошто би оно престало да куца. Науци је, другим речима, недостајао инструмент који би лекарима омогућио да региструју неправилности у оне **три милијарде сто два милиона и четири стотине хиљада откуцаја** које та „савршена пумпа" начини у току просечног људског века. Било је потребно да неко измисли стетоскоп.

РОЂЕН ПРЕ 200 ГОДИНА

Човек коме је то пошло за руком звао се Рене Теофил Лаенек. Рођен је у Кемперу у Француској 1780. године, у породици угледног адвоката. Да је било по његовом, Лаенек би провео живот резбарећи шаре у дрвету јер је највећи део времена посвећивао овој вештини. Срећом, када је зато дошло време, отац је затражио од њега да се батали резбарења и изабере озбиљан животни позив.

Двадесетогодишњи Рене одлучио се за студије медицине у Паризу. И у овој области показао је изузетан таленат и 1816. већ је један од најугледнијих патолога Француске, лекар париске клинике „Некер".

Млади доктор Лаенек шетао је једног дана 1819.

...ПРОТИВ СЛУШАЛИЦЕ

године париским парком Тиљери када је његову пажњу привукла група малишана који су се забављали на необичан начин: док је један држао на уво прислоњен танак штап, други је ексером лагано куцкао по доњем крају палице.

Запитао их је шта раде и један од дечака га је, уместо одговора, позвао да стане на његово место. Лаенек је принео штап уву и тренутак касније зачуо јаке и јасне шумове које је стварало готово нечујно куцкање игле на другом крају.

ШАРЛАТАНОВА ДРВЕНА ЦЕВ

Неколико дана потом млади лекар је на груди једног пацијента ставио картонски цилиндар причвршћен канапом, приснио уво на горњи крај и ослушнуо: до њега су, у правним размацима, допрли дубоки, јасни откуцаји срца. Тако је рођен стетоскоп (од грчког stethos — груди и skopion — осматрати).

Први примерак израдио је од дрвета сам Лаенек. Он је и творац првих серијских стетоскопа. Прототипи су прављени од кедра и абоноса, дугачки тридесетак сантиметара, а узани канал у унутрашњости цилиндра имао је тачно пет милиметара у пречнику.

„Мала дрвена туба" изазвала је револуцију у дијагностичкој медицини која је сада располагала инструментом за регистровање симптома срчаних и плућних обољења, али није донела срећу свом изумитељу. Рене Лаенек, који је почео да се бави проучавањем плућних обољења, заразио се на послу и умро 1826. године.

Последње године живота загорчала му је и полемика са колегом, извесним Франсоом Брусеом из Бретање. Овај је пуном паром писао јетке памфлете у којима је Лаенека називао шарлатаном, а његов изум описивао као „некористан и штетан".

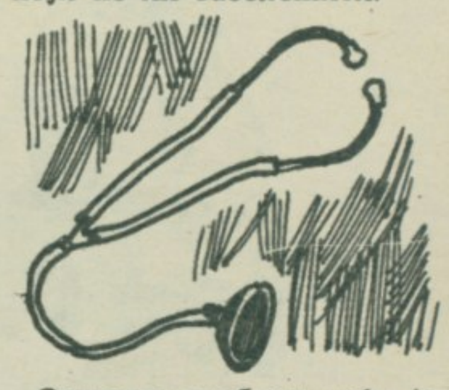
Док је жучно нападао Лаенека, Брусе је све могуће болести својих пацијената лечио искључиво пијавицама, терапијом због које је тих година забележен пораст процента смртности међу болесницима у Бретањи.

НОБЕЛОВА НАГРАДА ЗА ЕКГ

Мада су слушалице, како се популарно назива стетоскоп и данас, истина у нешто измењеном облику — сада имају два крака, праве их од дрвета, метала, тврде гуме — обавезан део прибора сваког лекара, подаци које оне региструју нису довољно прецизни, нарочито код срчаних обољења. Празнину је попунио апарат који даје кривуљу биоелектричних промена у срцу за време његовог скупљања. То је такозвани електрокардиограф или ЕКГ.

Електрокардиограф је много старији него што се мисли. Конструисао га је 1903. године холандски лекар и физичар Виљем Ајнтховен и за свој изум 1924. године добио Нобелову награду.

Ајнтховенов апарат настао је захваљујући сазнањима до којих се дошло крајем 19. века. Године 1834. на рањеном жабљем срцу у стању мировања откривене су разлике електричног потенцијала, а нешто касније утврђено је и да такозване акционе струје прате рад сваког другог мишића па према томе и срца. Требало је, дакле, пронаћи инструмент који ће их забележити.

Основни проблем који је Ајнтховен на самом почетку рада морао да реши био је како да изузетно слабе биоелектричне струје срца, за које је знао да нису у стању да помере иглу апарата, ипак некако претвори у постојане знаке. Холанђанин се досетио да за бележење искористи зрак светлости који, пошто се преломи о покретно огледало, под утицајем струје оставља отисак на изузетно осетљивом папиру.

М. И.

САВЕСНИ КУПЦИ

Власници малих дућана у Бајингтону, градићу у америчкој савезној држави Кентаки, били су запрепашћени када је њихов колега Карл Круз у излогу своје радње истакао примамљив натпис: „Овде се продаје роба по истој цени по којој је и купљена".

Нормално, реклама довитљивог трговца одмах је заинтересовала многе. Привучени ниским ценама, купци су просто запосели радњу и сва изложена роба брзо је разграбљена.

Међутим, и поред неуобичајено ниских цена, Карл није остао „кратких рукава". Иако је добро знао да се излаже великом ризику, трговац је своју зараду препустио савести купаца. На свакој картици на којој је била назначена цена артикла, дописао је: „Додајте онолико колико је потребно да се спасем банкротства".

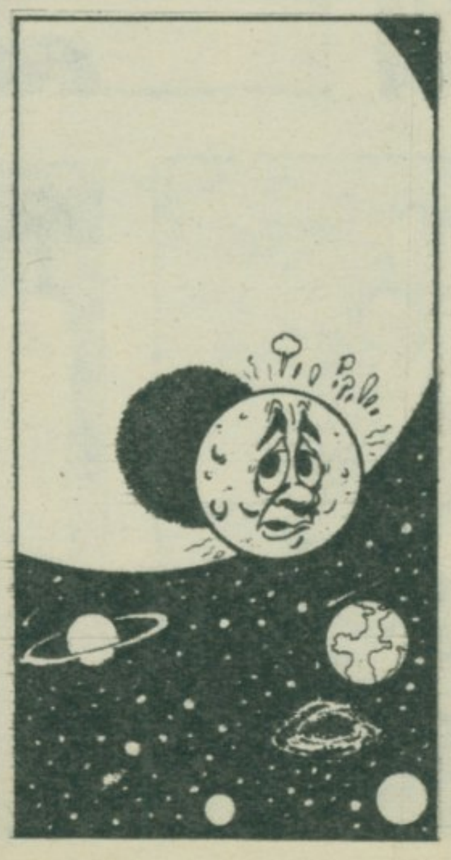
Да би своје муштерије поштедео непријатности при плаћању, Карл је, уместо да сам наплаћује робу, испред улазних врата поставио касу у коју су купци, без икакве провере, сами убацивали онолико новчаница колико је по њиховој процени одговарало „поштеној нагодби".

Мада су Карлови ривали са доста злобе и зависти предвиђали да ће смели трговац банкротирати за мање од месец дана, догодило се супротно. За свега неколико месеци Карл је удвостручио зараду и сада планира да отвори нови дућан који ће, наравно, пословати на истом принципу као и садашњи.

ЦРВЕНИ ЏИН

Посматрани са Земље Сунце и Месец су готово исте величине што је, наравно, само оптичка варка. По прорачунима стручњака у Сунчеву лопту могла би да стану најмање 64 милиона небеских тела чија је величина једнака Месечевој.

Иако пречник Сунца износи милион и 392 хиљада километара, оно је прави патуљак у односу на нека небеска тела. Антари, најсјајнија звезда у сазвежђу Шкорпије, позната је и као Црвени џин, има пречник око 450 пута већи од Сунчевог. Када би се Сунце сместило у Антари, у односу на њу изгледало би као глава чиоде.

МАЧКА ЗАВОДИ РЕД

Брајана Рејмонда, власника „Црвеног лава", паба у енглеском граду Борему у Есексу, не мори мука већине његових колега. Кад он каже: „Господо, затварамо!" чак и најпијанији га сместа послушају јер — никоме није до сусрета са Брајановом мачком Елзом. Истина је да је Елза мачке, али су јој мама и тата — планински лавови. Необични угоститељ намерава да набави још неке животиње и да део локала претвори у зоолошки врт. Кога ли ће онда пуштати из кавеза када неки од гостију одбије да се одвоји од чаше?

МОДА ИЛИ ПОТРЕБА?

Однедавно Французи могу да купе комплетну противатомску опрему, онакву какву носе и запослени у нуклеарним централама. На ову оригиналну замисао дошли су Адријен Тјери и Оливије Жес, власници модног бутика у парискоj Улици Сен Лазар. Да мода и нимало елегантни противатомски комбинезони и гас маске имају неке везе није сасвим јасно, али је зато сигурно да Адријен и Оливије знају шта раде — згрћу паре. Одежда која може да заштити од смртоносног радиоактивног зрачења и прашине кошта 980 франака, готово 5 хиљада динара.

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

СРК!

ХММ!

НЕШТО МУ ЈОШ ФАЛИ!

КЛО... КЛО...

СРК!

©1979 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

НАВАЛИ НАРОДЕ! ГРОГ ЈЕ ГОТОВ!

DIK BROWNE 12-30

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА

БИО САМ ЖИВА БОМБА

Ако се лаганим кораком враћао кући, тридесет четворогодишњи психијатар Мануел Кабаљеро је крајњим напором воље успевао да савлада паничан страх. На улицама Оренса, градића од 90 хиљада становника на северозападу Шпаније, није било много пролазника.

Иако је осећао неодољиву потребу да некоме, макар и непознатом, повери своју невољу, Кабаљеро је био свестан да је срећна околност што су улице опустеле. На његовим грудима налазила се причвршћена бомба која је сваког тренутка могла да експлодира и угрози живот свих који би се затекли у близини.

НА КОЛЕНА!

Тог истог поподнева, 5. јуна 1978. године, Кабаљеро је примио телефонски позив једног могућег купца великог летњиковца од 30 соба, наслеђеног од родитеља, који је неколико недеља раније одлучио да прода. Купац се представио као Хулијан Родригез и љубазно позвао Кабаљера у своју хотелску собу да се договоре око цене.

Када су се отворила врата апартмана број 202, пред Кабаљером се појавио елегантан млад човек у чијем се говору осећао јак француски нагласак. Учтиво га је увео у собу и понудио да седне. А затим је без околишења прешао на ствар. Већ после двадесетак минута договор је склопљен.

Купац је прихватио да за позамашну своту од 60 милиона пезета преузме летњиковац. На крају, када је преостало само да потпишу уговор, Родригез је изненада устао и, замоливши Кабаљера да га причека, за тренутак, нестао у другој соби. Вратио се носећи у руци лист хартије који је одмах пружио свом госту, а затим му опрезно зашао за леђа.

На папиру је била откуцана кратка порука: „Ако поступите како вам кажем, ништа вам се неће догодити".

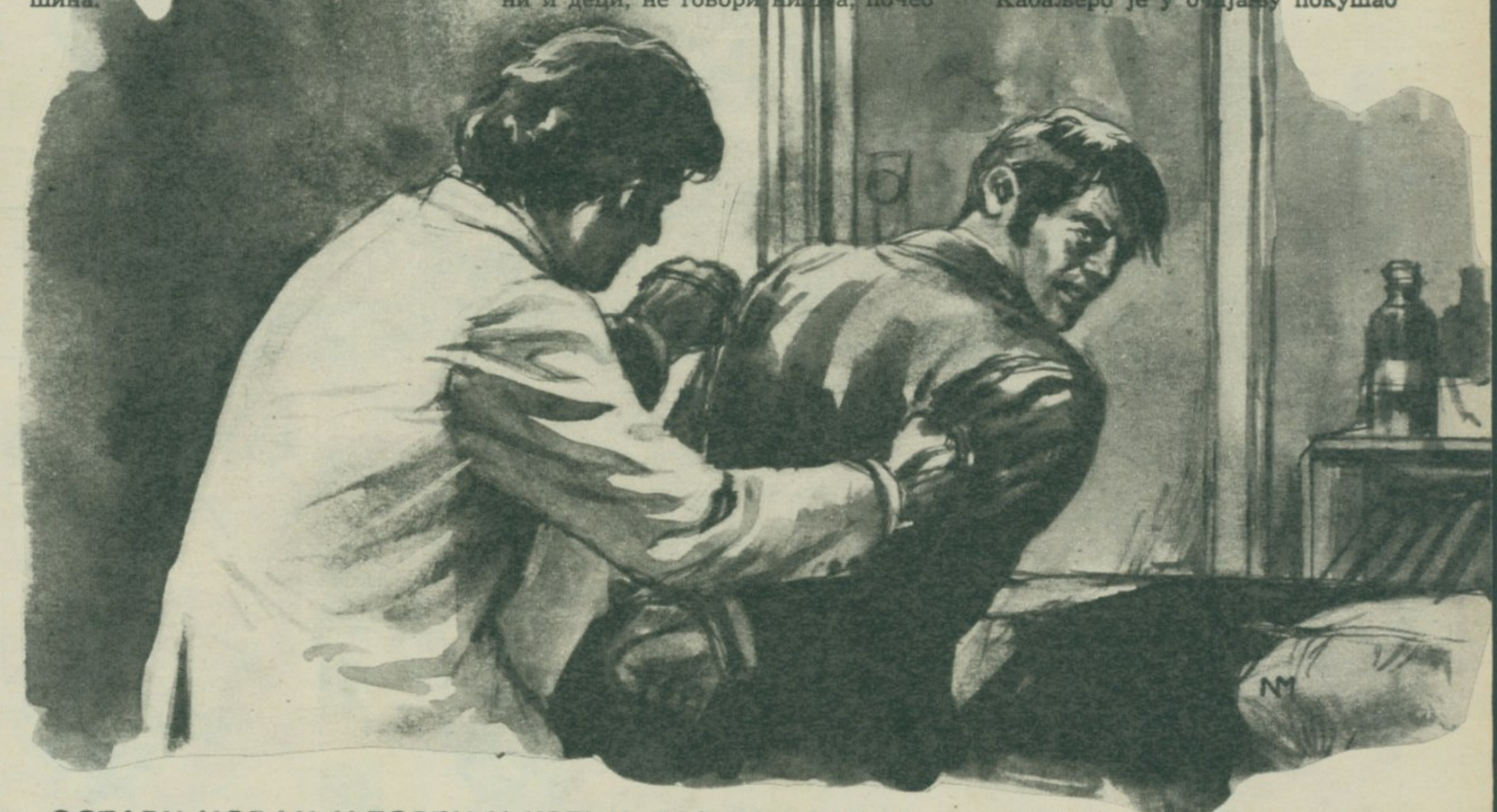
Помисливши у првом тренутку да је у питању нека неслана шала, Кабаљеро се збуњено окренуо ка Родригезу. Овај је у руци држао уперен револвер и очигледно се није шалио.

— На колена! — грубо је наредио Кабаљеру, пришао и најлонским концем му вешто свезао руке. На очи му је ставио непрозирну црну мараму, а онда га положио на кауч и започео необичну операцију.

НЕОБИЧНЕ ОТМИЦЕ

Кабаљеро никако није могао да схвати шта се догађа. Осетио је само да му младић на груди причвршћује неки хладан, правоугаони предмет. Мозак му је грозничаво радио. Шта би то могло да буде?

За тих неколико минута Кабаљеру су кроз главу пролетеле најневероватније претпоставке. На крају се сетио и два необична случаја отмица о којима је недавно читао у новинама. Отмичари су жртвама — једном богатом индустријалцу и бившем председнику општине — на груди закачили мале бомбе које су касније, пошто откупнина није плаћена, активиране и буквално разнеле несрећнике. Пратећи пажљиво сваки Родригезов покрет, Кабаљеро је знао да је и на његово тело причвршћена слична наклена машина.

»ОСТАВИ НОВАЦ У ТОРБИ И КРЕНИ ДЕСНИМ ПУТЕЉКОМ. НА 550 МЕТАРА ОДАТЛЕ НАЛАЗИ СЕ ЧЕСМА, А ПОРЕД ЊЕ КОНЗЕРВА СА ПРЕЦИЗНИМ УПУТСТВИМА.«

Када је операција завршена, Родригез је жртви скинуо мараму с очију, а затим га хладним гласом обавестио да ће машина на његовим грудима експлодирати у року од 48 часова. Наравно, уколико му за то време Кабаљеро не буде исплатио откупнину од 10 милиона пезета. Додао је да бомбу само он може да демонтира и да ће је, у случају да Кабаљеро обавести полицију о отмици, одмах активирати.

— Не покушавај да је сам ишчупаш! — рекао је на крају претећим гласом. — То ће ти бити последње што си у животу учинио!

Затим је пажљиво покупио своје ствари и изгубио се из собе.

Тек када је остао сам, Кабаљеро је постао сасвим свестан да се налази у веома тешкој ситуацији. Осећао је ужасан страх, али је, знајући да нема много времена, успео да се прибере и ослободи веза на рукама и ногама. Када је напустио хотел, напољу је већ увелико био мрак.

Целу ту ноћ Кабаљеро је пробдео. После дужег размишљања закључио је да ће да се спасе једино ако послуша отмичара. Одлучивши да никоме, чак ни жени и деци, не говори ништа, почео је да окреће телефоне својих рођака и пријатеља у нади да ће до јутра успети да скупи потребан новац.

10 МИЛИОНА ПЕЗЕТА

Труд је уродио плодом. Већ у 8 сати ујутру на његовом столу лежао је свежањ од 10 милиона пезета. Преостало му је да чека позив отмичара.

Телефон је зазвонио тачно у 15 часова и 35 минута. Родригез му је наредио да новац однесе на пропланак, 30 километара изван града, и остави га у спортској торби која ће бити скривена иза једног старог храста. Даље инструкције наћи ће у самој торби.

Тек после дужег лутања, Кабаљеро је успео да нађе место које му је отмичар описао. Грозничаво је отворио црвену спортску торбу и у њој нашао цедуљу на којој је писало:

„Остави новац у торби и крени десним путељком. На петсто метара одавде налази се чесма. Поред ње је спуштена конзерва у којој су прецизне инструкције за демонтирање бомбе. Ако не успеш сам, обрати се стручњаку. До виђења и хвала!"

ЕКСПЛОЗИЈА

Кабаљеро је и овог пута послушно следио инструкције. Међутим, ни после неколико сати трагања није успео да пронађе чесму коју је Родригез поменуо у писму. На крају се потпуно сломљен спустио на земљу и уморно загњурио главу у руке. Више није било сумње — отмичар га је преварио.

Кабаљеро је у очајању покушао нешто да смисли. Изгледало је да постоји само један излаз: да се обрати полицији и замоли за помоћ.

Када је стигао у најближу полицијску станицу, већ је прошла поноћ. Међутим, дежурна екипа је, схвативши да је у оваквој ситуацији сваки минут драгоцен, одмах позвала своја два најбоља стручњака за експлозив. Њима је требало читава 4 часа да са Кабаљерових груди скину паклени терет.

Тог истог поподнева полицајци су однели бомбу на заравњени плато изван града и извршили детонацију. Приликом експлозије, 10 килограма тежак метални поклопац, постављен преко бомбе да би ублажио њено разорно дејство, одлетео је десетак метара увис, а његови делови нађени су разбацани на 50 метара унаоколо.

Иако је Кабаљеро дао детаљан опис отмичара, младић који се својој жртви представио као Хулијан Родригез никада није ухваћен.

М. Ш.

БИМ И БУМ

ПРИСТАНИ УЗ ОБАЛУ!

ЕХЕЈ!

КАПЕТАНЕ, ВИДИ КОГА НАМ ЈЕ ВЕТАР ДОНЕО!

БРОДОЛОМАЦ БОДА! ПА, ДОБРО ДОШАО НА ОСТРВО!

© 1980 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ПОШТО ЋЕШ ИЗВЕСНО ВРЕМЕ ОСТАТИ КОД НАС, РЕД ЈЕ ДА УПОЗНАШ ФАМИЛИЈУ!

!

ПОЗНАНСТВО С ВАМА ЧИНИ НАМ ЧАСТ!

НЕ СВИЂАЈУ МИ СЕ ЊИХОВИ ПОДРУГЉИВИ ИЗРАЗИ!

ПЛАТИЋЕ НАМ ЗА ОВО!

ЈОШ КАКО!

БАШ ЛЕПО ОД СТАРИХ ДРУГАРА ШТО СУ МИ УКАЗАЛИ ГОСТОПРИМСТВО!

ОВДЕ ЈЕ ЛЕПО И ТИХО! БАШ ЋУ ДА СЕ УСИДРИМ!

!

ЧИКА БРОДОЛОМНИЧЕ, ХИТАН ТЕЛЕФОНСКИ ПОЗИВ ЗА ВАС!

КУЧ! КУЧ!

ДО ВРАГА! ЗАКЉУЧАНО! ПУСТИТЕ МЕ!

ГЛБ!

MIKE SENICH

УФ!

2-10

ХЕЈ! ЗАБОРАВИЛИ СТЕ КИШОБРАН! ХА! ХА! ХА!

КАКО САМ МОГАО ДА ПОВЕРУЈЕМ ДА ЋЕ МИ ОВДЕ БИТИ ЛЕПО!

Мали МИЋА

ТАЈНИ АГЕНТ Х-9

У ДОЛИНИ ГЛЕЧЕРА

АВИ-ОН ЈЕ ЛЕ-ТЕО ИЗНАД СНЕЖ-НИХ ПЛА-НИН-СКИХ ВРХО-ВА...

БРРР! НИТА-ЛО ПРИ-ВЛАЧ-НО!

ИЗНЕНА-ДА...

ВАТ-РА!

ВАТРА!

ПИКИ-РА-ТО!

НЕШТО НИЈЕ У РЕДУ?

ПА-ДА-ТО?

ЈЕДАН МОТОР СЕ УПА-ЛИО? ПИЛОТ ПОКУША-ВА ДА УГАСИ ВАТРУ?

НИШТА НЕ ВРЕ-ДИ?

МОРАМ ИЗИЋИ ИЗ ОБРУША-ВАЊА?

МОТОР ЈЕ И ДАЉЕ ЗА-ПАЉЕН?

МОГ-ЛИ БИСМО ДА СЕ ИЗВУ-ЧЕ-МО...

... ЈЕДИ-НО АКО НАЈБЕЉЕ НА РАВАН ТЕРЕН?

ПУТНИ-ЦИ СУ БЕС-ПОМОЋ-НО СЕДЕЛИ ...

ГОТОВИ СМО!

С ЈЕДНИМ МОТОРОМ НЕ МОЖЕТЕ ПРЕ-ЛЕТЕТИ ОВУ ПЛАНИНУ?

ИЗНЕ-НАДА...

ЕНО НЕ-КИ ПЛАТО? ПОКУШАЋУ ДА СЕ СПУС-ТИМ?

КАПЕТАН ПУТНИЦИ-МА? ДР-ЖИТЕ СЕ ЧВРС-ТО? СЛЕ-ЋЕМО?

© K. F. Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

1408/2

АВИОН ЈЕ ЛАКО ДОДИРНУО СНЕГОМ ПРЕКРИВЕН ПЛАТО, А ОНДА СЕ ОПЕТ ОДВОЈИО ОД ЗЕМЉЕ...

СЛЕДЕЋИ ДОДИР БИЋЕ МНОГО ОПАСНИЈИ!

И ЗАИСТА...

УДАРИЋЕТО У СНЕЖНИ НАНОС?

СКРЕНИ УЛЕВО?

АЛИ, ВЕЋ У СЛЕДЕЋЕМ ТРЕНУТКУ...

И ФИЛ ЈЕ, КАО И ОСТАЛИ, НЕПОМИЧНО ЛЕЖАО...

У АВИОНУ ЈЕ НАСТАО ПРАВИ ПАКАО...

АВИОН СЕ НАЈЗАД ЗАУСТАВИО...

РИКИ ЈЕ ИМАО СРЕЋУ ДА ОСТАНЕ НЕПОВРЕЂЕН...

МОЈА ПТИЧИЦА СЕ ОНЕСВЕСТИЛА!

САД ИЛ' НИКАД!

БОЉЕ ЗА ЊЕГА ДА СЕ ЈОШ НЕ ОСВЕСТИ?

РРРРп!

ОВО ВРЕДИ ЧИТАВО БОГАТСТВО!

СПЕЦИФИ... ПОЛАРИС БАЗА

ИМАМ СРЕЋЕ!

ПЛАНОВИ ЗА ВОЈНУ БАЗУ?

СИГУРНО СЕ МОГУ ДОБРО УНОВЧИТИ!

СВАКИ ШПИЈУН БИ БИО ПРЕСРЕЋАН ДА ИМА ОВО У РУКАМА!

ЗНАМ КОМЕ ЋУ СЕ ОБРАТИТИ!

САМО ДА СЕ ШТО ПРЕ ИЗВУЧЕМ ОДАВДЕ!

УБРЗО...

ДОЛИНА ГЛЕЧЕРА ЈЕ У БЛИЗИНИ?

ОДАТЛЕ ЋУ СЕ ЛАКО ПРЕБАЦИТИ У ГРАД!

ДОК СПАСИЛАЧКЕ ЕКИПЕ СТИГНУ, ЈА ЋУ БИТИ ДАЛЕКО!

© King Features Syndicate, Inc., 1964 World rights reserved.

ЈЕСТЕ ЛИ СВИ ДОБРО?
ИЗГЛЕДА...
УУХ! МОЈА ГЛАВА!
ХЕЈ!
КАКО ЈЕ МОГУЋЕ?
НЕ! ПАПИРИ СУ НЕСТАЛИ!
ТОРБА СЕ СИГУРНО ЗАКАЧИЛА ЗА НЕШТО ДОК ЈЕ АВИОН ПАДАО! ПАПИРИ МОРА ДА СУ У АВИОНУ!
ВОЛЕО БИХ ДА СТЕ У ПРАВУ, КАПЕТАНЕ!
АЛИ, ПОГЛЕДАЈТЕ ОВЕ ТРАГОВЕ СМУЧКИ!
© King Features Syndicate, Inc., 1964 World
НЕКО ОД ПУТНИКА ЈЕ ПОБЕГАО!
НЕМОГУЋЕ!
ДА СЕ ПРЕБРОЈИМО!
...ДВАДЕСЕТ ЧЕТ'РИ, ДВАДЕСЕТ ПЕТ... ХЕЈ! ЈЕДАН НЕДОСТАЈЕ!
ТО ЈЕ...
РИКИ!
ВЕЋ САМ ДОСТА ОДМАКАО!
© King Features Syndicate Inc. 1964
ШТА КЕТЕ ДА РАДИТЕ, ФИЛЕ?
РИКИ ЈЕ ОДЛИЧАН СМУЧАР!
ЧЕСТО ЈЕ ОВАМО ДОЛАЗИО? ПОЗНАЈЕ ОВАЈ КРАЈ!
И ЈА!
ОНДА КЕТЕ МИ ПОМОЋИ!
ДА ЛИ У БЛИЗИНИ ПОСТОЈИ ЖЕЛЕЗНИЧКА ПРУГА?
ТРЕБА САМО ДА СЛЕДИМО ТРАГ РИКИЈЕВИХ СМУЧКИ!
ДА!

КОЛИКО ИМА КИЛОМЕТАРА ДО ТОРСЕЛА?

НЕ ЗНАМ ТАЧНО! ОКО СТО! АЛИ, ТЕРЕН ЈЕ ОПАСАН!

© King Features Syndicate, Inc., 1964

РИКИЈЕВ ДРУГИ ПАР СТУЧКИ САСВИМ МИ ОДГОВАРА!

ЛУД СИ!

СТРМЕ ПАДИНЕ ТЕШКО ЈЕ САВЛАБИВАОИ САМ РИКИ...

АЛИ, ФИЛЕ, РИКИ ЈЕ ПОЛА ЧАСА ИСПРЕД ТЕБЕ! НЕ МОЖЕШ ГА СТИЋИ? САЧЕКАЈ СПАСИОЦЕ!

АКО ЊИХ БУДЕМ ЧЕКАО, МОГУ ДА СЕ ОПРОСТИМ ОД ДОКУМЕНАТА!

ФИЛЕ, ПОТРЕБАН ТИ ЈЕ ВОДИЧ...

© King Features Syndicate, Inc., 1964. World

... КАКАВ САМ ЈА!

BOB LOWIS 14

НЕ СМЕМ ДА ТРАЖИМ ТО ОД ТЕБЕ, АВА! ОПАСНО ЈЕ!

НЕ БОЈИМ СЕ, НАПРОТИВ!

ОВЕ ПАДИНЕ МЕ СТРАШНО ПРИВЛАЧЕ!

© King Features Syndicate, Inc., 1964 World rights reserved

ЗА МНОМ!

BOB LOWIS 15

ХЕЈ! ТРАГОВИ РИКИЈЕВИК СКИЈА ВОДЕ ЛЕВО!

МИ КЕТО ЗАОБИЂАЗНИМ ПУТЕМ!

МАЊЕ ЈЕ ОПАСАН!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

НЕ СВИЂАЈУ МИ СЕ ОВИ ОБЛАЦИ!

© King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

BOB LOWIS 16

УБРЗО...

ПОЧИЊЕ НЕВРЕМЕ?

ОВДЕ ЗАКЛОНА НЕМА? МОРАМ НАПРЕД!

BOB LEWIS 1-7

А ДО СЕЛА НИЈЕ ОСТАЛО ЈОШ МНОГО? УКРЦАЋУ СЕ У ПРВИ ВОЗ И ФИЛ КОРИГАН ТЕ НЕЋЕ СТИЋИ!

© King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

ПОГЛЕДАЈ НЕБО, АВА?

УОПШТЕ МИ СЕ НЕ СВИЂА? НА СРЕЋУ, НИСМО ДАЛЕКО ОД АВИОНА?

НЕВРЕМЕ У ОВАКВОЈ ПЛАНИНИ НЕМОГУЋЕ ЈЕ ПРЕЖИВЕТИ?

НАЂИМО НЕКИ ЗАКЛОН!

НЕ? МОРАМО НАТРАГ У АВИОН?

BOB LEWIS 1-8

© King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

ФИЛЕ, ЕНО НАШЕ ЛЕТЕЛИЦЕ!

ДО ВРАГА И НЕВРЕМЕ!

BOB LEWIS 1-9

РИКИ ЈЕ ВЕЋ БИО НА ДОМАК СЕЛА...

ЕВО И ПРВИХ КУЋА!

СНЕЖНА ОЛУЈА ЗАУСТАВИЋЕ СПАСАВАЊЕ ПУТНИКА?

© King Features Syndicate, Inc., 1964. World rights reserved.

СВЕ МИ ИДЕ НАРУКУ?

САМО ЈОШ ДА НАЂЕМ ТЕЛЕФОНСКУ ГОВОРНИЦУ?

BOB LEWIS 1-11

ГРУПА СТУЧАРА ПРОВОДИЛА ЈЕ ОДМОР У ДОЛИНИ ГЛЕЧЕРА...

ШТА СЕ ТО ДОГОДИЛО?

НЕКИ АВИОН СЕ ПРИНУДНО СПУСТИО!

... ПЕДЕСЕТ КИЛОМЕТАРА ОД ДОЛИНЕ ГЛЕЧЕРА!

ПА, ТО ЈЕ ОВДЕ НЕГДЕ!

СПАСАВАЊЕ ЈЕ ОТЕЖАНО ЗБОГ НЕВРЕМЕНА!

ДА УЧИНИМО ТИ НЕШТО?

НЕ БУДИ ЛУД!

РИКИЈА НИКО НИЈЕ ПРИМЕТИО...

МАЈНОТ, ТРИ-ДВА-НУЛА-ОСАМ-СЕДАМ-ПЕТ!

КОЈИ БРОЈ?

РИКИ ЈЕ УБРЗО ДОБИО ВЕЗУ...

ИМАМ НЕШТО ЗА ТЕБЕ, МАЈК!

ГДЕ СИ?

© King Features Syndicate, Inc. 1965.

У ДОЛИНИ ГЛЕЧЕРА!

ТАМО ГДЕ СЕ ПРИНУДНО СПУСТИО ОНАЈ АВИОН?

И ЈА САМ БИО У ЊЕМУ! ОПЕЉЕШИО САМ ЈЕДНОГ АГЕНТА!

ИМАШ ВОЗ У ДЕВЕТ? ДОБИ ОДМАХ КОД МЕНЕ!

ЧЕКАМ ТЕ? ПАЗИ ДА ТЕ НЕКО НЕ ПРАТИ!

НЕ БУДИ ЛУД, МАЈК!

ТИ ЈЕДИНИ ЗНАШ ГДЕ САМ?

© King Features Syndicate, Inc. 1965. World rights reserved

НЕВРЕМЕ СЕ СТИШАВА! ДА СЕ ИЗГУБИМ ОДАВДЕ ДОК МЕ НЕКО НИЈЕ ПРИМЕТИО!

ЖЕЛЕЗНИЧКА СТАНИЦА НИЈЕ БИЛА ДАЛЕКО...

СТУЧНЕ МИ ВИШЕ НИСУ ПОТРЕБНЕТ

СПАСИЛАЧКЕ ЕКИПЕ СТИГЛЕ СУ ДО МЕСТА ГДЕ СЕ СПУСТИО АВИОН...

ПРЕБАЦИЋЕМО ВАС У ДОЛИНУ!

МОЖДА ЋЕМО ИМАТИ СРЕЋУ ДА УХВАТИМО РИКИЈА!

МИ?

НАРАВНО? И ЈА ЋУ ПОЋИ С ТОБОМ?

НЕ ДОПАЗИ У ОБЗИР?

САМ ЋУ ТРАГАТИ ЗА РИКИЈЕМ?

МОЛИМ ТЕ, ПОВЕДИ ME?

СИГУРНА САМ ДА ТИ МОГУ ЗАТРЕБАТИ?

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

ФИЛ ЈЕ МОРАО ДА ПОПУСТИ ПРЕД АВИНИМ НАВАЉИВАЊЕМ...

СПУСТИЋЕМО СЕ КРАЈ ХОТЕЛА?

МОЖДА ЈЕ НЕКО ВИДЕО РИКИЈА?

РИКИ? БИО ЈЕ ОВДЕ ЧЕСТ ГОСТ? ДАНАС ГА НИСАМ ВИДЕО?

ХМ?

ЈЕСТЕ ЛИ ПРИМЕТИЛИ НЕШТО?

ДА? ТРАГОВЕ У СНЕГУ?

НЕКО ЈЕ БИО ОВДЕ ЗА ВРЕМЕ ОПУЈЕ?

АЛИ, НИКО ОД ГОСТИЈУ НИЈЕ ИЗЛАЗИО ДОК ЈЕ ТРАЈАЛО НЕВРЕМЕ?

СВИ СУ ГЛЕДАЛИ ТЕЛЕВИЗИЈСКИ ПРОГРАМ?

ГОВОРНИЦА? ПА, ДА?

МОЛИМ ВАС, ДА ЛИ ЈЕ НЕКО ЗВАО СА ОВОГ ТЕЛЕФОНА ПРЕ ЈЕДНОГ ИЛИ ДВА ЧАСА?

ТАЧНО? ТРАГОВИ ВОДЕ ДОВДЕ?

ПРОВЕРИЋУ?

ДА? РАЗГОВОР ЈЕ ВОЂЕН СА МАЈНОТОМ У ОСАМ ЧАСОВА?

ДА ВИДИМО ХОЋЕ ЛИ ИМАТИ СРЕЋЕ И СА ВОЗОМ?

УПРАВО ЧИСТЕ СНЕГ? ТАЛО ЈЕ НЕДОСТАЈАЛО ПА ДА НАМ УНИШТЕ РИКИЈЕВЕ ТРАГОВЕ!

ДА ПОЖУРИМО НА СТАНИЦУ!

РИКИ ЈЕ РАЗГОВАРАО С НЕКИМ ИЗ МАЈНОТА!

ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА С ТОМ ОСОБОМ ЖЕЛИ И ДА СЕ ВИДИ!

© King Features Syndicate, Inc. 1965. World rights reserved.

ОДМАХ ЋЕМО ПРОВЕРИТИ ДА ЛИ ДАНАС ИДЕ ЗА МАЈНОТ НЕКИ ВОЗ!

САМО ДА ВЕЋ НИЈЕ ОТИШАО?

ДА ЛИ ПОСТОЈИ ЈУТАРЊИ ВОЗ ЗА МАЈНОТ?

ДА! У ДЕВЕТ И ПЕТ!

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

ДО БАВОЛА? КАСНИМО!

САД ЈЕ ДЕВЕТ И ТРИДЕСЕТ!

ОХ, ФИЛЕ!

НЕ БРИНИТЕ! ВОЗ УПРАВО ДОЛАЗИ! САОБРАЋАЈ ЈЕ БИО ОБУСТАВЉЕН ЗБОГ НЕВРЕМЕНА!

ПРОДАЛИ СТЕ САМО ЈЕДНУ КАРТУ?

ДА! НЕКОМ МЛАЂИКУ!

РИКИ ЈЕ ЗНАЧИ ОВДЕ!

МОЖЕТЕ ЛИ ДА НАМ ОПИШЕТЕ ТОГ ЧОВЕКА?

РИЂЕ ЈЕ, СА БРАДОМ... ОБУЧЕН У СТУЧАРСКО ОДЕЛО...

ТО ЈЕ РИКИ, НЕМА СУМЊЕ!

© King Features Syndicate, Inc. 1965. World rights reserved.

ГДЕ ЈЕ САДА?

Е, ТО НЕ ЗНАМ! ПИТАО САМ ГА ХОЋЕ ЛИ ДА САЧЕКА ВОЗ ОВДЕ...

...АЛИ, ОН ЈЕ БЕЗ РЕЧИ ИЗИШАО!

ВОЗ УПАЗИ У СТАНИЦУ! САД МОРА ДА СЕ ПОЈАВИ!

НЕ ИЗВИРУЈ, АВА?

КО ЗНА НА ШТА ЈЕ СВЕ РИКИ СПРЕМАН?

АЛИ, ШТО ГА НЕМА?

ГДЕ СУ ПУТНИЦИ, МАКС?

ОСТАНИТЕ ПРИСЕБНИ, МАКС?

ПА... НЕМА ИХ... ВЕРОВАТНО ЗБОГ ОЛУЈЕ?

У РЕДУ? ОНДА... КРЕКЕТО?

А СКРИВЕН У МАГАЦИНУ...

НИКОГ НА ВИДИКУ?

ЛОКОМОТИВА ПИСНУ, ТОЧКОВИ ЗАКЛОПАРАШЕ...

АНО И ИМА НЕКОГ...

... НЕКЕ ME ВИДЕТИ ОД ПАРЕ?

© King Features Syndicate, Inc. 1963 World rights reserved.

АЛИ, ФИЛУ НИЈЕ ПРОТАКЛА РИКИЈЕВА ПРИЛИКА...

ХЕЈ! ЧЕКАЈ ME?

БОЈИТ СЕ ДА ЋЕ БИТИ ОПАСНО?

ОПЕТ СИ ХТЕО БЕЗ МЕНЕ?

РИКИ ЈЕ САТЕРАН У КОШАК?

ОЧАЈНИЧКИ ЋЕ СЕ БОРИТИ?

ОНДА САМ ТИ ЈА И ТЕ КАКО ПОТРЕБНА?

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

ЈЕДАН ЧОВЕК ЈЕ УПРАВО УШАО? ЗНАТЕ ЛИ ГДЕ ЈЕ?

У СУСЕДНОМ ВАГОНУ... КУПЕ БЕ?

ХОЋЕШ ЛИ ОДМАХ ДА ГА УХВАТИШ?

НЕ ЗНАМ, АВА?

МОЖДА БИ БИЛО БОЉЕ ДА ГА ПРАТИМ И ВИДИМ ЗА НОГА ОН ТО РАДИ?

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

ИЗВИНИТЕ... ХОЋЕТЕ ЛИ БИТИ НЕПРИЛИКЕ С ЧОВЕКОМ ИЗ КУПЕА БЕ?

НЕКЕ, АКО НЕ ЗНА ДА САМ ОВДЕ?

ХОЋЕТЕ ЛИ ЗАДРЖАТИ ТО У ТАЈНОСТИ?

Н... НАРАВНО? П... ПОНАШАЋУ СЕ К... К'О ДА СЕ НИШТА НИЈЕ Д... ДОГОДИЛО?

ЈАДНИК, САВ СЕ ПРЕЗНОЈИО?

И МЕНИ ГА ЈЕ ЖАО?

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

ИМАШ ЛИ ПОВЕРЕЊА У ЊЕГА?

ИСКРЕНО РЕЧЕНО, НЕ?

ОН ЈЕ ТИП ЧОВЕКА КОЈИ ЋЕ ОТИЋИ КОД РИКИЈА И РЕЋИ МУ ДА НИКО ОД ПУТНИКА НИЈЕ АГЕНТ И ДА СЕ НА ЊЕГА НЕ МОТРИ?

ШТО МУ ОНДА НЕ КАЖЕШ ДА ЈЕ БОЉЕ ДА НЕ ТРАЖИ КАРТУ ОД РИКИЈА?

КАСНО ЈЕ?

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

НИЈЕ ВАМ ДОБРО?

К... КОМЕ? МЕНИ? Н... НЕ ...

ШТА КАЖЕШ, ФИЛБ?

ЗАДРЖАО СЕ САМО НЕКОЛИКО СЕКУНДИ? ВАЉДА ЈЕ СВЕ У РЕДУ?

ЧУДНО СЕ ПОНАШАО?

ИЗГЛЕДАО ЈЕ УПЛАШЕН?

ЗАШТО? СЕМ...

МОРАМ ДА БУДЕМ СИГУРАН ДА ТЕ НИКО НЕ ПРАТИ?

МАЈНОТ?

СВИ СУ СИШЛИ?

СЕМ РИКИЈА?

ОСТАНИ ТУ, АВА? ИДЕМ ДО ЊЕГОВОГ КУПЕА?

НЕМА ГА?

НЕМОГУЋЕ?

БУДНО СТО МОТРИТИ... УХ?

ФИЛ КОРИГАН? ДА ЛИ ЈЕ НЕКО С ЊИМ?

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

© King Features Syndicate, Inc., 1965. World rights reserved.

ЗАУСТАВЉА СЕ ИСПРЕД ОНОГ ХОТЕЛА?

ДА ЛИ СТЕ НЕКАД БИЛИ У ЊЕМУ?

ДА? ЛИФТ ЈЕ НА ТАКВОМ МЕСТУ ДА ГА СЛУЖБЕНИК СА РЕЦЕПЦИЈЕ НЕ ВИДИ? МОЖЕТЕ ДА УБЕТЕ?

ОВДЕ ИЗЛАЗИМО АВА?

СТАЛИ СУ НА ПЕТОМ СПРАТУ?

ХВАЛА НА ПОМОЋИ?

ТРЕНУТАК? НА ПЕТОМ СПРАТУ ЈЕ САМО ЈЕДНА СОБА? ТО ЈЕ УСТВАРИ ПОТКРОВЉЕ?

УТОЛИКО БОЉЕ?

АКО ME НЕМА КРОЗ ПЕТНАЕСТ МИНУТА, ПОЗОВИТЕ ПОЛИЦИЈУ!

ДА?

РИКИ ЈЕ КРЕНУО ПРЕМА ВРАТИМА?

ДУМ!

ФИЛЕ?

ДОШАО САМ ПО ТЕ ПАПИРЕ, РИКИ?

ВЕОМА СИ СНАЛАЖЉИВ? ШТЕТА ШТО РАДИШ ЗА ДРУГУ СТРАНУ?

ХОЋЕШ ЛИ СЕ ЗАДРЖАВАТИ, ФИЛЕ?

НЕ? САМО ДА СЕ ВЕЋ ЈЕДНОМ ОСЛОБОДИМ ОВИХ ДОКУМЕНАТА?

ИЗВОЛИТЕ?

СТИГЛИ СТЕ НА ВРЕМЕ, ФИЛЕ?

ЈЕ ЛИ БИЛО НЕКИХ ПРОБЛЕМА?

НЕ? НИКАКВИХ?

КРАЈ

КАПЕТАН НИК: ЛУЧКИ ПИРАТИ

ПОЖУРИ, МАТИША! МОГ'О БИ НЕКО ДА НАС ВИДИ!

KEATS PETREE 5-4

А НА КЕЈУ...

ПУСТИ ГА, БЕТИ! НЕ МОЖЕ ОН НИКОМ НАШКОДИТИ! ПА, ОН ЈЕ ЈОШ ДЕТЕ!

ТАТА, БРИНЕ МЕ МАЛИША? ОН НЕШТО КРИЈЕ!

АЛИ, ДУГОЊА НИЈЕ ДЕТЕ! ОХ, САМО ДА ЈЕ НИК ОВДЕ!

©1956, Field Enterprises, Inc. All rights reserved Reg. U.S. Pat. Off.

И ДОК ЈЕ БЕТИ ЗАБРИНУТА ЗБОГ СВОГ БРАТА...

КАД САМО ПОМИСЛИМ ДА ОДАВДЕ МОЖЕМО ИЗИЋИ КАО БОРАТАШИ!

©1956, Field Enterprises, Inc. All rights reserved Reg. U.S. Pat. Off.

И ХОЋЕМО! АЛ' О ОВОМЕ НИКОМ НИ РЕЧ!

ОВДЕ СУ ВЕЋ СЕДАМ ДАНА?

KEATS PETREE 5-7

КАДА СЕ БЕТИ ВРАТИЛА КУЋИ...

ЈА САМ ДЕТЕКТИВ РЕЈНОР! ТРАГАМ ЗА БАНДОМ КОЈА ПЉАЧКА СТОВАРИШТА У ЛУЦИ! ДА ЛИ СТЕ ПРИМЕТИЛИ НЕШТО СУМЊИВО?

НЕ... НЕ! НИШТА СЕ НЕОБИЧНО НИЈЕ ДОГОДИЛО!

©1956, Field Enterprises, Inc. All rights reserved Reg. U.S. Pat. Off.

СТИГАО ЈЕ НИК?

СУМЊАМО ДА СЕ БАНДИТИ ОВДЕ КРИЈУ... ХЕЈ, ШТА ВАМ ЈЕ?

ЈЕДВА САМ ЧЕКАТА ДА СЕ ВРАТИШ?

ЗДРАВО, ТАТЕНА?

БОЈИМ СЕ ДА СЕ МОЈ БРАТ УВАЛИО У НЕКУ НЕПРИЛИКУ?

©1956, Field Enterprises, Inc. All rights reserved Reg. U.S. Pat. Off.

НИК, ОВО ЈЕ ДЕТЕКТИВ РЕЈНОР?

ЧУО САМ ЗА ВАС, НИК! РЕКЛИ СУ ШЕФУ ДА ЈЕ ОВАЈ КРАЈ У ДОБРИМ РУКАМА!

КАД СУ БЕТИ И НИК ОСТАЛИ САМИ...

ШТА СИ ОНО ХТЕЛА ДА МИ КАЖЕШ ЗА МАЛИШУ?

ОН И ДУГОЊА СУ МИ СУМЊИВИ! КРИЈУ СЕ У НАПУШТЕНОЈ РАДИОНИЦИ!

©1956, Field Enterprises, Inc. All rights reserved Reg. U. S. Pat. Off.

KEATS PETREE 5-9

НЕ МИСЛИШ ВАЉДА ДА ИМАЈУ НЕКЕ ВЕЗЕ С ПТЉАЧКАШИМА?

ДА БИХ ТЕ УТИРИО, ОТИБИ КУ ТАМО ВЕЧЕРАС?

KEATS PETREE 5-10

АПИ, ДУГОЊА ЗНА ДА БУДЕ ВЕЋЕ ДЕТЕ ОД МАЛИШЕ!

©1956, Field Enterprises, Inc. All rights reserved Reg. U. S. Pat. Off.

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ДУГОЊО, НИК СЕ ВРАТИО?

КАКВО ЈЕ ТО ИЗНЕНАЂЕЊЕ ДА МУ ПРИРЕДИМО?

АПИ, ПАЗИ, О ОВОМЕ ШТА РАДИМО, НИКОМ НИ РЕЧ?

ИДЕМО ДА ГА ВИДИМО?

KEATS PETREE 5-11

ХЕЈ, ИЛ' СУ ПАЊОВИ ИЛ' НАС НЕКО ШПИЈУНИРА?

ОДМА' ЋЕМО ТО САЗНАТИ?

У СУСЕДНОЈ ПРОСТОРИЈИ...

ДОПАЗЕ ОВАМО? ШТА ДА РАДИМО?

ИДЕМО ГОРЕ НА ТАВАН?

ШТА ЋЕМО ОНДА С ЊИМА?

©1956, Field Enterprises, Inc. All rights reserved Reg. U. S. Pat. Off.

ИЗНЕНАДИЋЕМО ИХ! ДОК СЕ ОНИ ОСВЕСТЕ, МИ ЋЕМО ИЗНЕТИ ПЛЕН И ОДМАГЛИТИ!

KEATS PETREE 5-12

ЗА ТО ВРЕМЕ...

НИК, ЗАР НИЈЕ СИГУРНИЈЕ ДА ИДЕШ ТАМО ПО ДАНУ?

БЕТИ, ТИ СЕ САД ВРАТИ КУЋИ?

ТАКО САМ ЗАБРИНУТА?

KEATS PETREE 5-14

ЗБОГ ЧЕГА? НЕ СУМЊАШ ВАЉДА У СВОГ БРАТА И ДУГОЊУ?

НЕКОЛИКО МИНУТА КАСНИЈЕ...

ОВО МЕСТО ЈЕ ИДЕАЛНО ЗА СКРИВАЊЕ БАНДИТА!

©1956, Field Enterprises, Inc.
All rights reserved
Reg. U. S. Pat. Off.

АЛИ, ШТА БИ МАЛИША И ДУГОЊА ОВДЕ РАДИЛИ ПО МРАКУ?

KEATS PETREE 5-15

УЗАЛУД ЈЕ БЕТИ ОЧЕКИВАЛА ДА СЕ ЊЕН БРАТ И НИК ВРАТЕ...

ПОНОЋ ЈЕ, А ЊИХ ЈОШ НЕМА?

©1956, Field Enterprises, Inc.
All rights reserved
Reg. U. S. Pat. Off.

ПРОБУДИЋУ ТАТУ И ЗВАТИ ПОЛИЦИЈУ?

ЗА ТО ВРЕМЕ У НАПУШТЕНОЈ РАДИОНИЦИ...

ОВА ТРОЈИЦА НАМ САД НЕ МОГУ СМЕТАТИ ? БРЗО ДА ПРЕБАЦИМО ПЛЕН ДО ЧАМЦА И ИСПАРИМО ОДАВДЕ?

ПОСТОЈИ САМО ЈЕДАН НАЧИН ДА ИХ ЗАУСТАВИМ?

МАШИНА КОЈУ ЈЕ МАЛИША ПРАВИО С ДУГОЊОМ НАЈЗАД ЈЕ МОГЛА БИТИ ПУШТЕНА У РАД...

KEATS PETREE 6-18

©1956, Field Enterprises, Inc.
All rights reserved
Reg. U. S. Pat. Off.

МАЛИША ЈЕ УСПЕО ДА ПОКРЕНЕ СВОЈУ ЧУДНУ НАПРАВУ...

©1956, Field Enterprises, Inc.
All rights reserved
Reg. U. S. Pat. Off.

ТЕШКЕ ДРВЕНЕ ПАЛИЦЕ БРЗО СУ СЕ ОКРЕТАЛЕ...

KEATS PETREE 6-19

1778/19

...И БАНДИТИ СЕ НАЗОШЕ НА ПОДУ...

МАЛИША ЈЕ МОГАО ДА ИСКЉУЧИ СВОЈУ МАШИНУ...

©1956, Field Enterprises, Inc.
All rights reserved
Reg. U. S. Pat. Off.

НЕКОЛИКО МИНУТА КАСНИЈЕ, НИК СЕ ОСВЕСТИО...

ХЕЈ, КО ЈЕ СРЕДИО ОВУ ТРОЈИЦУ?

KEATS PETREE 6-20

ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

МАЛИШИН ИЗУМ ЈЕ БАЦИО ОНЕ ХУЉЕ ПРАВО У РУКЕ ПОЛИЦАЈЦИМА?

НЕ ЗНАМ ШТА БИ БИЛО ДА НИСТЕ ИМАЛИ ТУ ЛУДУ НАПРАВУ?

©1956, Field Enterprises, Inc.
All rights reserved
Reg. U. S. Pat. Off.

KEATS PETREE 6-21

А... ЈА САМ ВЕРОВАО ДА ЋЕ МИ ОНА ДОНЕТИ ПУНО ПАРА?

ЈА САМ ЈЕДАН ОБИЧАН ГЛУПАК КАД САМ ТАКО НЕШТО ПОМИСЛИО?

©1956, Field Enterprises, Inc.
All rights reserved
Reg. U. S. Pat. Off.

СМИРИ СЕ, МАЛИША? МОЖДА ЋЕ ТЕ ТВОЈ СЛЕДЕЋИ ИЗУМ ПРОСЛАВИТИ?

О ЧЕМУ ВИ ТО ГОВОРИТЕ? ПА, ДА НИЈЕ БИЛО ЊЕГОВЕ МАШИНЕ, КО ЗНА КАДА БИСМО ПОХВАТАЛИ ГЛЪАЧКАШЕ? ЗА ТО МУ СЛЕДУЈЕ ВЕЛИКА НОВЧАНА НАГРАДА?

НИК, ВИДИ! ДОБИО САМ НАГРАДУ? МОКИ КУ ДА КУПИМ ГЊУРАЧКУ ОПРЕМУ?

СУТРАДАН...

ТАКО САМ СРЕЋАН! 'АЈДЕ ДА СЕ МАЛО ПРОВОЗАМО ПО МОРУ?

НИК?

©1956, Field Enterprises, Inc.
All rights reserved
Reg. U. S. Pat. Off.

KEATS PETREE 6-23

МОГУ ЛИ И ЈА С ВАМА?

НАРАВНО, МАЛЕНА?

КРАЈ

ГОПАЈ

By Bud Sagendorf

Понедељак...

'Оћу сладолед!

Мораш прво да га заслужиш!

Среда...

Ако ми будеш помагао у сређивању куће, водим те у недељу на сладолед!

'Оћу сладолед!

Четвртак...

Ради све што му кажем!

Чоколада није лоша, ал' бомбоне су боље!

Петак...

Хм? Ипак ћу узети лилиџип!

Субота...

Знам шта ћу! Ушећерено воће!

СПАНАЋ

Недеља...

Заслужио си сладолед, кићо!

Дивно!

2-10

Шта ћеш, момче?

Једну жвакаћу!

?

?

?

Ко би разумео децу!

© 1980 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ЗА ВАШУ БИБЛИОТЕКУ

ДОМ И ШКОЛА

ЈУГОСЛОВЕНСКА КЊИЖЕВНОСТ

1. Иво Андрић: **О ВУКУ** 30.–
2. Антон Ашкерц: **ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ** 20.–
3. Милан Богдановић: **КРИТИКЕ И ОГЛЕДИ** 70.–
4. Душан Васиљев: **ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ** 15.–
5. Чедо Вуковић: **МРТВО ДУБОКО** 28.–
6. Карел Кајух Дестовник: **ПЕСМЕ** 25.–
7. x x x **БУГАРШТИЦЕ** 33.–
8. Иван Дончевић: **БЕЗИМЕНИ** 28.–
9. Јован Дучић: **ПЕСМЕ** 45.–
10. Антоније Исаковић: **ЦРВЕНИ ШАЛ** 60.–
11. x x x **ЈУГОСЛОВЕНСКЕ НАРОДНЕ БАЈКЕ** ..... 40 –
12. x x x **ДВОРИ САМОТВОРИ – ТУЖБАЛИЦЕ** 40.–
13. Јуре Каштелан: **ИЗАБРАНЕ ПЈЕСМЕ** 35.–
14. Иван Горан Ковачић: **ЈАМА И ДРУГЕ ПЕСМЕ** 35.–
15. Анте Ковачић: **У РЕГИСТРАТУРИ** 60.–
16. Сречко Косовел: **ПЕСМЕ** 20.–
17. Силвије Крањчевић: **ПЕСМЕ** 25.–
18. Лаза Лазаревић: **ПРИПОВЕТКЕ** 70.–
19. Стефан Митров Љубиша. **ОДАБРАНА ДЕЛА** 38.–
20. Иван Мажуранић: **СМРТ СМАИЛ АГЕ ЧЕНГИЋА** 26.–
21. Ранко Маринковић: **РУКЕ** 28.–
22. x x x **НАРОДНЕ ЗАГОНЕТКЕ** 49.–
23. Светозар Марковић: **ИДЕЈЕ О ВАСПИТАЊУ И ОБРАЗОВАЊУ** 50.–
24. Марко Миљанов: **ПРИМЈЕРИ ЧОЈСТВА И ЈУНАШТВА** 28.–
25. Браћа Миладинов: **ИЗАБРАНА ДЕЛА** 25.–
26. Густав Матош: **ОДАБРАНА ДЕЛА** 38.–
27. П. П, Његош: **ЛУЧА МИКРОКОЗМА** 49.–
28. Сима Пандуровић: **ПЕСМЕ** 24.–
29. Петар Петровић Његош: **ГОРСКИ ВИЈЕНАЦ** 55.–
30. Васко Попа: **ПЕСМЕ** 30.–
31. Јован Стерија Поповић: **ПЕСМЕ** 20.–
32. Богдан Поповић: **ИЗАБРАНИ ОГЛЕДИ** 28.–
33. Милан Ракић: **ПЕСМЕ** 35.–
34. x x x **ПЕСНИЧЕ, ЗНАШ СВОЈ ДУГ** (Патриотска и револуционарна поезија народно ослободилачке борбе) 30.–
35. Бранко Радичевић: **ПЕСМЕ** 40.–
36. Исидора Секулић: **ОДАБРАНА ДЕЛА** 35.–
37. Јован Скерлић: **ОГЛЕДИ И КРИТИКЕ** 30.–
38. Владислав Петковић Дис: **ПЕСМЕ** 35.–
39. Стеван Сремац: **ПРИПОВЕТКЕ** 48.–
40. Стеван Сремац: **ВУКАДИН** 30.–
41. Борисав Станковић: **КОШТАНА, ГАЗДА МЛАДЕН, УВЕЛА РУЖА** 55.–
42. Иван Студен: **ВОЖД** 18.–
43. Бранимир Ћосић: **ПОКОШЕНО ПОЉЕ I/II** 60.–
44. Добриша Цесарић: **СВИЈЕТЛА ЗА ДАЉИНЕ** 20.–
45. Иван Цанкар: **НА КЛАНЦУ** 60.–
46. Борислав Радовић: **ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ** 48.–
47. x x x **ШАЉИВЕ НАРОДНЕ ПРИЧЕ** 40.–
48. Алекса Шантић: **ПЕСМЕ** 20.–
49. Мирко Бањевић: **СТРАШНО ПЛЕМЕ** 50.–
50. Сретен Асановић: **ОПОЈНО ПИЋЕ** 40.–
51. x x x **МУСЛИМАНСКЕ НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ** 55.–
52. x x x **ЈУНАЧКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ** 69.–
53. Милисав Мијушковић: **ЉУБАВ, БРАК И ПОРОДИЦА У ПОСЛОВИЦАМА ДРУГИХ НАРОДА** 125.–
54. Кочо Рацин: **БЕЛА ПРАСКОЗОРЈА** 65.–

СТРАНА КЊИЖЕВНОСТ

55. Оноре де Балзак: **ЧИЧА ГОРИО** 59.–
56. Шарл Бодлер: **ЦВЕЋЕ ЗЛА** 35.–
57. Иван Бунин: **ЖИВОТ АРСЕЊЕВА** 65.–
58. Данте Алигијери: **ПАКАО** 38.–
59. Бертолд Брехт: **МАЈКА ХРАБРОСТ** 50.–
60. Максим Горки: **МАТИ** 78.–
61. Ф. М. Достојевски: **КОЦКАР** 51.–
62. Емил Зола: **ЖЕРМИНАЛ I/II** 60.–
63. Хенрих Ибзен: **НАРОДНИ НЕПРИЈАТЕЉ** 20.–
64. Гарсија Лорка: **ПЕСМЕ** 40.–
65. Владимир Мајаковски: **ПЕСМЕ** 55.–
66. Карл Маркс и Фридрих Енгелс: **О КЊИЖЕВНОСТИ И УМЕТНОСТИ** 35.–
67. Николај Островски: **КАКО СЕ КАЛИО ЧЕЛИК** 70.–
68. Платон: **ПИСМА** 35.–
69. Џонатан Свифт: **ГУЛИВЕРОВА ПУТОВАЊА** 25.–
70. Софокле: **ЦАР ЕДИП – АНТИГОНА** 60.–
71. Иван Тургењев: **ОЧЕВИ И ДЕЦА** 30.–
72. Антон Чехов: **ГАЛЕБ – ТРИ СЕСТРЕ** 20.–
73. Антон Чехов: **ИЗАБРАНЕ ПРИЧЕ** 30.–
74. Виљем Шекспир: **РОМЕО И ЈУЛИЈА** 65.–
75. Виктор Иго: **ЈАДНИЦИ (1–5)** 390.–

Све књиге су штампане ћирилицом у брошираном повезу.

РАД

ИЗДАВАЧКА РАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА „РАД" 1100 БЕОГРАД
Моше Пијаде 12 Телефони: 422-517 и 404-765

НАРУЏБЕНИЦА – ПЗ/84

Овим неопозиво наручујем (упишите бројеве књига које наручујете):

_____

_____

_____

ЗА ГОТОВО – Вредност наручених књига уплатићу поузећем (приликом преузимања од поште), или
НА ОТПЛАТУ – Вредност наручених књига уз годишњу камату од 8% отплатићу у ..... редовних месечних рата по пријему књига, рачуна и уплатница, с тим што ћу прву рату уплатити поштару приликом пријема. Књиге се могу отплаћивати у највише 12 месечних рата, а најмања рата не може бити нижа од 200 динара.
Купци који књиге купују на отплату, оверавају наруџбеницу у организацији где раде, а пензионери уз наруџбеницу достављају претпоследњи чек од пензије.
У случају спора надлежан је I општински суд у Београду.

_____
(Презиме и име)

_____ _____
(Занимање) (Број личне карте и место издавања)

_____
(Број поште, место и адреса стана)

_____
(Радна организација и место где је купац запослен)

_____ _____ _____
(Датум) (М.П.) (Овера о запослењу и потпис овлашћеног лица) (Потпис купца)

ПОСЕБНО ВАМ ПРЕПОРУЧУЈЕМО

76. Андрија Копривица: ТИТОВА ПШЕНИЦА
Латиница, брошурано . . 60.–

77. Јеврем Поповић: БЕСМРТНА МЛАДОСТ
Латиница, платно 240.–

78. Слободан Петровић: СЕДАМ СЕКРЕТАРА СКОЈ-а
Латиница, платно 450.–

79. П. Морача, др Д. Биланџић и др С. Стојановић: ИСТОРИЈА С К Ј – Крат. преглед
Латиница, платно 160.–

80. Пуниша Перовић: ЈУЛСКЕ ВАТРЕ
Латиница, платно 320.–

81. Станко Младеновић: ФИЛИП КЉАЈИЋ ФИЋА
Латиница, платно 150.–

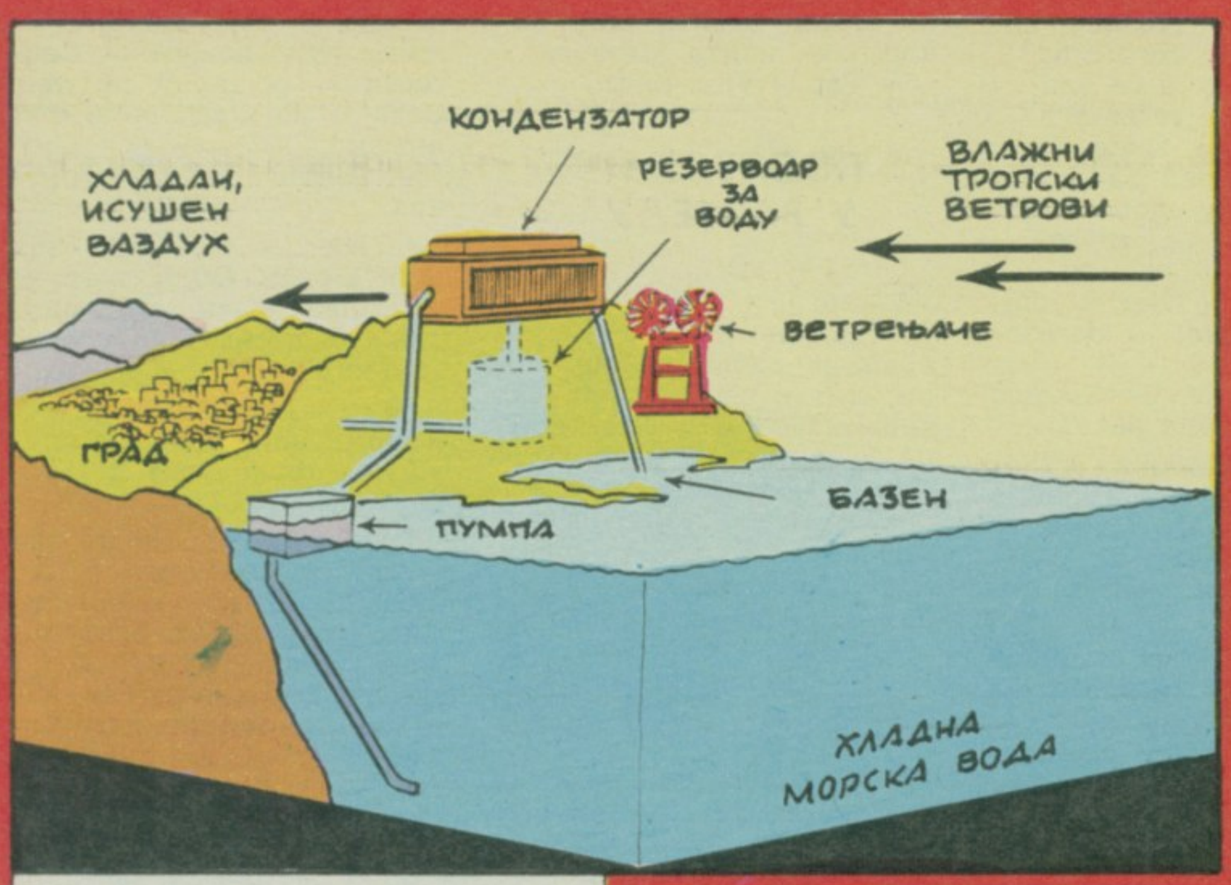

82. Чедомир Вучковић: НЕСВРСТАНОСТ У МИСЛИ И ДЕЛУ ТИТА
Латиница, платно 120.–

83. Др В. Јовичић и Б. Јастребић: ЧОВЕК, И ДРУГ, И ВОЂА
Латиница, платно 650.–

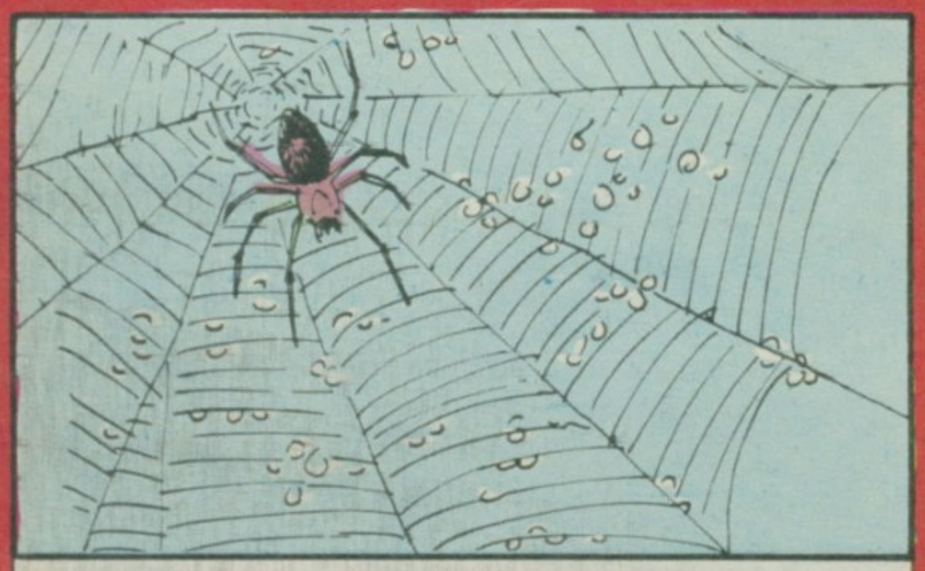
на прагу 21. века

ВОДА ИЗ ВЕТРОВА

Реч је о пројекту др Ворцела са Колумбијског универзитета (САД) чији је циљ да малим Карипским острвима обезбеди довољне количине пијаће воде. Пошто се зна да тропски ветрови пасати, који дувају преко ових острва и носе билионе литара воде усисане из мора природним путем, пројекат предвиђа да се вештачким хлађењем ових ветрова морска вода претвара у свежу пијаћу воду.

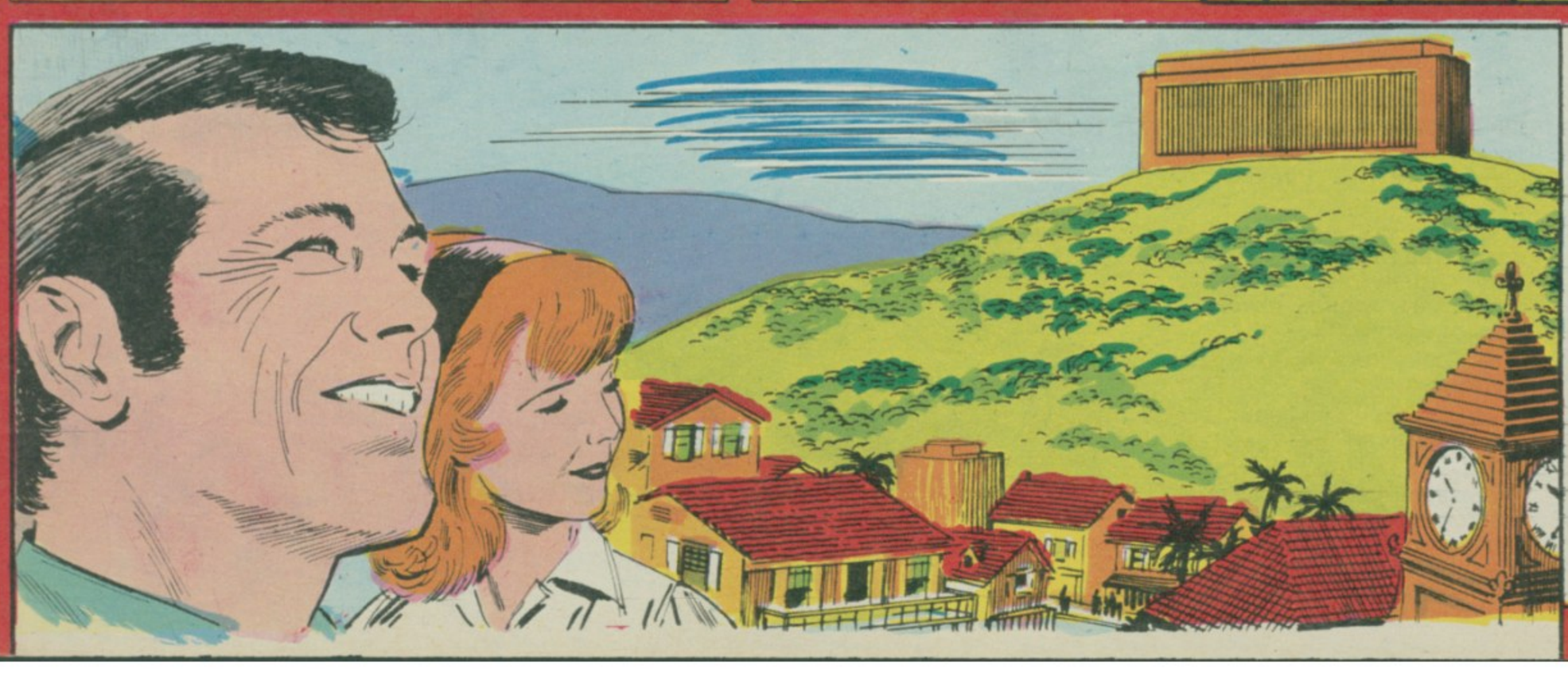
Сву влагу у атмосфери обезбеђују Сунце и ветрови из којих се вода испарава до места где се формирају облаци. А онда, у виду падавина, поново доспева на земљу.

Чак и кад нема ветрова, при наглом захлађењу влага из ваздуха непосредно изнад Земљине површине кондензује се у капљице росе или маглу.

Уз помоћ пумпи, које ће највероватније преко ветрењача покретати ови исти ветрови, хладна вода из дубине мора, богата хранљивим састојцима, расхлађиваће кондензатор а затим отицати у базене за вештачко узгајање микроорганизама. Вода добијена из ветрова процесом кондензације сливаће се директно у резервоар испод кондензатора.

Проласком кроз кондензаторе расхлађени и исушени ваздух доноси ће многим градовима у угроженим областима благодети овог »ер-кондишна« у слободном простору.

У ИСТОРИЈУ НА МАЛА ВРАТА

ЧОВЕК КОГА НИСУ ВОЛЕЛИ

Да се у ситном телу често крије лукав дух показао је Жан Батист Колбер кад је кардиналу Мазарену дао савет да сву имовину поклони краљу.

Цео француски двор окупио се једне вечери 1661. године на балу који је кардинал Мазарен приредио у част краља Луја XIV и обеју краљица — младе Марије-Терезе и њене мајке Ане од Аустрије. Домаћин је нервозно шетао од трпезе до трпезе.

Мада је словио као велика тврдица, Мазарен је у кући био окружен свим знацима изобиља: позлаћеним огледалима, намештајем од ебановине са инкрустацијама од седефа, источњачким теписима. Колико ли ће још уживати у свему томе, питао се у овим свечаним тренуцима. Доктор Гино није му остављао баш много времена. Тело су му раздирали све јачи болови.

Позвао је собара Бернуена да му помогне да изиђе.

— Реци Бријену да ми сутра пошаље неког од својих помоћника, рецимо малог Колбера — једва је прошапутао кардинал.

КОЛИКО ЈЕ МОЈЕ БОГАТСТВО?

Сутрадан рано пре подне на врата Мазаренове спаваће собе закуцао је човек средњег раста, мршав, дубоко усађених очију и црне проређене косе. Био је то „мали" Колбер.

— Уђите! — рекао је кардинал.

Колбер стаде подно кревета. Кардинал га је неколико тренутака пажљиво посматрао, а онда изусти у једном даху:

— Господине, ја ћу ускоро умрети!

Бријенов службеник се лако наклони не трепнувши.

Мазарен се насмеши крајичком усана, а онда упита тихо, као да се боји да ће га неко чути:

— Ви знате, Колбер, колико је моје богатство?

— Оно за које се зна или оно за које се не зна?

Кардинал се трже. Није баш био сигуран да се може поуздати у овог човека.

— И једно и друго — промрмља.

— Ево последњег извештаја, господине! — одговори Колбер.

Мазарен је пажљиво прочитао, а онда рече:

— Мој исповедник саветује ми да сву имовину поклоним краљу. Питам се да ли је у реду да своју породицу лишим овога што сам стекао?

Колбер је ћутао. Мазарен осети како му се крв пење у главу. Нервирала га је ова тишина.

— Шта ви мислите о томе, Колбер?

Млади службеник проговори.

— Треба то да учините.

— Мислите да ће се краљ побринути за моју породицу?

— Неће. Из простог разлога што ни поклон неће прихватити.

— Ви ми гарантујете да ће краљ одбити мој поклон? — упита Мазарен.

— Гарантујем вам.

ПОСЛЕДЊИ У РАЗРЕДУ

И био је у праву. Упркос противљењу своје мајке краљ је одбио поклон. Али, био је необично дирнут кардиналовом „пажњом" па је у пратњи целе свите кренуо Мазарену који више није ни устајао из постеље.

— Господине, од срца вам захваљујем. Реците ми шта могу да учиним за Вас? — рекао је Луј XIV великодушно оставши насамо с њим.

— Ништа, Величанство, али желео бих да Вам дам један савет: никад не узимајте првог министра...

Краљ је изненађено гледао изнемоглог и бледог министра. Иза тешке завесе зачу се лако кашљуцање. Мазарен га је, упркос лошем стању, чуо. Мало се придиже и прошапта:

— Величанство, заборавио сам да вам кажем име човека у кога можете да имате пуно поверење. Способан је, мудар и поштен. Сада је мој надзорник финансија.

— Његово име? — упита краљ.

— Његово име неће вам ништа рећи. Он је потпуно непознат човек, али сигуран сам да ће ускоро бити другчије.

Тако је Жан Батист Колбер на „мала врата" ушао у француску историју.

Рођен је у Троју 20. августа 1619. године у земљопоседничкој породици. Када је напунио осам година, отац га је дао у школу. Дечак, међутим, није показивао никаквих амбиција осим да буде последњи у разреду. Оцу се то, наравно, није много допало, тим више што се гушио у дуговима. Зато је одлучио да Жан Батисту запосли у ујаковој трговини.

Богати ујак постарао се врло брзо да младићу обезбеди нешто боље. Запослио га је у једној од канцеларија кардинала Мазарена. Интелигенција и поштење

младог службеника брзо су пали у очи његовим претпостављенима па и самом првом министру који га је у самртном часу препоручио краљу.

Сутрадан по Мазареновој смрти Луј XIV је позвао Колбера.

— Вама је кардинал поверио врховни надзор мојих финансија. Шта мислите о њима? — питао је.

— Да су дефицитарне, Величанство — одговорио је Колбер.

— Значи ли то да критикујете начин на који господин Фуке рукује њима? Он је врло способан човек! — упитао је краљ.

— Врло способан — одговори Колбер наклонивши се.

— Ви се ипак усуђујете да оптужите господина Фукеа?

— Ја никога не оптужујем, Величанство.

— Добро — одговорио је суво краљ — идите и донесите ми све рачуне. чак и најситније.

Био је то почетак Колберовог обрачуна са надзорником Фукеом коме никако није могао да опрости разбацивање државним новцем. Већ у мају 1661. године Жак Батист је од краља добио налог да се ослободи дотадашњег надзорника државних финансија. Њему то и није било посебно тешко, тим више што му је наруку ишао и сам Никола Фуке који је и даље живео раскошно. Краља слабих новчаних могућности ово је крајње озлоједило. Последња кап у препуној чаши био је луксузни пријем који је Фуке приредио у Во-л-Виконту. Луј XIV је решио да га казни.

КАСА СЕ ПУНИ

Колбер, је ликовао: није му било тешко да удеси хапшење противника. Када је Фуке затворен у тврђаву Пињарол, он је и званично постао врховни надзорник свих финансија.

Бацио се на измену пореског система и врло брзо завео меркантилизам, економско-политички систем који се заснивао на принципима изједначавања новца с богатством и активној спољној политици. Економска политика меркантилизма имала је интервенционистички карактер, односно базирала се на мешању државе у привредни живот.

Због свих тих мера, пошто су закачиле и привилеговано племство, постао је веома омражен, али празна државна каса почела је да се пуни. Захваљујући Колберовој енергији и способности, и у морнарици је дошло до значајних промена. Француска је стала раме уз раме двема тада највећим поморским силама у Европи, Енглеској и Шпанији.

Подстичући усавршавање производње утицао је и на развој трговине, залагао се за смањење увоза и повећање извоза, оснивање колонија. Под свој надзор Колбер је ставио и министарство грађевина: лично је управљао пословима око изградње Версаја, дотеривања Лувра и Тиљерија. Иницијатива за изградњу Опсерваторије, оснивање разних академија и уметничких атељеа, била је такође његова.

* * *

Упркос умешности, неуморном раду, срећивању економских прилика у земљи, Колбер никада није био омиљена личност: њега су само поштовали! Разлог томе вероватно треба потражити у његовој прилично тешкој и нетрпељивој нарави. Чак му ни краљ, који му је дуговао велику захвалност, није био нимало наклоњен! Силом прилика подносио је човека који је, по историјској оцени, био један од највећих министара свих времена у Француској.

О. В.

САВРЕМЕНА НАУКА

ИСТИНА У КАПИ КРВИ

Судски вештаци ускоро ће бити у могућности да на основу сбичне мрље крви, чија површина износи свега један квадратни сантиметар, припреме ком плетан досје сваког пацијента. У њему ће тачно бити наведен његов узраст, пол, раса, па чак и лекови које узима.

На Међународном скупу судских вештака, одржаном септембра прошле године у Лондону, доктор Патрик Вајтхед из Централне лабораторије Британског секретаријата унутрашњих послова у Алдермастону, изјавио је да је у енглеску судску праксу недавно уведена нова врста експертизе која омогућује да се на основу осушене капи крви добије значајан број података о особама умешаним у било какав прекршај или злочин.

Пол „даваоца“ најчешће се одређује по траговима хромозома У (ипсилон) који су карактеристични само за мушкарце. Другим речима, ако се утврди њихово присуство, „давалац“ је позитивно мушког рода. Међутим, ако се у узорку не нађу ови хромозоми, то још увек не значи да крв припада особи женског пола. Наиме, ако је мрља крви која се подвргава анализи старијег датума, она током времена обично изгуби „ипсилон-ознаке“ па се по њој више и не може тачно утврдити којег је пола „давалац“.

У оваквим случајевима прибегава се анализи неких других састојака крви, првенствено естерогена и неких врста протеина, чије присуство указује на особе женског пола. Тако, на пример, ако се приликом анализе у крви пронађе већа количина беланчевина церулоплазмина, сигурно се може тврдити да је у питању жена. Веома висок проценат овог састојка даје још прецизнију информацију — „давалац“ је жена која узима контрацептивне пилуле.

Старост „даваоца“ најчешће се одређује по броју различитих антитела нађених на узорку. У лабораторији доктора Вајтхеда примењује се тест којим се утврђује присуство ТБЦ антитела у крви. Научно је доказано да се код млађих људи ова антитела могу наћи само у незнатном броју. Њихов проценат расте са годинама, а затим опет опада у дубокој старости.

Етничко порекло релативно је лако утврдити. Чак и обичном анализом којом се одређује крвна група може се доћи до прецизног закључка да ли „давалац“ припада кавкаском, негроидом или монголском типу. Оваква експертиза до сада је ретко примењивана у енглеској судској пракси, а у француској је у широј употреби од 1970. године.

Интересантно је да се крвном анализом може тачно утврдити и да ли „давалац“ болује од неког озбиљног обољења, што је могло да утиче на његово понашање у тренутку злочина. Трагови различитих лекова или наркотика понекад су од пресудне важности за решавање случаја.

Сви ови подаци јасно показују да и најмањи траг крви остављен на месту злочина може много допринети његовом разрешавању и омогућити полицији да дође до драгоцених информација које није у стању да прибави на неки други начин.

Међутим, крвна анализа не помаже само у откривању злочинаца и ослобађају невино оптужених људи. Њоме се са великим процентом тачности може утврдити и очинство. Овоме се често прибегава у случајевима када „потенцијални отац“ упорно одбија да призна своју прећашњу везу са мајком детета.

На недавно одржаном скупу немачких судских стручњака који је организовало Друштво за судску хемогентику (термин изведен од грчке речи хаима: крв и генетика: наука о пореклу) изнето је да се приликом оваквих експертиза ретко може поткрасти грешка и да је у само два одсто случајева очинство испитаника остало спорно.

М. Ш.

ПРОФЕСОР МУДРИЋ

РЕЧ · ДВЕ О ГОЛФСКОЈ СТРУЈИ

МОРСКЕ РЕКЕ

ГРЕНЛАНД
АМЕРИКА
ЕВРОПА
САРГАШКО МОРЕ
АФРИКА

И У МОРУ ПОСТОЈЕ РЕКЕ А НАЗИВАТО ИХ МОРСКИМ СТРУЈАМА. ОНА КОЈА ТЕЧЕ ОД ОБАЛА АМЕРИКЕ КА ЕВРОПИ ПОЗНАТА ЈЕ ПОД ИМЕНОМ ГОЛФСКА СТРУЈА.

ДА ВИДИМО ХОЋЕ ЛИ МУ ГОЛФСКА СТРУЈА ОДНЕТИ ШТАП!

КАДА БИСМО СВАКОГ МИНУТА САГОРЕЛИ ДВЕ ХИЉАДЕ ТОНА УГЉА НЕ БИСМО ДОБИЛИ ТОПЛОТУ КОЈУ РАЗВИЈА ГОЛФСКА СТРУЈА. БЕЗ ТЕ ТОПЛОТЕ КЛИМА НАЗЕЛЕНИЈИХ ПРЕДЕЛА ЕНГЛЕСКЕ, НА ПРИМЕР, ПРЕТВОРИЛА БИ СЕ У ОБЛАСТ НЕПОГОДНУ ЗА ЖИВОТ.

ДВЕСТА ХИЉАДА ЗА УГАЉ? БОЉЕ ДА НАС ГРЕЈЕ ГОЛФСКА СТРУЈА!

ДА ЈЕ ТЕМПЕРАТУРА ГОЛФСКЕ СТРУЈЕ НИЖА ЗА САМО ДЕСЕТ СТЕПЕНИ, СКАНДИНАВИЈА, ДЕО ФРАНЦУСКЕ И НЕМАЧКЕ ПРЕТВОРИЛЕ БИ СЕ У ОБЛАСТИ ВЕЧИТОГ ЛЕДА.

ШТА РЕЧЕ? БЕЗ ГОЛФСКЕ СТРУЈЕ БИЛО БИ ЈОШ ХЛАДНИЈЕ?

ОТПУШТЕН СИ?

МОРНАРИМА ЈЕ ДОБРО ПОЗНАТА МОЋ ОВЕ СТРУЈЕ. КАДА ЈЕ 1513. ШПАНСКИ ОСВАЈАЧ ПОНСЕ ДЕ ЛЕОН КРЕНУО ПРЕМА ФЛОРИДИ, ПРИМЕТИО ЈЕ ДА ЊЕГОВА ЛАЂА, И ПОРЕД ПОВОЉНОГ ВЕТРА, ПЛОВИ У СУПРОТНУ ПРАВЦУ.

ЗАТО ВЕЛИКИ ПРЕКООКЕАНСКИ БРОДОВИ КОЈИ ИЗ ЕВРОПЕ ПЛОВЕ ЗА АМЕРИКУ ИЗБЕГАВАЈУ ГОЛФСКУ СТРУЈУ. КАДА СЕ ВРАЋАЈУ, ТЕЂУТИМ, КОРИСТЕ ЊЕНУ СНАГУ И ТАКО ШТЕДЕ ГОРИВО.

НЕМОЈТЕ САМО ДА ДОЖИВИМО БРОДОЛОМ ДАЛЕКО ОД ГОЛФСКЕ СТРУЈЕ! ВЕОМА САМ ЗИМЉИВ!

ОВА МОРСКА СТРУЈА НЕ КРЕЋЕ СЕ СВУДА ИСТОМ БРЗИНОМ, ИМА ТРИ КРАКА, СРЕДЊИ ЈЕ НАЈБРЖИ ДОК СУ БОЧНИ СПОРИЈИ.

КАКО ТО? МОЈ ЧАМАЦ ЈЕ И СКУПЉИ И БРЖИ!

БАО?

АКО ТРАЖИШ ОБРАЗОВАНОГ ЧОВЕКА, ТУ САМ!

БАШ ДОБРО! РЕЦИ ТИ ОНДА ШТА ЗНАШ О ГОЛФСКОЈ СТРУЈИ?

ТО МЕ НЕ ПИТАЈ! НЕМА ТОГА КО СЕ РАЗУМЕ У РАЧУНЕ ЗА СТРУЈУ!

КАДА БИСМО УСРЕД ЗИМЕ ИСПЛОВИЛИ НА 200 МИЉА ОД ЊУЈОРКА, У ДАЉИНИ БИСМО УГЛЕДАЛИ КАКО СЕ ИЗ МОРА ДИЖЕ МАГЛА. УСКОРО БИ НАМ СЕ УЧИНИЛО ДА СМО ДОШЛИ У ПРАВО ПРОЛЕЋЕ ЈЕР СЕ ТЕМПЕРАТУРА НАГЛО ДИЖЕ ЗА ОКО 20°C.

НЕ, НЕКУ ДА СКИНЕМ КАПУТ! ПОШАО САМ НА ПУТ ДА БИХ ИЗЛЕЧИО ПРЕХЛАДУ!

У БЛИЗИНИ ЊУФАУНДЛЕНДА ОВА ТОПЛИЈА СТРУЈА, ШИРОКА ТУ ОКО 450 КИЛОМЕТАРА, СУДАРА СЕ СА ДРУГОМ-ХЛАДНОМ ЛАБРАДОРСКОМ СТРУЈОМ. НА ТОМ МЕСТУ СТВАРА СЕ ГУСТА МАГЛА.

ГДЕ СМО ТО СТИГЛИ? ДО ЛАБРАДОРСКЕ СТРУЈЕ ИЛ' ДО ЛОНДОНА?

СВОЈИМ ТОКОМ ДО ЕВРОПЕ И НАЗАД ГОЛФСКА СТРУЈА СТВАРА ОГРОМАН ВИР ШИРОК ОКО 20 ХИЉАДА КИЛОМЕТАРА. ЦЕНТРАЛНИ ДЕО ОВОГ ВИРА ЗОВЕ СЕ САРГАШКО МОРЕ, НАЗВАНО ПО ОБИЉУ САРГАШКИХ ТРАВА.

БАШ ЈЕ СРЕЋАН! ПРОНАШАО ЈЕ СРЕДИШТЕ ВЕЛИКОГ ВИРА!

ОКО САРГАШКОГ МОРА ДУГО СУ СЕ ИСПРЕДАЛЕ МНОГЕ ЛЕГЕНДЕ. ВЕРОВАЛО СЕ ДА СЕ БРОДОВИ ЗАПЛИЋУ У ГУСТУ ВЕГЕТАЦИЈУ И ТУ ОСТАЈУ ЗАРОБЉЕНИ. МЕЂУТИМ, ДАНАС ЈЕ ПОУЗДАНО УТВРЂЕНО ДА ОВО МОРЕ НИЈЕ ОПАСНО.

СПОПАДНЕ ТЕ СМЕХ КАД ПОМИСЛИМ ДА СУ СЕ МОРНАРИ ПЛАШИЛИ ОВОГ МОРА!

ДА БИ ГОЛФСКА СТРУЈА ПРЕШЛА ПУТ ОД АМЕРИКЕ ДО ЕВРОПЕ И НАЗАД ПОТРЕБНЕ СУ ПУНЕ ТРИ ГОДИНЕ. ЕКСПЕРИМЕНТИ КОЈИ СУ ОВО ДОКАЗАЛИ БИЛИ СУ ЈЕДНОСТАВНИ: ХЕРМЕТИЧКИ ЗАТВОРЕНЕ БОЦЕ, СА ПОДАЦИМА КАДА СУ И ГДЕ СПУШТЕНЕ У МОРЕ, ПЛОВИЛЕ СУ ГОЛФСКОМ СТРУЈОМ.

ЈЕ Л' ТИ ТО НАМЕРАВАШ ДА СЕ БАВИШ ПРОУЧАВАЊЕ ГОЛФСКЕ СТРУЈЕ?

У ЊИМА СУ, НА РАЗНИМ ЈЕЗИЦИМА, БИЛЕ И МОЛБЕ ДА ИХ НАЛАЗАЧ ПОШАЉЕ ХИДРОГРАФСКОМ ИНСТИТУТУ САД. НА ТАЈ НАЧИН ПРИКУПЉЕНИ СУ И МНОГИ ДРУГИ ПОДАЦИ О ГОЛФСКОЈ СТРУЈИ.

КАЖЕ ДА ЈЕ ПОШАЉЕМО У АМЕРИКУ? ИМАШ ЛИ ИДЕЈУ КАКО ТО ДА УЧИНИМО?

ХИТ СТРАНА

Већ више од годину дана СРЕБРНА КРИЛА су у самом врху домаћих поп-збивања. О њиховој популарности сведоче и најновији подаци о броју продатих плоча. Недавно им је дискографска кућа Југотон, на пригодној промоцији у просторијама загребачког клуба »Saloon«, за рекордне тираже уручила сребрне, златне, платинасте и дијамантске плоче. Наиме, за непуних месец дана СРЕБРНА КРИЛА су продала свој ЛП „Ја сам само један од многих са гитаром" у тиражу од 100 хиљада примерака, што представља нови рекорд у нашој диско-индустрији. И укупан број продатих плоча, за релативно кратко време постојања групе, импозантан је. До сада је продато 2 милиона и 200 хиљада плоча, па су им представници Југотона уручили и трофеј „Златна птица".

Када говоримо о овим подацима, који ће за многе домаће поп-звезде остати само пусти снови, треба поменути да је основна вредност састава у томе што добро осећају шта слу-

шаоци воле и своје композиције представљају на један лак начин, без филозофирања. О успеху групе Ђорђе Новковић каже: „КРИЛА су тимски производ. Обично ја осмислим мелодију и набацим ритам. Моју идеју затим проширују композитор Рајко Дујмић, члан групе НОВИ ФОСИЛИ који са нама другује као аранжер и Владо Калембер. Наравно, све почиње од стихова Жељка Павичића, после тек доказаног у КРИЛИМА".

СРЕБРНА КРИЛА управо завршавају снимање специјалног сингла који ће послужити као илустрација књиге „Због Ане и Тање" која говори о члановима састава. Књига и мала плоча појавиће се у продаји на почетку турнеје СРЕБРНИХ КРИЛА по Југославији.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЗВАЛИ СМО ЈЕ ЉИЉА

Музика: Ђ. Новковић
Текст: Ж. Павичић
Изводе: Сребрна крила

Звали смо је само Љиља од миља
у дјечачком свијету без плана
и циља
били су то дани кад се
шапће њежно
и прва је љубав дошла
неизбјежно
понијела ме Љиља дуж
звјезданих миља
од снова до збиља, од снова
до збиља
живјели смо исте и ноћи и дане

А била је лијепа
да ти памет стане

Имала је нешто због чега се луди
због чега те срце у ноћима буди
имала је очи ватрене и сјајне
шаптали смо ријечи забрањене
тајне
но чудесно клупко кад-тад
се одмота
открили смо тако све тајне
живота
живјели смо исте и ноћи и дане

А била је лијепа
да ти памет стане

Носила ме Љиља дуж
звјезданих миља
од снова до збиља, од снова
до збиља
заклели се скупа на чување тајне
тек звијезде су знале
стидљиве и сјајне
ал' прошли су дани
и љубав је прошла
ни плакао нисам кад је
другом пошла
понекад је сретнем,
да поприча стане

А била је лијепа
да ти памет стане
Звали смо је Љиља од миља
у дјечачком свијету без плана
и циља
живјели смо исте и ноћи и дане
а била је лијепа да ти памет стане
ал' прошли су дани
и љубав је прошла
ни плакао нисам кад је
с другим пошла
понекад је сретнем,
да поприча стане
Још увијек је лијепа
да ти памет стане

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ Крагујевца

Рок-група ЖИВИ ПЕСАК основана је почетком 1978. године у Крагујевцу. Њени чланови су млади и талентовани музичари. На репертоару имају стране и домаће рок-композиције, али и своје. У низу концерата које су одржали у

току прошле године треба поменути оне одржане у крагујевачком „Артему" у време ОРА „Лепеница 1979" када их је публика веома добро прихватила. То им је дало подстрека да наставе с радом.

Групу сачињавају: МИЛУТИН МИЛЕТИЋ, (соло-гитара), РАТКО МИЛЕНКОВИЋ (бас-гитара и вокал), МИЛАН ЂОРЂЕВИЋ (бубњеви) и НИКОЛА СТЕВИЋ (клавијатура).

Драган Симић,
Петра Драпшина 9,
Земун
(хонорар 150 дин)

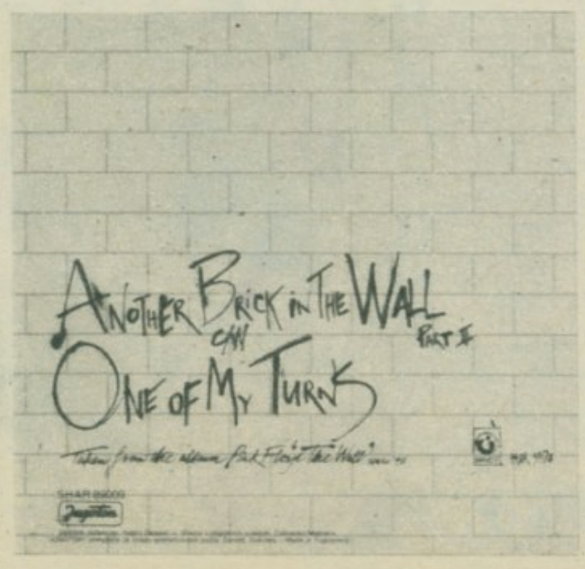
БАГЛЕС (BUGGLES)

Велики светски хит снимљен крајем прошле године Video Killed the Radio Star у извођењу БАГЛЕСА појавио се и на нашем тржишту у издању продуцентске куће Југотон. Песма „Телевизија је убила радио-звезду" дуго се налазила у самом врху популарности. На другој страни ове мале плоче је нумера »Kid Dynamo«.

ПИНК ФЛОЈД (PINK FLOYD)

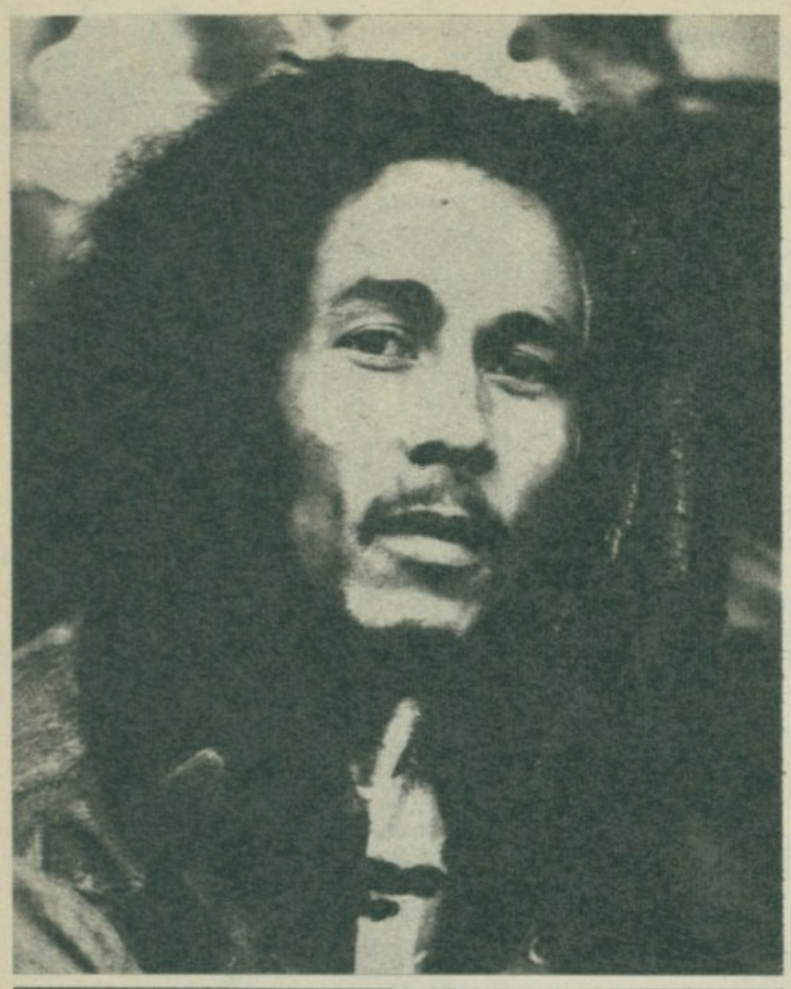
Још један велики светски хит снимљен је и презентиран нашим дискофилима. Реч је о најновијем диско-успеху групе ПИНК ФЛОЈД »Another Brick in the Wall«, нумери скинутој са двоструког албума »The Wall«. На другој страни ове мале плоче је композиција »One of My Turn«, добро снимљена, али у сенци хита „Још једна цигла у зиду"

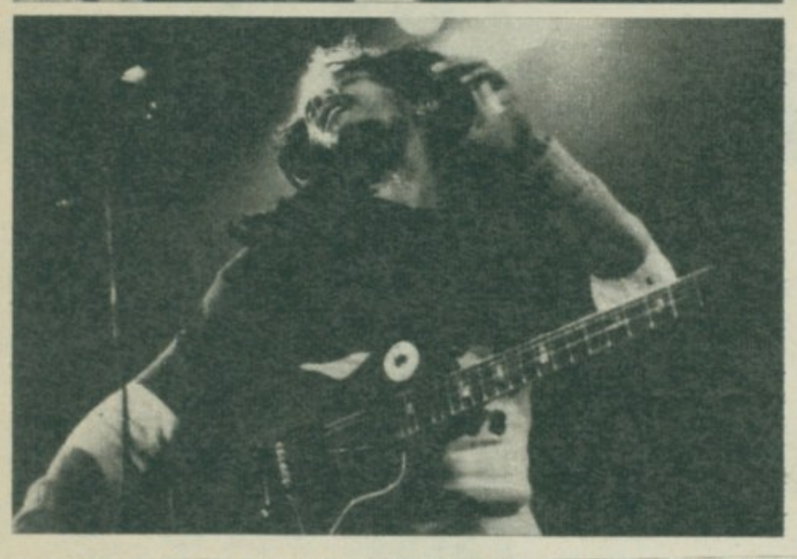

ЦРВЕНЕ УСНЕ

Амбициозна група ЦРВЕНЕ УСНЕ која се већ представила једном малом плочом поново се оглашава новим издањем. „Рок-ен-рол рођендан" и „Медени месец" називи су мелодија на новом синглу ове београдске групе.

РЕГЕ МУЗИКА

У Кингстону, главном граду Јамајке, поникла су најпознатија имена реге-музике као што су: **Боб Марли** (Bob Marley), **Цими Клиф** (Jimmy Cliff), **Питер Тош** (Peter Tosh) и **Дезмонд Декер** (Desmond Dekker). У предграђу Кингстона, у малим и прљавим улицама створена је ова мешавина западноафричке народне музике, северноамеричког калипсо-ритма и америчког рока. У почетку, певало се о слободи сиих људи, о љубави и разумевању. Међутим, данас ова специфична музика све се више комерцијализује.

„Краљ" реге-музике, истина некрунисани, је Боб Марли. У својим песмама он говори о тешком и окрутном животу, оном који је и сам искусио. Зато и није чудно што је постао идол својих земљака, да би после доста уложеног труда и времена постао признат и у Европи. Ерик Клептон се међу првима заинтересовао за реге-звук. Композиција Боба Марлија „Убио сам шерифа" »I Shot the Sheriff« Клептону, који је једно време био одсутан са музичке сцене, донела је потпун успех и нову популарност. Неколико нумера у реге-стилу имају на свом репертоару и Пол Макартни и Питер Фремптон.

У Енглеској је ова врста музике почела да се пробија пре отприлике четири године. Донели су је млади људи који су у Европу и Енглеску стигли са Кариба. Некако у исто време са њима појављују се и панкери што је условило развој једне нове врсте, мешавине реге и тешког панк-рока. Предњачиле су данас веома популарне групе као што су ПОЛИС, СЕЛЕКТОР и СПЕШЛЗ.

Последњих годину дана млади у свету одбацили су диско звук, панк им је сувише јак и нападан, а проблеми о којима певају реге-музичари, за Европу су страни. Ове стилове заменио је нови талас — СКА. Са њим је рођена и мода „два тона" (црно-бела): црна одела, кратка коса, тамна кравата и шешири са белим тркама основна су спољна обележја присталица ска-стила.

Код нас се појавило више група које негују реге-стил, али овом звуку највише се приближио зајечарски НОКАУТ, бивши ЗЛАТНИ ПРСТИ.

БЕРЗА ПЛОЧА

Купујем добро очуване ЛП плоче БИЈЕЛОГ ДУГМЕТА (сем ЛП-ија „Битанга и принцеза.

Елана Мекић, Allnelgonagatan 6 VII, 415 13 Göteborg, Sverige.

За плочу мексичких песама које пева Ана Милосављевић (на плочи су композиције: „Празник у Мексику", „Немој да идеш", „Последња песма" и „Пијте, пијте") дајем плочу Терезе Кесовије „Све се враћа, све се плаћа", „Још један дан" и »Dailla« и »Smiles« Тома Џонса

Гордана Ђорђевић, Љењинов булевар 101-6, 11070 Нови Београд

Желео бих да у својој дискотеци имам плочу »Bay, bye moja malena« југословенског састава ВАТРЕНИ ПОЉУБАЦ. У обзир долази и замена.

Daniel Kovár Cyprichová 86, P27 00 Bratislava, Československo.

ОПАТИЈСКИ СУВЕНИРИ

ОПАТИЈСКИ СУВЕНИРИ су састав са дугим стажом, који није адекватно представљен и диско-остварењима. Због бројних наступа дуж јадранске обале увек им је недостајало времена за реализацију плоча. Ипак, недавно им је и то, после дуже паузе, пошло за руком и на синглу су се нашле две мелодије: „Не игра се љубав тако" и „Дика".

НАША КАРИКАТУРА

»НОВИ ФОСИЛИ« — ЗАГРЕБ

МОЈ ИЗБОР

***

Тринаестогодишња ученица из Београда **ВЛАДАНКА ДИМИТРИЈЕВИЋ,** као и многи њени вршњаци, највише воли музику СРЕБРНИХ КРИЛА. Међутим, у њеној дискотеци налазе се плоче и многих других домаћих и страних извођача тако да јој је било веома тешко да начини избор од десет композиција (или плоча) које би јој, бар према садашњем расположењу, боравак на пустом острву учиниле пријатнијим и забавнијим.

ДОМАЋЕ

1. КУЦНИ ТРИПУТ У ДРВО — Сребрна крила
2. ПЈЕСМО МОЈА — Здравко Чолић
3. БИТАНГА И ПРИНЦЕЗА — Бијело дугме
4. УМОРАН ОД СВЕГА — Генерација 5
5. ЛАГАНА СТВАР — Ђорђе Балашевић

СТРАНЕ

1. EAT TO THE BEAT — Blondie
2. ANOTHER BRICK IN THE WALL — Pink Floyd
3. MASSAGGE IN THE BOTTLE — Police
4. I WILL SURVIVE — Gloria Gaynor
5. HELP — The Beatles

НАМЕШТАЊЕ ПРОЛАЗНИХ ПРСТЕНОВА

ПРИЧВРШЋИВАЊЕ ЧЕКРКА

РАСТАВЉАЊЕ ШТАПА

ЛАКО РАСТАВЉАЊЕ ШТАПА

МА ШКО РИБО

ИСТИНИТО
ОД РЕЧИ ДО РЕЧИ

НАЈМАЊА ДОЗВОЉЕНА ДУЖИНА РИБА ЗА УЛОВ ЈЕ СЛЕДЕЋА:

КЕЧИГА	40 см
ПАСТРУГА	100 см
МОРУНА	170 см
ЈЕСЕТРА	100 см
МЛАДИЦА	55 см
ЉИПЉАН	20 см
СМУЂ	35 см
СОМ	50 см
ШАРАН	30 см
ШТУКА	30 см
ДЕВЕРИКА	20 см

ДУЖИНА РИБЕ СЕ МЕРИ ПРАВОЛИНИЈСКИ ОД ВРХА ГУБИЦЕ ДО СРЕДИНЕ ОСНОВЕ РЕПНОГ ПЕРАЈА.

Ако је уловљена риба испод дозвољене дужине, риболовац је дужан да је пажљиво откачи са удице и пусти у воду, сем у случају када је много рањена или видно некрварила. Тада се риба исече на комаде који се баце у воду, да би се тиме помогло другим рибама.

ГЛУПА ДО УГИНУЋА

Ова риба необичног изгледа не само што је по пореклу најстарија него и — најглупља. Живи искључиво у најдубљим деловима Дунава и неких његових притока, на каменитом дну, где се храни ситним раковима и ларвама водених инсеката. Понекад кечига, ријући по дну, заглави своју рилицу у шупљину између два камена. Тада најчешће угине јер не уме да се — ослободи.

ПРВА НА БАЛКАНСКОМ ПОЛУОСТРВУ

Почетком 20. века на подручју данашње Југославије било је више рибњака, али није постојала стручна установа која би пратила и изучавала живот њихових становника. Тек 1920. године биолози су предложили овдашњим властима да би за унапређење слатководног рибарства било веома корисно да се оснује станица чији би стручњаци, на о-

...ЛА ...ОЛА ...ЛОВА

3

ПРИПРЕМА
Ing
М. ЂОНИЋ

снову ихтиологије, пратили живот риба у узгајалиштима, чиме би се унапредило здравље привредно корисних врста које се узгајају у рибњацима. Прва покусна станица основана је у Црној Млаки, недалеко од Загреба. То је била прва научна установа те врсте не само у Југославији него и на Балканском полуострву.

ЖИВА ТОРПЕДА

Сматра се да су од наших слатководних риба најбрже буцов и пастрмке. Када јури плен, буцов снажно лупа по води, чиме плаши ситне рибе и затим их с лакоћом лови. У бистрим, брзим и хладним водама, где је плен врло покретљив, прави шампион у брзини пливања је пастрмка, достижући брзину од 35 километара на час.

ОШТРИНА ВИДА

За разлику од неких других животињских врста, рибе оштрину вида не побољшавају мењањем испупчености сочива у оку. Међутим, захваљујући нарочитом мишићу, могу да смањују или повећавају раздаљину између сочива и мрежњаче, као што се код старих фото-апарата, сличних хармоници, оштрина слике подешавала одмицањем и примицањем објектива.

МАМЦИ ИЗ ТЕРМОС-БОЦА

Куван кукуруз и пшеница проверени су као добар мамац за већину шаранских риба. Међутим, припремање ових врста мамаца за многе риболовце је доста тешко, јер житарице треба кувати три и више часова на тихој ватри. А тешко је подесити кување да опна зрна остану читава. Следећи рецепт може да помогне:

У термос-боцу од једног литра, може и мању, усути до половине кукуруз или пшеницу. Садржину боце прелити врелом водом готово до врха, добро зачепити и спаковати у ранац. Већ следећег јутра мамац пожељи биће готов. Напомена: житарице треба прелити врелом водом 8 до 10 часова пре поласка у риболов.

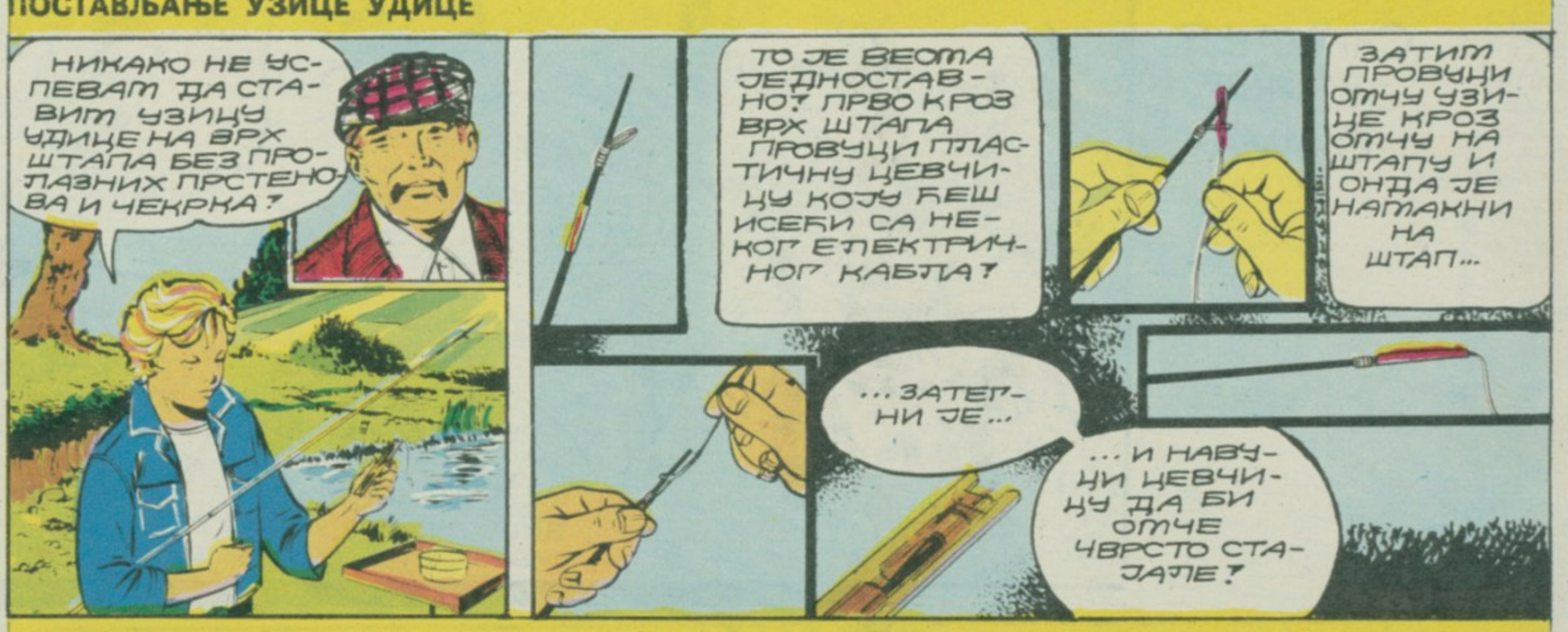
ОЛАБАВЉЕНЕ МЕТАЛНЕ СПОЈНИЦЕ

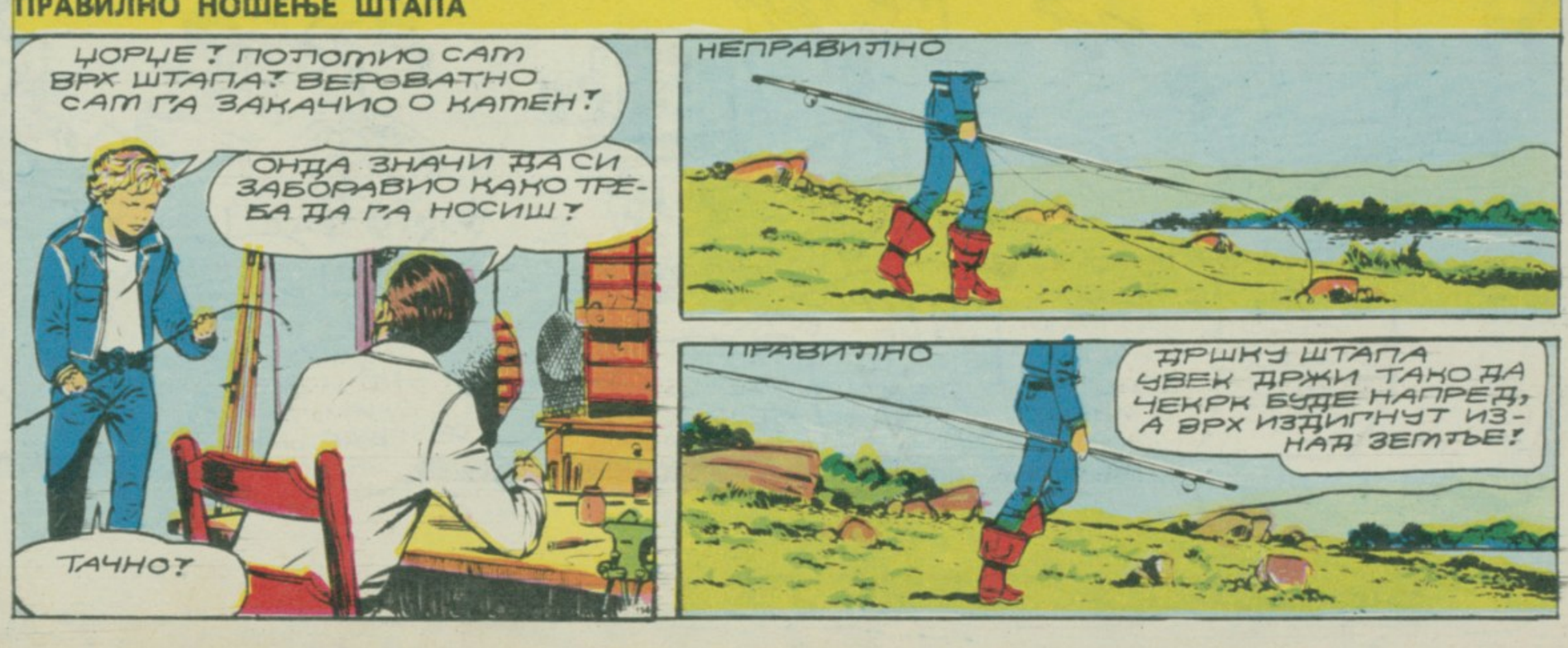
ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ДЕЛОВА ШТАПА

ПОСТАВЉАЊЕ УЗИЦЕ УДИЦЕ

ПРАВИЛНО НОШЕЊЕ ШТАПА

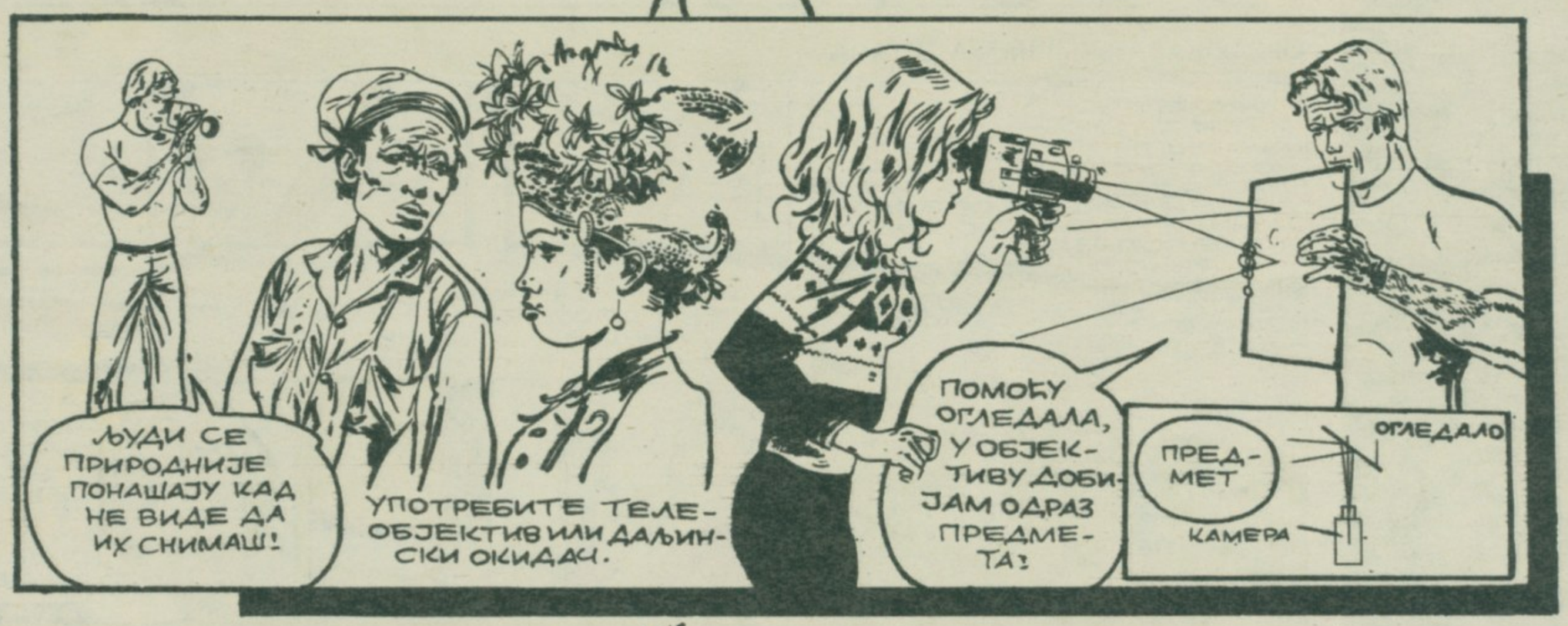

17 КАКО СЕ ТО РАДИ

СНИМИТЕ ФИЛМ

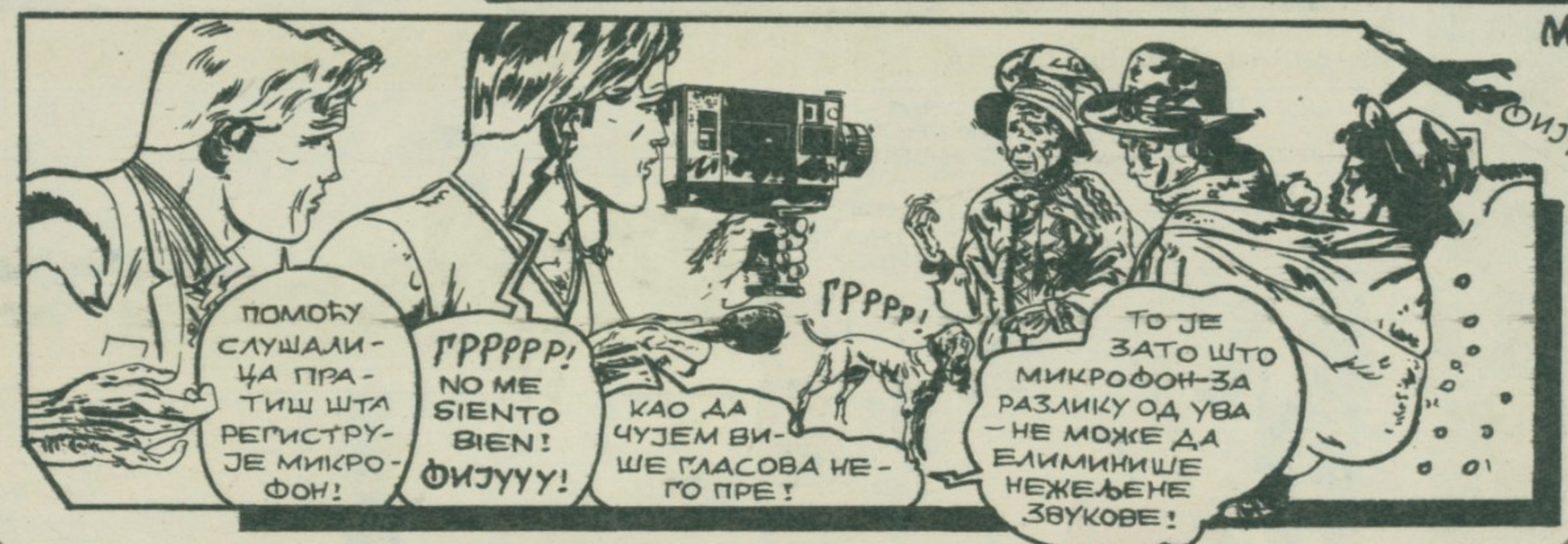
СНИМАЈТЕ НЕОПАЖЕНО!

СНИМАЊЕ ЗВУЧНОГ ФИЛМА

МИКРОФОН ЧУЈЕ СВЕ

Уради сам у две књиге 1и2

ОСЛОНИТЕ СЕ НА СЕБЕ И УРАДИТЕ САМИ.
УШТЕДЕЋЕТЕ ВРЕМЕ И НОВАЦ!
ОСЕТИЋЕТЕ ЗАДОВОЉСТВО, ПОТВРДИЋЕТЕ СВОЈЕ СПОСОБНОСТИ!

Довољно је мало спретности, основни алат и књига „УРАДИ САМ" која речју и сликом даје потпуна објашњења за рад.

● ЗАШТИТА ДРВЕТА ● РЕГАЛ ПРЕКО ЦЕЛОГ ЗИДА ● ДЕЧЈИ КРЕВЕТИ И ПРОСТОР ЗА ИГРУ ● ПОЛАГАЊЕ ПАРКЕТА ● ПРАКТИЧНЕ ПОЛИЦЕ ● ДРВЕНЕ ОГРАДЕ ● МАЛТЕРИСАЊЕ ● ПОПЛОЧАВАЊЕ ● ЗИДАЊЕ ● РОЛЕТНЕ ● ЛИМАРИЈА ● ЗИДНИ РОШТИЉ ● КУЋНИ ВОДОВОД ● ЛЕПЉЕЊЕ МЕТАЛА ● УЧИНИТЕ АУТОМОБИЛ ТИШИМ ● ЛАКИРАЊЕ АУТОМОБИЛА ● УГРАДЊА РАДИО-АПАРАТА ● КРАТАК СПОЈ ● ГРАМОФОН И ГРАМОФОНСКЕ ПЛОЧЕ ● ЛАКИРАЊЕ ● ТАПЕТИ ● ТАПАЦИРАЊЕ ● ЗАСТАКЉИВАЊЕ ● ПОВЕЋАЊЕ ФОТОГРАФИЈЕ...

АКО ВАС ЈЕ КЊИГА ПОДСТАКЛА ДА НЕШТО УРАДИТЕ САМИ, ОНА ЈЕ ИСПУНИЛА СВОЈ ЗАДАТАК.

Цена комплета од 2 књиге 1.200.— динара.
Формат 22 x 29 цм, око 650 страна, преко 2600 илустрација у боји, тврди повез са картонском кутијом у боји.

Књиге можете подићи сваког радног дана до 15 часова у ИРО „ВУК КАРАЏИЋ", Београд, Краљевића Марка 9, тел. 620-371, а можете их купити и у нашим представништвима у Новом Саду — Лазе Костића 22, тел. 20-339; Сарајеву — Симе Милутиновића 10, тел. 22-773; Светозареву — Славке Ђурђевић б.б. згр, Б-3, тел. 23-313 и у Загребу — Николе Тесле 14/III, тел. 410-525.

Издавачка радна организација „ВУК КАРАЏИЋ"
Београд, Краљевића Марка број 9

П. З. 18. 4. 1980.

НАРУЏБЕНИЦА

Неопозиво наручујем издање „УРАДИ САМ" у две књиге по цени од 1.200.— динара:
ЗА ГОТОВО — плаћање поштару приликом пријема књига

НА ОТПЛАТУ — у ..... месечних рата почев од ..... 1980. г. Најмања месечна рата износи 150.— динара. Камата ће ми се обрачунати према броју рата и важећим законским прописима. Рате ћу отплатити редовно по пријему књига, рачуна и одговарајућег броја уплатница „ВУК КАРАЏИЋ".

(непотребно прецртати)

У случају спора признајем надлежност општинског суда у Београду.

.....
Презиме, очево име и име

.....
Место и година рођења

.....
Занимање

.....
Поштански број и место становања

....
Улица и број Телефон

.....
Назив и адреса радне организације

.....

Овера о запослењу за купце на отплату — Потпис купца

....

.....
Бр. л. карте

.....
издате од СУП-а

Пензионери прилажу претпоследњи чек од пензије.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Лари Ајзенберг

ГОСТИ ИЗ УНУТРАШЊОСТИ

Врхунска ирониј је занемаривање одиста важних потајних гостију из унутрашњег свемира.

— Знам — прогунђах. — Поларна светлост, вероватно, настаје од пробијања светлећег гаса који је, у ствари, атмосфера унутрашњости планете.

Одавно сам сумњао да Дакворт преживљава менталну кризу, али било је застрашујуће суочити се с тим када он то потврди сопственим устима. Велики биохемичар је, за неко време, одустао од истраживања, несвестан свог трагичног изгледа. Ишао је у предуге шетње кроз природу, са ранцем набијеним винским флашама и симболичним парчетом хлеба.

Његова дугачка, разбарушена коса била је, као што можете претпоставити, неупадљива у студентском насељу, а његова предавања популарнија него икада. Ум му је још увек пулсирао, мада му се говор мутио. Још је волео да се шали са студентима који би га редовно окружили после часова.

Помало су крути

Ухватио ме је у факултетској кантини, док сам јео домаћи сир и пио црну кафу. Насмешио се препознавши ме.

— Опет на масној храни? — рекох му.

Погледао је своје испошћено тело смешећи се.

— Једем шта хоћу и кад хоћу — одврати.

— Добра прилика да нешто људски убациш у стомак — зарежах мада ме је могла спречити грижа савести.

Дакворта, изгледа, није узнемирило моје боцкање.

— У томе је невоља са вама трезвењацима — рече љубазно. — Елвис ми је говорио о томе пре неки дан.

У почетку помислих да нисам добро чуо.

— Елвис? — рекох.

— И Номс — додаде Дакворт озбиљно. — Обојица су потпуно сагласни у томе. Мада — додаде уздишући — нису баш спремни да прихвате међусобна мишљења.

— Елвис и Номс? Видео си их? Разговарао си са њима? — згранух се.

— Често — рече Дакворт. — На жалост, не осећају се најбоље. Помало су крути.

Прогутах кафу и опекох врхове усана. Намеравао сам да хитно одвојим свој послужавник од његовог.

— Чудно је — рече Дакворт гладећи своју разбарушену браду. — Годинама су постојале бујице извештаја заклетих очевидаца о летећим тањирима и посетиоцима из **спољашњег свемира.** Наравно, то су биле крајње глупости.

— Наравно — рекох.

— Али — закључи Дакворт — давно сам сумњао да Дакворт преживљава менталну кризу, али било је застрашујуће суочити се с тим када он то потврди сопственим устима. Велики биохемичар је, за неко време, одустао од истраживања, несвестан свог трагичног изгледа. Ишао је у предуге шетње кроз природу, са ранцем набијеним винским флашама и симболичним парчетом хлеба.

Његова дугачка, разбарушена коса била је, као што можете претпоставити, неупадљива у студентском насељу, а његова предавања популарнија него икада. Ум му је још увек пулсирао, мада му се говор мутио. Још је волео да се шали са студентима који би га редовно окружили после часова.

Моја болна тачка

Нисам могао да издржим. Насмејао сам се непријатно. Дакворт, који је забадао огромне зубе у огроман сендвич, престаде да упире прстом у мене.

— Дозволи ми да те подсетим — рече. — Знаменити енглески астроном Едмонд Халеј писао је 1692. о унутрашњим сферама у Земљи, укључујући и саму унутрашњу куглу, величине планете Меркура, које су способне да одрже живот.

Наставио је да жваће за тренутак уз уздахе задовољства, а онда настави:

— Поларну светлост, о којој си написао монографију, такође је објаснио Халеј.

Додирнуо је моју болну тачку, подсећајући ме да сам напустио физику компјутера.

— Знам — прогунђах. — Све је то из те монографије. Светлост, вероватно, настаје од пробијања светлећег гаса који је, у ствари, атмосфера унутрашњости планете. Танана кора на половима дозвољава, с времена на време, продор овога гаса.

— Браво! — викну Дакворт и поче са другим сендвичем.

— Тврдиш ли — рекох раздражено — да си говорио са тим посетиоцима, Елвсима и Номсима?

Дакворт лизну прсте пре него што је одговорио.

— Они су око тебе — рече добронамерно. — Зар не схваташ да, док нам студенти пуштају дугу косу и дроњаве браде, мали људи немају проблема да се увуку на Универзитет?

— А њихова величина? — рекох критички. — А изувијани завргнути навише ножни прсти?

— Твој сарказам је неумесан — рече Дакворт. — Јеси ли добро погледао Рикстејна?

Скочих на ноге. Рикстејн је био декан Колеџа слободних уметности. Прилично мршав човек, то је истина, али тешко да је био Елвс или Номс.

— Полудео си, Дакворте! — викнух.

Бисер над бисерима

А онда је учинио **оно.** Из унутрашњости свог прљавог сакоа од твида извукао је најдивнији бисер који сам икада видео и спустио га на мој знојави длан. У том тренутку продао бих душу за јувелирску лупу али се и голим оком видело да је бисер скупоцен, бисер над бисерима.

Дакворт се наже, узе бисер и, пре него што сам могао да га зауставим, убаци га у чашу с вином. Отео ми се крик.

— Дао ми га је декан. Он има драгуља на тоне.

Био сам сувише растројен да бих после овога наставио разговор. Промрмљах некакво извињење, као имам састанак са студентом, и одох.

Нешто касније ухватих себе пред декановом канцеларијом. Гледајући га крајичком ока приметих да је упадљиво мршав. Црте лица су му биле развучене али пријатне. Носио је црвенкасту браду. На деканов знак опрезно уђох у собу.

— Дакворт је брбљао више него што треба — рече.

Био сам откривен. Може ли овај мали човек да чита моје мисли?

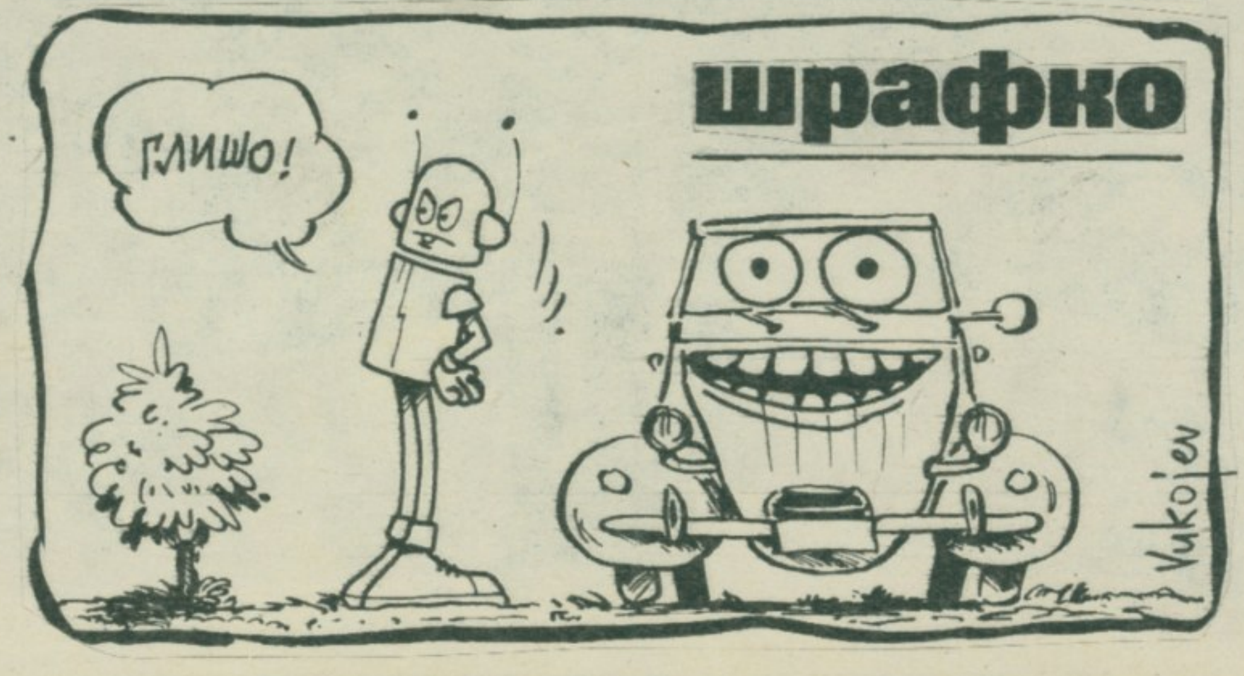
— Одговор је да — рече декан.

Нисам могао ни да отворим уста.

— Не плашите се — рече декан. — Обично ову причу причам онима што краду кола по усамљеним планинским путевима. Али, пошто је Дакворт замесио кашу, рећи ћу и вама. Могу, наравно, рачунати на вашу дискрецију.

— Разуме се — рекох.

шрафко

Декан подиже и помилова малени притискивач за хартију од чистог злата у облику будака.

— Успомена на добре старе дане — рече сетно. — Наравно, унутрашњи свемир није шала. Експлозија броја становника на Земљи је довољан проблем, а просечни живот Номса износи око хиљаду година или тако нешто. Па, замислите како је унутра!

Климнух главом.

— Кренимо на посао! — рече декан одсечно. — Шта тражите у замену за ћутање? Дар видовитости? Златан језик? Можда диван бисер какав је Дакворт тражио?

— Зар вас је Дакворт оценио? Да ли је за ћутање добио бисер? — упитах.

Простора да дишемо!

Вртео сам главом у неверици.

— Уцена је неприкладна реч — рече декан. — Превара, можда, боље одговара.

— Бацио је бисер у чашу вина — рекох тужно.

— И то се догађа, нарочито ако неко пречесто гледа „Хамлета" — рече декан. — Тај бисер је био од непроцењиве вредности.

Он посегну у орман, извади ранац од козје коже и просу садржину по писаћем столу. Блеснуше огромни дијаманти, бисери, смарагди, рубини...

— Изаберите шта вам срце жели — рече ми.

Оклевао сам.

— Хајде — рече љубазно. — Можете узети чак и два.

Узех дијамант и рубин. Ниједан, знао сам добро, није растворљив у вину.

— Зашто оклевате? — рече декан. — Хоћете и трећи?

— Нисам похлепан. Али, у шта сам се ја то упустио? Планирају ли Номси и Елвси да заузму спољашњи свет? Ако је тако, не могу то пасивно да посматрам.

— Не будите тако драматични — рече декан. — Ми једино желимо да нас оставите на миру у мало простора где можемо да дишемо!

Академско питање

Касније видех Дакворта.

— Шта ти је понудио декан — упитао ме је.

— Дијамант и рубин — рекох.

— Али, како знаш?

— Ниси их узео — рече Дакворт. — Знам ја тебе. Сувише си будаласт да прихватиш прљави мито од Номса.

— Мислио сам да је он Елвс — рекох.

— Елвси немају блага — рече Дакворт презриво.

Прећох на ствар:

— Збуњен сам — рекох. — Не знам шта да радим, како да поступим.

— Чувај се сентименталности — рече Дакворт. — Ово је чисто академско питање.

— Да ли да га изнесем пред факултетски савет под оптужбом да је Номс?

— Зашто да не? — рече Дакворт. — Кладим се да о томе није никоме говорио.

— Али, они желе да заузму Земљу!

— Само мали део — рече Дакворт. — Узми његове драгуље. Можеш себи да направиш највећи акцелератор на свету. То ти је животна шанса.

Уздахнух и завртех главом. Дакворт је одшетао, лучећи презир из сваке поре.

После пете боце...

Недељу дана касније, декан Рикстејн је суспендован. Пре него што је случај и стигао пред факултетски савет, био је одведен са тридесеторицом наших најмањих студената. Ушао сам у Даквортову лабораторију и он ми се, препознавши ме, насмешио.

— Нисам ја то учинио, кунем се — рекох.

— Знам да ниси — рече Дакворт. — Ја сам.

— Али, молио си ме да о томе ништа не говорим.

— Само сам те проверавао — рече Дакворт. — Ти си се понашао као и увек. Нисмо могли да дозволимо овим малим наказама да се рашире. Тешко је наћи и овакав стан. А кад би се тек, због гужве, снизили плафони.

Обојица се згрозисмо.

— Како си то учинио?

— Један од наших повереника је управник Синдиката дијаманата. Шапнуо сам му о мноштву драгоценог камења и он је схватио шта би то значило за тржиште његових природних дијаманата. Остало је познато.

Требало је да будем срећан али, уместо тога, био сам потиштен.

— Доћавола! — рече Дакворт. — Један акцелератор не значи толико. Пробај мало вина.

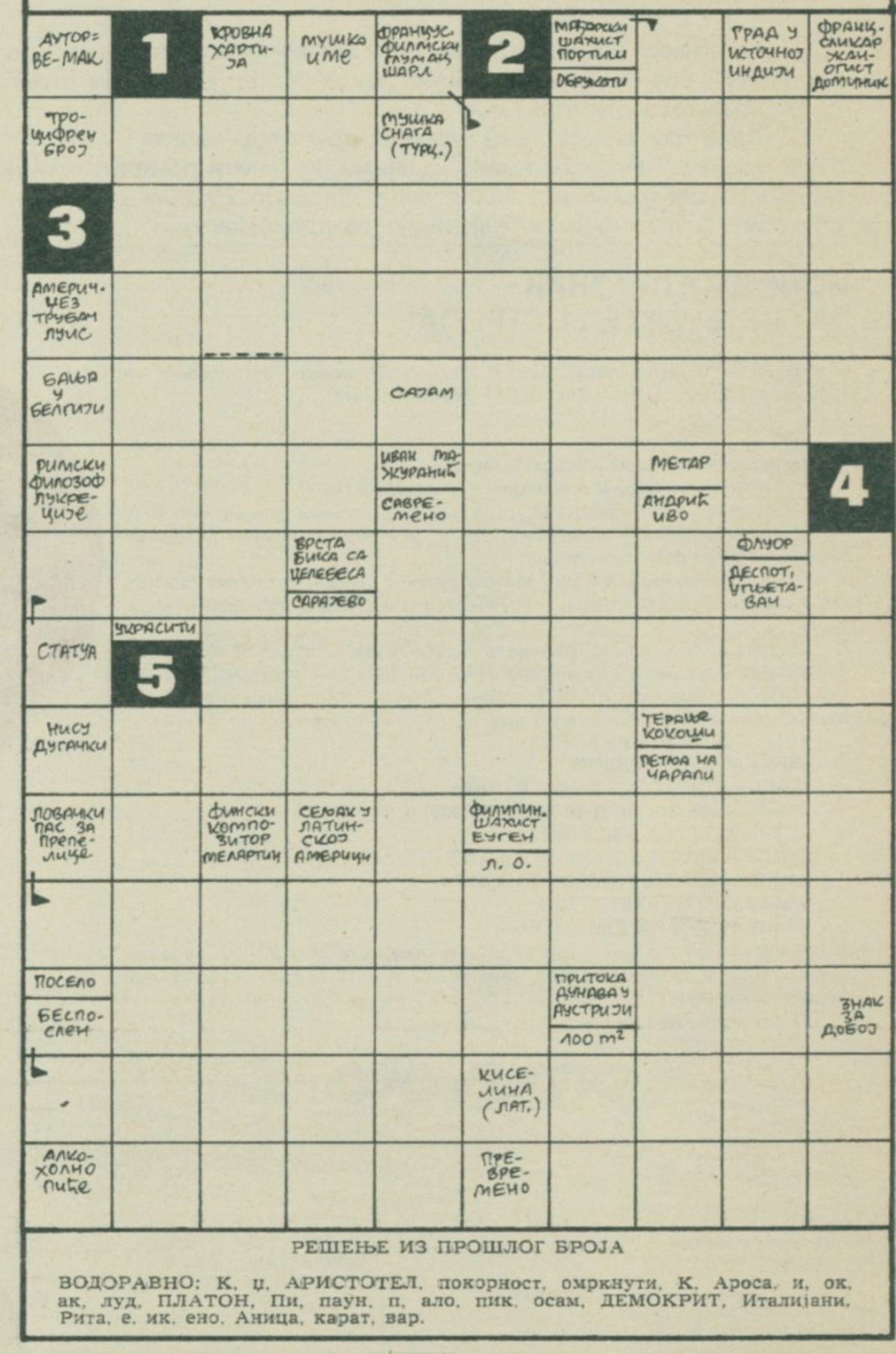
После пете боце, сложио сам се са њим.

укрштене речи

ШАХ — ПОСЛЕРАТНИ СВЕТСКИ ПРВАЦИ

Управо су у току мечеви кандидата који ће на крају такмичења одредити шахисту-изазивача светског првака ове древне игре. У нашој укрштеници, под **бројевима 1, 2, 3, 4 и 5,** потребно је да упишите имена послератних шаховских првака. Изостављена су двојица — Смислов и Таљ — јер су само по годину дана носили ту ласкаву титулу.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: К, ц, АРИСТОТЕЛ, покорност, омркнути, К, Ароса, и, ок, ак, луд, ПЛАТОН, Пи, паун, п, ало, пик, осам, ДЕМОКРИТ, Италијани, Рита, е, ик, ено, Аница, карат, вар.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Директор НО „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић., Уредник: Бојана Дожић, телефон 324-483. Ликовно-графички уредници Владимир Горбунов и Соња Јашовић, телефон 326-620. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 10 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ

3 месеца	110,00	динара
6 месеци	220,00	динара
1 година	440,00	динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

3 месеца	220,00	динара
6 месеци	440,00	динара
1 година	880,00	динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку — НО „ПОЛИТИКА" — ООУР „Продаја" претплата на лист „Политикин забавник"

ПРЕТПЛАТА У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

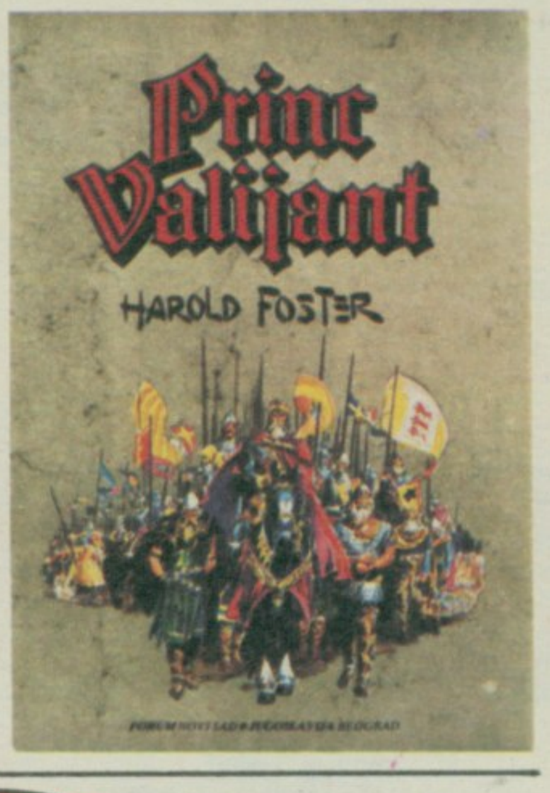
САД	$	47 —
СР НЕМАЧКА	DM	83.—
ШВЕДСКА	Skr	195.—
ФРАНЦУСКА	Ffr	193.—
ШВАЈЦАРСКА	Sfr	77 —

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „ПОЛИТИКА" код ИНВЕСТ БАНКЕ — БЕОГРАД, на рачун број 60811-620-63-257300-00051, са обавезном назнаком, претпата на „ПОЛИТИКИН ЗАБАЗНИК"

ИЗАШЛА ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ ПРВА ОД ПЕТНАЕСТ НАЈАВЉЕНИХ КЊИГА ВЕЛИКЕ СЕРИЈЕ

ПРИНЦ ВАЛИЈАНТ

чувеног стрипа Херолда Фостера, у издању ИРО „Просвета", ООУР Издавачки завод „Југославија" и НИШРО „Форум", ООУР „Маркетпринт"

У петнаест великих томова биће сабран целокупан Фостеров рад на „Принцу Валијанту", који се, на изванредно задовољство љубитеља стрипа широм света, протегао на готово четири деценије.

Први том је изашао из штампе, други том излази у мају, а трећи том у јуну 1980. године и могу се, преко издавача, наручити по претплатној цени од 600.— динара. Сваки том имаће 120 страна, формата 25 x 35 цм, са корицама у боји, и штампаће се латиницом на најфинијој бездрвној хартији.

ИСТИНСКИ ПРАЗНИК ЗА СВЕ ЉУБИТЕЉЕ СТРИПА!

у издању ИРО „Просвета", ООУР Издавачки завод „Југославија" и НИШРО „Форум" — Нови Сад, ООУР „Маркетпринт"

Већ више од пола века најславнији лик Волта Дизнија представља омиљеног јунака младих и старих у читавом свету...

У Југославији, бројне генерације читалаца такође су деценијама пратиле узбудљиве пустоловине неустрашивог Дизнијевог јунака, али су у сећању највише остале авантуре кроз које је Мики пролазио тридесетих година, у златно доба своје младости...

То је, уједно, када је Мики Маус у питању, и најкреативније раздобље Дизнијевог стваралаштва, када је његов геније дошао до највећег изражаја...

Најлепше епизоде из Микијеве каријере биће сада, први пут на нашем језику, сабране у јединственој књизи, која ће у издању „Југославије" изићи у септембру 1980. године. Књига „Златне године Микија Мауса" обухватиће следеће епизоде:

ПЛУТОНОВА ВЕЛИКА ТРКА
МИКИ ИЗДАЈЕ НОВИНЕ
НАСЛЕДСТВО ГОСПОЂИЦЕ БЕЛКЕ
МИКИ И ШИЉА НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ
МИКИ И ЊЕГОВ ДВОЈНИК
МИКИ И ШИЉА ЛОВЦИ НА КИТОВЕ
МИКИ И КРАДЉИВАЦ ФОТО-АПАРАТА
МИКИЈЕВ ГОСТ ЧЕТВРТКО
МИКИ У ЗАЧАРАНОМ ХОТЕЛУ

Књига ће имати преко триста страна, формата 34 x 23 цм, са корицама у боји, и биће штампана **ћирилицом** и **латиницом** на најфинијој бездрвној хартији.

Претплатна цена књиге је 300.— динара.

prosveta

УСКОРО

ЗЛАТНЕ ГОДИНЕ МИКИЈА МАУСА

Непотребно прецртати
ПЗ 25. 04. 1980.

..... (Место и датум)

Издавачка радна организација „Просвета"
11001 Београд, Добрачина 30
поштански фах 555, телефон 631-651

Претплаћујем се на:

1. Прва три тома стрипа **ПРИНЦ ВАЛИЈАНТ** 600.—
2. **ЗЛАТНЕ ГОДИНЕ МИКИЈА МАУСА** (ћирилицом — латиницом) 300.—

Обавезујем се овај износ исплатити:

а) **Одмах**, у року од 8 дана по пријему „Просветине" уплатнице са 5% попуста;

б) У ..... једнаких месечних рата (најмања рата је 150 динара, највише 6 рата), почев од наредног месеца, увек са уплатницама добијеним од „Просвете".

У случају спора надлежан је V општински суд у Београду.

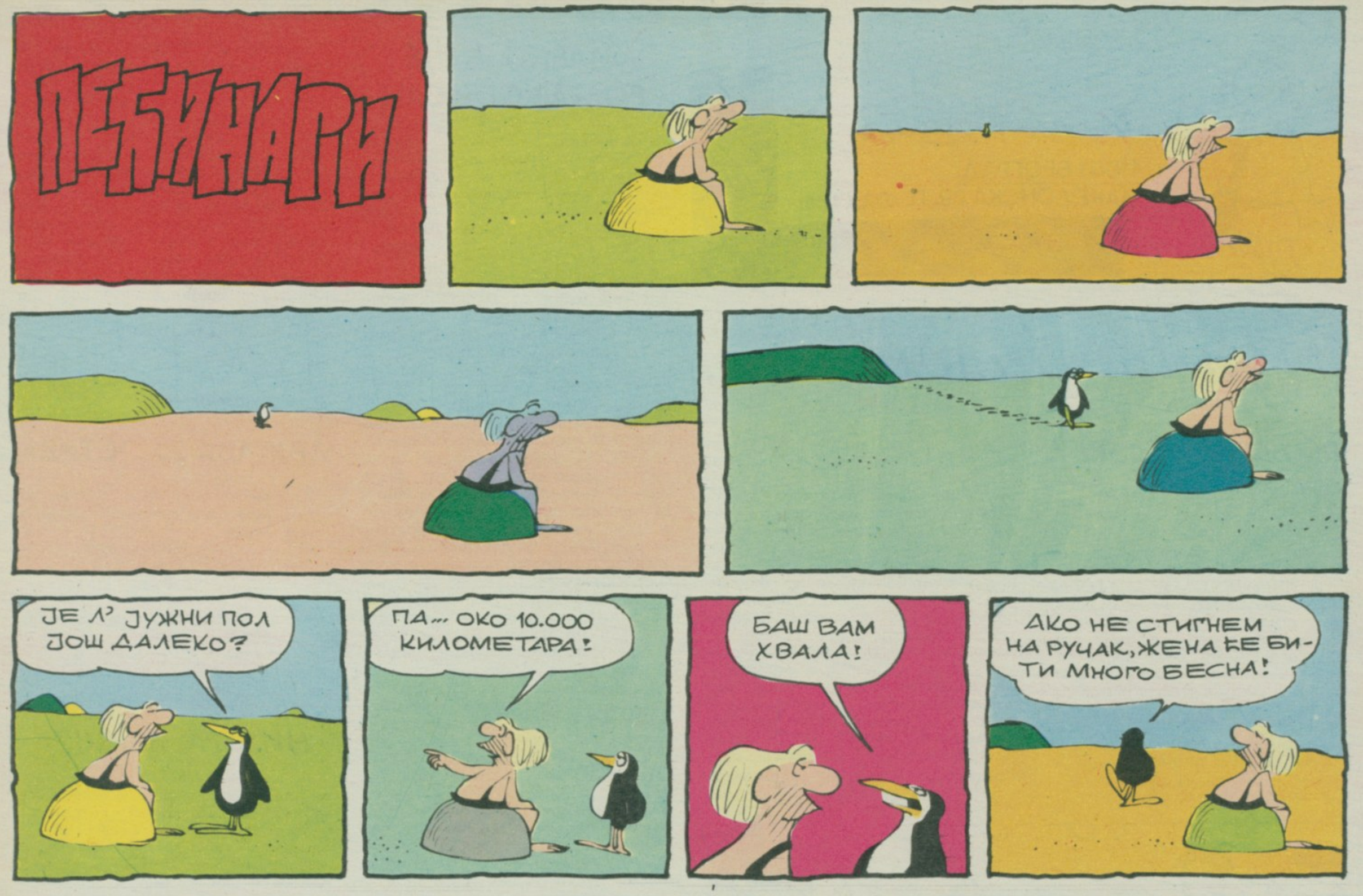
.....
(Име, име оца и презиме)

.....
(Занимање, назив и телефон радне организације, ако је претплатник у радном односу)

.....
(Број поште, место, адреса и телефон у стану)

.....
(Својеручни потпис, бр.л.к./СУП)

САЧЕКАЈТЕ „ПРОСВЕТИНЕ" УПЛАТНИЦЕ!

САМО ЗА ЧЛАНОВЕ КЛУБА

САМО ЗА ЧЛАНОВЕ PEZ КЛУБА

Сваког месеца награђујемо 1.000 чланова ексклузивним наградама — PEZ фигурицама, које се продају широм света.

НАГРАДА У АПРИЛУ ЈЕ: *ПЕЗ ПАНТЕР*

Награђене бројеве PEZ чланских карата, објавићемо 2. маја у „Забавнику".

ПОСТАНИ И ТИ ЧЛАН!

Пошаљи 5 омота бомбона PEZ и попуњен купон на адресу:

PEZ КЛУБ,
61111
ЉУБЉАНА,
п. п. 8

Kolinska

Купон испуни (штампаним словима) исеци и налепи на дописницу

Презиме и име

Улица и кућни број

Место становања

поштански број

Датум рођења

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

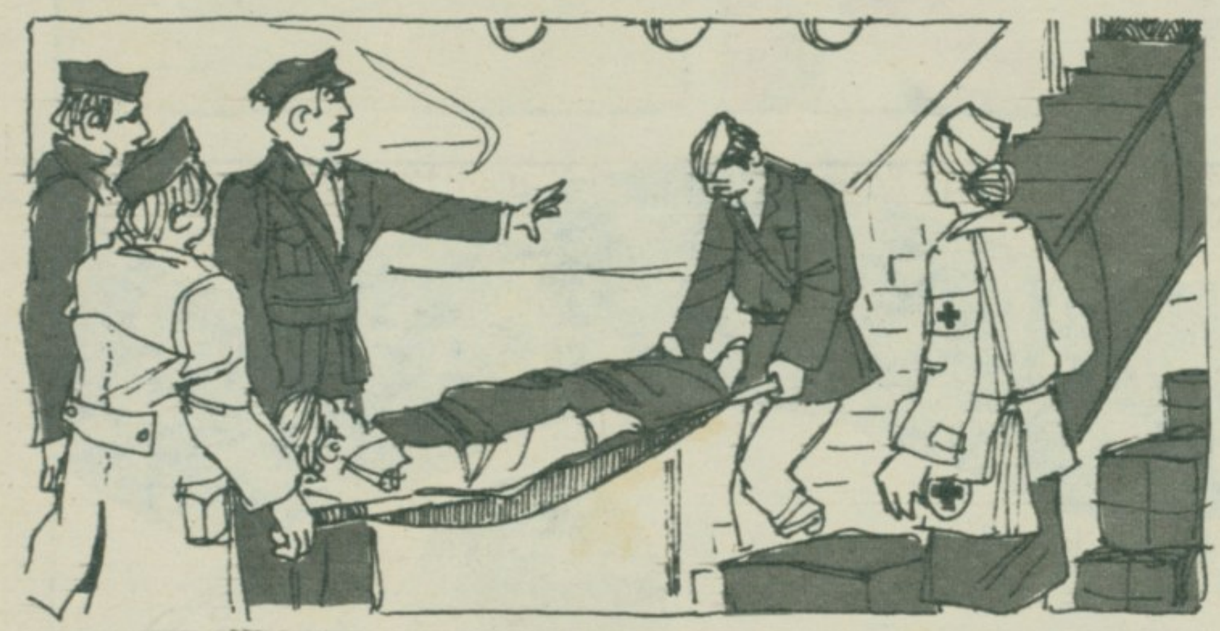
Драги Забавниче,

РОЂЕНИ У ЗБЕГУ

Ми доле потписани у Забавнику најрадије читамо историјске рубрике и оне које говоре о догађајима и борбама вођеним током другог светског рата. Волели бисмо да тога у Забавнику има мало више. Посебно бисмо желели да сазнамо нешто о нашим базама у Италији и Египту. Наиме, знамо да је за време рата у Египту једно време био избеглички логор за децу из Далмације и Лике. Интересује нас где је сада командант те базе, особље које је у њој радило? Да ли су живи и чиме се сада баве? Ако ти не можеш да нам одговориш на то питање, молимо те да уступиш простор тим људима да они то сами кажу. Нека нам пишу где живе и да ли бисмо могли да се упознамо с њима.

Чули смо да је за време рата у Египту боравила и новинарка Д. Јанековић па бисмо радо прочитали неки њен чланак. Мислимо и да би можда било боље да се у свим нашим градовима, варошицама и селима организују сусрети са учесницима НОР-а, а не екскурзије која се на крају обично сведе на лутања улицама и дремање по плочницима и парковима. Ако се већ иде на екскурзије, боље је да се програмом предвиди обилазак историјских места, да се договоре сусрети с борцима, обиђу гробови и споменици палих. Јер, није све у књигама записано, нити је могло да се запише. И, на крају, реци нам зашто су наши рањеници били отпремани у наше базе у иностранству и да ли је тамо могао да иде ко је хтео или онај ко је био одређен?

Мица, Драгана, Ања, Славко, Љубо, Драган, Јово, Илија, Андрија и Раде из Апатина

Базе НОВЈ у Италији биле су формиране после капитулације нашег суседа и то на делу територије коју су контролисали савезници. Њихови задаци били су следећи: да организују пријем и пребацивање ратног материјала који смо добијали од савезника, да раде на ослобођењу Југословена интернираних у Италији и да од њих и десетина хиљада наших мобилисаних у италијанску војску формирају јединице које би се борile на фронтовима у домовини. Посебан задатак била је брига за смештај рањеника који су у све већем броју стизали из земље и старање о збеговима. Ни културни и просветни рад нису били запостављени: о њима су се старала за то одређена одељења. Од несумњивог је значаја и да су су се у нашим базама у Гравини и Монополу одржавали курсеви за артиљерце, тенкисте, везисте и возаче и да су била организована бродоградилишта и радионице за оправку бродова.

Убрзо по почетку евакуације наших избеглица са Виса у Италију, испоставило се да нема услова за смештај целог збега па је, уз пристанак наших власти у Далмацији, одлучено да се известан број деце, жена и стараца упути у Египат. Прва група, чинила је око 5 хиљада избеглица, упућена је из Таранта у енглески војни логор у Ел Шату. Одмах по доласку, избеглице су формирале логорске конференције и одборе који су се бринули о одржавању реда, контакту са савезницима, покретању школа и курсева и свих видова културног живота. Тако је, између осталог, у југословенском збегу у Египту било организовано 6 позоришних трупа, 2 дечја хора, дечји балет, групе за ритмичке игре, драмска, сликарска и моделарска секција. У августу 1944. године у логору у Ел Шату било је нешто мање од 30 хиљада избеглица. Половину су чинила деца: нека од њих су се управо ту и родила.

Ето, толико од нас о нашим базама за време другог светског рата у иностранству. Реч, односно простор, сада препуштамо вама!

МАРКС НИЈЕ РОМАНОПИСАЦ

Недавно сам прочитала неколико књига које је написао Карл Маркс па бих те замолила да ми одговориш да ли је он у књигама препричавао своје доживљаје?

Рената Шимид,
Загреб

Карл Маркс није био романописац већ један од највећих теоретичара социјалистичке мисли и радничког покрета и истакнути револуционар у западноевропском интернационалном радничком покрету 19. века. Књиге које је писао нису биле аутобиографског карактера, односно Маркс у њима није препричавао своје доживљаје. „Економско-филозофски рукописи", „Критика Хегелове филозофије државног права", „Нацрт за критику политичке економије" и друга дела плод су дуготрајних истраживања, филозофских и економских расправа, методских претпоставки.

Претпостављамо, Рената, да си ти пишући нам писмо мислила при том на Карла Маја и да си можда у брзини, грешком, написала име Карла Маркса. Што се тиче популарног писца омладинског романа, он у својим делима није препричавао личне доживљаје из простог разлога што их и није доживљавао. Наиме, Мај је популарност стекао пишући романе о Дивљем западу а у време кад их је стварао налазио се у својој домовини Немачкој. Америку, односно Дивљи запад, познавао је само са разгледница и из новинских написа. Неке од земаља у које је смештао радњу својих романа посетио је тек у старости.

НЕ ЈЕДАН ВЕЋ ЧЕТИРИ

Моја мајка тврди да постоји Берген и у Норвешкој и у Белгији. Ја сматрам да се град с овим именом налази само у Норвешкој. Ко је у праву?

Предраг Михајловић,
Београд

Ни ти, ни твоја мама. У Европи постоје четири града с именом Берген: један је у Норвешкој, други у Холандији, трећи у ДР Немачкој а четврти у СР Немачкој.

TABULA TRAIANA

Ја и мој пријатељ се већ дуже премиремо око назива спомен-плоче која се налази у Ђердапској клисури. Мој пријатељ тврди да је она названа по једном грчком поглавару а ја да је на њој уклесано име римског цара. Ко је у праву.

Читалац из Сплита

Спомен-плоча у Ђердапској клисури коју помињеш назива се Tabula Traiana (Трајанова табла). Име је добила, ти си у праву, по римском императору Трајану Марку Улпију који је живео од 53. до 117. године наше ере. Пореклом из Шпаније, овај римски владар је титулу императора узео 98. године. У анале историје ушао је и као последњи римски цар који је водио освајачке ратове: победивши Дачане, претворио је Дакију у римску провинцију, у Азији је Јерменију отео Парћанима, освојио је и Вавилонију и угушио устанак у Месопотамији. Сматра се да је Римска империја у његово време постигла највећи територијални обим и да је имала око 70 милиона становника.

Сем освајачког, Трајан се одликовао и градитељским духом: тамо где је покоравао он је и подизао. То се посебно односи на Балкан. Познато је да је захваљујући њему, односно његовим освајачким амбицијама, подигнут камени мост преко Дунава који је повезивао Горњу Мезију (Србију) са Дакијом као и Трајанов пут који је ишао десном обалом Дунава и то од Сингидунума (Београда) до моста. Наравно, Трајанов градитељски дух највише је дошао до изражаја у Риму где је подигао многе грађевине.

ДРЖАВА 20 ОСТРВА

Хтео бих да знам да ли су Хавајска острва самостална или припадају некој другој држави?

Видоје Вукореп,
Моше Пијаде 82
Бачка Паланка

Хавајска острва, чини их група од 20 острва, једна су од савезних држава САД. Одлука о оваквом статусу Хаваја донесена је 12. марта 1959. године.

НИШТА ЛАКШЕ!

Молила бих те да ми одговориш на следеће питање: у августу 1979. године тетка је себи и мени купила два потпуно иста сребрна ланчића. После пет месеци мој ланчић је потамнео а њен задржао првобитну боју. О чему се ради и шта да учиним да би мој ланчић постао онакав какав је и био?

Милица Цвејић,
Земун

Сребро може да потамни услед дејства сумпор-водоника а њега има свуда око нас јер се налази у

загађеном ваздуху. Према томе, ако си ти твој ланчић носила, јасно је зашто је потамнео. Јасно је и зашто није потамнео онај који има твоја тетка: она га је, највероватније, држала више у кутијици а мање око врата. Да би очистила ланчић и вратила му стари сјај, потребно је да купиш прах за чишћење сребра а то и није неки проблем. Има га у свакој боље снабдевеној самоуслузи.

ПОСЛУШАЈ УЧИТЕЉИЦУ!

Обраћам ти се први пут иако сам твој стални читалац. Мучи ме следећи проблем: написао сам дивну пјесму али сад не знам шта с њом да радим. Учитељица ми каже да је пошаљем неком поп или рок-ансамблу а ја мислим да би било боље да је прво пошаљем теби на процјену? Шта да радим? **Н. Б. из Вараждина**

Уверени смо да је твоја песма заиста добра па зато мислимо да нема потребе да је шаљеш мени на процену. Послушај савет учи-

тељице и понуди је неком музичком саставу али и неком од листова који објављују стихове младих. Један од таквих листова је и наш лист **„Здраво“**. Сигуран сам да ће твоји стихови, као и сви они који су добри, бити радо читани.

СУЛТАН ПРОТИВ КАФЕ

Пошто моји суседи тврде да се кафа добија на сличан начин као и пшеница а ја да се бере са дрвећа, молим те да што опширније напишеш нешто о тој биљци.

Мишa Ђукић,
Памбуковица

Кафа, латинско име јој је Coffea, грм је или, зависно од врсте, до 9 метара високо зимзелено дрво с кожнатим листовима распоређеним наспрамно или у трочлане пршљенове. Цветови су бели, смештени у пазуху лишћа. Плодови су коштунице, по облику веома слични трешњи. Њихов развој има неколико фаза: најпре су зелени, онда црвени и на крају модри. У сваком плоду налазе се по две семенке које садрже од 1 до 1,3 посто кофеина. Сем овог састојка, семе кафе садржи и нешто танина, шећера, минералних соли и етеричних уља која им дају карактеристичан мирис и укус.

Семенке се из плодова вади на два начина: по једном, примењује се у Арабији и Индији, плодови се суше на сунцу а по другом, меснати омотач и сјајна кожа скидају се помоћу машина с бодљикавим ваљцима. После ове „операције“ семенке се квасе у бадњевима (великим шупљим трупцима кроз које протиче вода) где остају неколико дана а затим се перу и суше.

Боја кафиног зрна варира, зависно од врсте, и иде од зеленкастосиве до жуте и смеђе боје. Тако, рецимо, Coffea arabica из Бразила има жути плод а Coffea arabica var. leucocarpa бели.

Пржене, самлевене и с врућом водом справљене семенке дају познати и омиљени напитак — црну кафу — која не само што освежава већ и убрзава рад срца. У медицини се кафа користи као тоник код нагло ослабљеног срца, хроничне астме, тровања алкохолом или опијумом, за отклањање главобоље.

Прадомовина кафе је провинција Кафа у Етиопији. Иначе, сматра се да је ова биљка била сигурно у употреби од 875. године. О томе да ли се и раније користила поузданих података нема. Током 15. века кафа је пренесена у Јемен а већ средином следећег столећа за њу су сазнале и друге земље Блиског и Далеког истока. Занимљиво је да је у њима кафа стекла такву популарност да су људи почели да занемарују одлазак у богомоље па је, ради спасења вере, на тамносмеђе зрневље ударен прилично висок порез. Прави рат против кафе отпочео је турски султан Селим II (1524 — 1574) а завршио га Мурат IV који је 1633. године наредио да се у Стамболу затворе и сруше све кафане. „Кафомрзац“ је био и енглески краљ Чарлс II који је такође хтео да забрани употребу кафе. Покушај му је, на велику радост поклоника црног напитка, пропао.

ВЕЋИ ОД ВЕЋЕГ

Интересује ме који је авион већи „ДЦ-10“ или „боинг 747“.

Јован Радујко,
Љ. Урошевића 4/14
Светозарево

„Боинг 747“

ДЕЧЈЕ СЕЛО

Молим те да ми што пре одговориш где се налази најближи Дом за децу без родитеља? Станујем у Кањи близу Новог Сада.

Читатељка из Кања

У Сремској Каменици, месту надомак Новог Сада, налази се такозвано Дечје село. Његов телефон је 45-341

Светлана Ристивојевић, 11000 Београд, Драгана Павловића 20 — 12 година, сакупља миришљиве гумице, свеске и навија за „Партизан“

— • —

Iovanca Solmosan, spl Ntituleseu nr 11 bl 5 se B et 2 ap 9, timisoara 1900 Jud. timis RS Romania — 14 година, жели пријатељство са младима из Југославије, воли спорт и забавну музику, сакупља постере

— • —

Берислав Кремер, 41000 Загреб, Зачретска 7 — 13 година

— • —

Зорица Жидишић, 34000 Крагујевац, Јосипа Шмерсана 11/24 — 15 година, навијач „Црвене звезде“, сакупља лутке, плоче и постере, воли „Сребрна крила“ и Здравка Чолића

— • —

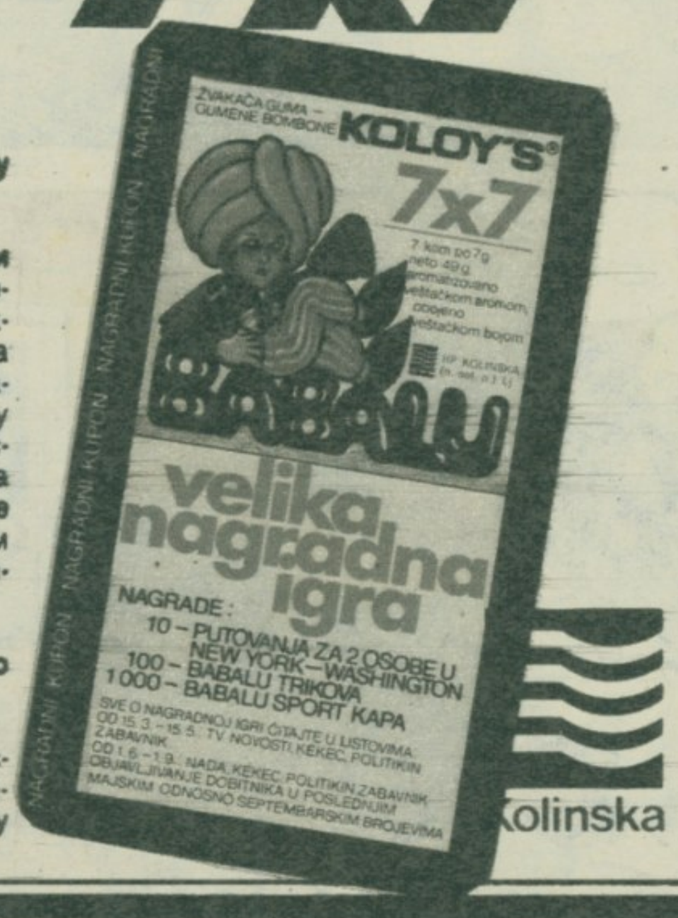
Сузана Цоцева, 92420 Радовиш, Партизанска 94 — 15 година, воли све што воле млади

BABALU

ВЕЛИКА НАГРАДНА ИГРА

KOLOY'S

7x7

БАБАЛУ КВИЗ

1. Бицикл је заслужио да носи то име тек када су му придодате педале. Ко их је измислио?

ЕНГЛЕЗИ и Французи никако се не могу сложити коме треба приписати ту част. По Енглезима, педалу је измислио Шкотланђанин Килапатрик Макмилан (1810—1898). Његов бицикл с педалама, за који се тврди да је конструисан 1839. године, налази се у Научном музеју у Јужном Кенсингтону (део Лондона). По Французима, педалу је измислио њихов земљак Ернест Мишо 1855. године, а усавршио је и направио отприлике онакву каква је сада шест касније — 1861. Мишоова справа са том педалом добила је име велосипед, што у буквалном преводу значи — ногобрз.

2. Шта значи реч Гренланд и да ли је то адекватно име за ово острво?

ГРЕНЛАНД значи зелена земља. Овим именом острво је назвао Ерик Рауди 984. године када се први искрцао на његову обалу. (Пре Раудија обалу Гренланда угледао је његов земљак Гунбјерн 900. године). Рауди се одлучио за ово име с надом да ће оно заинтересовати његове сународнике да га населе у потрази за зеленом (плодном) земљом. Две године касније кренула је експедиција од 25 бродова, а до обале је доспело 14. Колонија која је тада основана одржала се све до 1400. године. Име је остало, иако је на Гренланду од 2,180.000 квадратних километара под ледом — 1,850.000!

3. Шта је сарказам и како је та реч постала?

ДОК је хумору циљ само да разведри и насмеје, а сатири да исмеје оно што заслужује да буде исмејано, сарказам има много мање похвалан циљ: он хоће да уједа, да нанесе бол, да увреди. То је, дакле, пакосна, глупа, заједљива шала. Реч сарказам (сакркасмос) је грчка и изведена је од речи саркс (месо), односно глагола саркеин (откидати месо). Према томе, то је так о изречена иронична примедба чији је циљ да гризе, откида месо с костију. Римљани су ову реч преузели од Грка. У модерним језицима јавља се тек у 16. веку (код француског писца Раблеа).

WALT DISNEY

МИКИ

ЗВРРРР!

ДА, МИНИ! БИЋУ КОД КУЋЕ!

МИНИ МИ ДОВОДИ ОНЕ СВОЈЕ СЕСТРИЋЕ... ДВА МАЛА ГЕНИЈАЛЦА!

ЗВРРР!

ТРУДИЋУ СЕ ДА ИХ ЗАБАВИМ!

НИСАМ СИГУРНА ДА ЋЕ ТИ ТО ПОЋИ ЗА РУКОМ! ОВО СУ МНОГО ПАМЕТНА ДЕЦА!

НЕЕ! НЕ ВОЛИМО ТО!

ДАНАС

ФИЛМ СТРАВЕ И УЖАСА

НЕ УЛАЗИТЕ АКО ИМАТЕ СЛАБО СРЦЕ!

НИ СЛУЧАЈНО!

ДОСАДНО ЈЕ!

© 1958
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

А ОВО?

О ЦЕПАЊУ АТОМСКОГ ЈЕЗГРА УРАНА!

ТО ЗНАМО!

УНИВЕРЗИТЕТ

ПРЕДАВАЊЕ О НУКЛЕАРНОЈ ФИСИЈИ

УЛАЗ СЛОБОДАН

ПИХ! ТО ЈЕ ЗА КЛИНЦЕ!

ИМАМО МИ ПРАВИ ТРКАЧКИ АУТО!

ДАНАС У 14½ ЧАСОВА АУТО-ТРКЕ

ХЕЈ, СТАНИТЕ!

БИБЛИОТЕКА

„БИЛА ЈЕДНОМ ТРИ ПРАСЕТА КОЈИ КРЕНУШЕ У СВЕТ ДА ТРАЖЕ СРЕЋУ!

ШТО ЈЕ ПРИЧА!

ПРВИ ПУТ ЈЕ САД ЧУЈЕМ!

БАЈКЕ